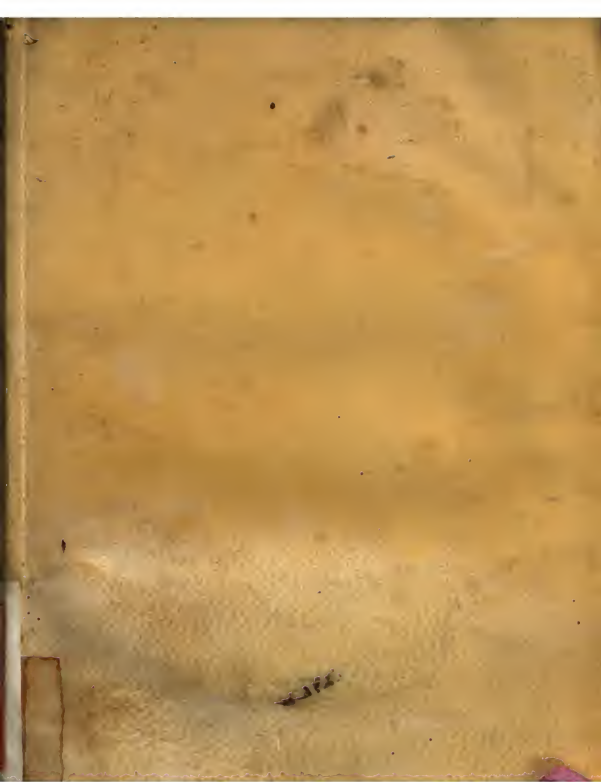

BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III

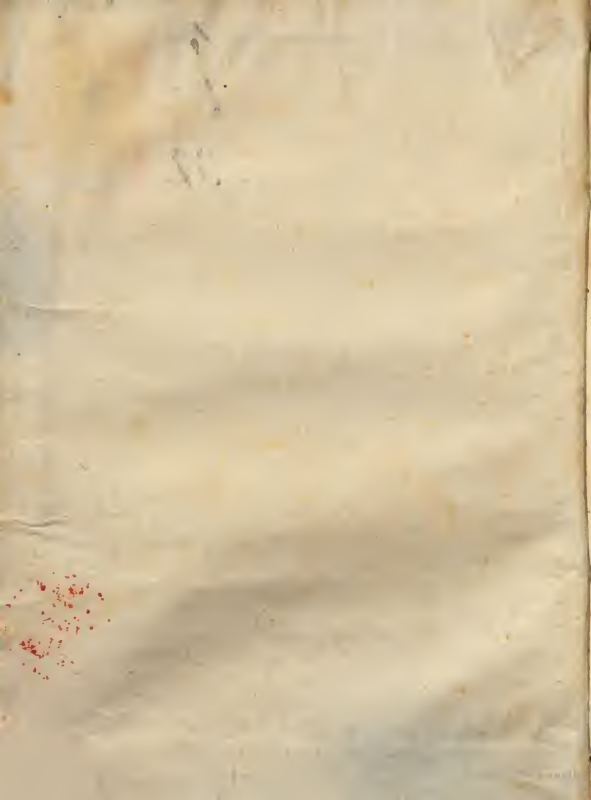
4
E
37
NAPOLI

4
E
31

4 NOV 1875

AT NEW YORK
IN THE DISTRICT COURT OF THE
SOUTHERN DISTRICT OF NEW YORK
IN SENATE
JANUARY 1876

THE DISTRICT COURT OF THE
SOUTHERN DISTRICT OF NEW YORK
IN SENATE
JANUARY 1876

SYNODVS

AB ILLVSTRISSIMO,

ET REVERENDISSIMO DOMINO

D. IOSEPH CIGALA

ARCHIEPISCOPO MESSANENSI

ANNO M. DC. LXXXI. DIE XX. APRILIS

MESSANÆ,

In sua Protometropolitana Ecclesia
Celebrata.

*Ex Libr. Vni
De Suenar.*

V. Bened. b.

MESSANÆ,

Ex Typographia Vincentij de Amico, Apud Matthæum la Rocca,
Superiorum permissu.

SYNDVS

ARILLVSTRISSIMO,

ET REVERENDISSIMO DOMINO

D. JOSEPH CIGALA

ARCHIEPISCOPO MESSANENSI

ANNO M.DC.LXXXI. DIE XX. APRILIS

MESSANÆ,

In sua Protomarchionis Ecclesia
Celestia.

MESSANÆ,

Ex Typographia Vincenzii de Amico, et Manducii in Rocca
scriptum.

ANCTO R I S
Synopſica Panopſea ad Lectores
Pro Salute.

A Rmatam in hoc opere proponimus. Fi-
demque veluti vrbs Fortitudinis no-
ſtre Sion, & Turris David Hereses, Superſti-
tiones, Incantationes, Blaſphemias, aliaque
ſexcenta huiusmodi monſtra in Orcum detru-
dit.
Sacramentorum Clypei, & omnis armatura
fortium pendent ex ea, quibus Fidelium diui-
no robore, ac virtute firmantur peſtora, ad
eternam ſalutem conſequendam.
Inde Militatis Eccleſie pro Ducibus, Digni-
tates, & Canonicos; Pro Tribunis, Archipre-
byteros; Pro Decurionibus, Parochos inſtrui-
mus, ac diuina Virtutum Armamus Panopſea
ad pugnam, ac ad victoriam, dicam potius,
qui manipulares Clericorum cohortes, ac Po-
puloꝝ Turmas contra aereas poteſtates edu-
cunt ad pugnam.
Auxiliares Regularium, ac Piorum locoꝝ
copias addimus, qui concionibus, Hortatio-
nibus, exemplo, ac virtutum omnium robore
in congreſſu noſtri exercitus cuneos firmat, ac
protegent. Amazonum Monialium in A ſcere-
tion

*Seſſ. 1. Tit. 1.
de Profeſſ. Fi
dei.*

*Seſſ. 1. Tit. 2.
de Sacram.*

*Seſſ. 2. Tit. 1.
de Eccleſiaſt.*

*Seſſ. 2. de Lo-
cis ſuis.*

rijs

rijs collocamus, quę mililibus sanctarum pre-
cum, ac fortium operum telis, vel à longè, ho-
stes prosterunt, ac fugant: Romanę militię
armis instruimus Asiaticas Gręcorum phalan-
ges; ad nostri exercitus decorem, Robur, &
varietatem hostibus Christianę, ac Catholicę
Sedis terribiles, castrorum vt acies ordinatas.

*Seff. 3. Tit. 1.
de Ministris.*

Et ne quid militari disciplinę desit, laus ar-
maturę procedit suis insignibus ornata Fami-
lia ad improuisas irruptiones expedita, parata
ad famulatum, & obsequium, vt in Iustitię vir-
tute firmentur ordines, & à tergo insequentes
propulsentur hostiles vitiõrum incurfus.

Claudit agmen Senatorum Augustale robur,
ac prudentia; hi sunt Iudices, Examinatores,
Testes Synodales, qui sacras Expeditiones Sa-
pientiã, ac consilio dirigunt, statuunt, ac decer-
nunt.

*Seff. 3. Tit. 2.
de vitijs.*

Christus Dominus, qui est supremus omnium
Imperator, Rex Regum, Dominus Dominan-
tiã, Deus Exercituum, cum vocat ad Palmã.
Iam canit victoriam, iam à Cęlesti tentoriõ in-
uitat ad Pręmium: iam decernit Triumphum.

Reliquum est, vt, quę Archiepiscopali aucto-
ritate proposita, Patrum Synodaliũ votis fir-
mata, Populorũ consensu acceptata, à nobis
ex Sanctõrum Patrum cussa, officinis Summo-
rum Pontificum oraculis excerpta, Oecumę-
nicis

EPISTOLA
INDICTIONIS SYNODI
MESSANENSIS.
D. IOSEPH CIGALA,

DEI, ET APOSTOLICÆ SEDIS GRATIA

Archiepiscopus Messanensis, Comes Ra-
calbuti, Dominus Alcare, Baro Boli,
Regius Consiliarius &c.

Abbatibus, Prioribus, Dignitatibus, Canonis,
Archipresbyteris, Parochis, Beneficiatis, &
Vniuerso Clero Salutem in Domino
Sempiternam.

D Ominici ouilis sollicitudo, quæ in hac
septuagenaria ætate ad inuisendâ pro-
uinciam coegit, eadem pro Archiepiscopalis
officij munere, pro Antiquorum Canonum, &
præcipuè Sacrosancti Concilij obseruatione,
nos excitat, Ad moderandos, & renouandos
mores, corrigendos excessus, componendas
controuersias, aliaq; à Sacris Iuribus iniuncta,
Diœcesanam Synodum, quamprimum indice-
re, ac conuocare. Mandamus igitur vobis om-
nibus in dignitate constitutis, Protometropo-
lis,

lis, & Collegiatarum Dignitatibus, Canonicis,
Abbatibus, Prioribus, Archipresbyteris, Paro-
chis, Beneficiatis, ac Clericis, cuiuscunque
Ordinis: qui Canonū iure, Ecclesiasticis Con-
stitutionibus, Tridentini Concilij Decretis, vel
consuetudine, aliaque ratione interesse debe-
tis, posthabitis cæteris curis, constituta Die,
hic, Messanæ, adesse: & ne aliqua ignorantia
quis excusari possit, & omnibus nota sit futu-
ræ Synodi sollemnis celebratio, has nostras li-
teras expediri curauimus. Dominica Igitur Se-
cunda post Pascha; quæ est Dies Vigesima
Aprilis, Anni currentis, erit Initium Synoda-
lium sessionum in hac Nostra Metropolitana
Ecclesia Messanenſi. In Virtute igitur Sanctæ
Obedientiæ, & sub pœnis Sacrorum Canonū,
omnino Iubemus: vt dicta die, Summo mane,
ad Concilium conuenire velitis: nec quis, sine
sufficienti causa, se excuset, aut venire detre-
ctet, sine Nostra licentia: nec ante Synodi finē
cuiquā discedere liceat, non habita à nobis fa-
cultate. Vnusquisque igitur vestrum adsit cum
suis insignibus; Sacerdotes verò, ac clerici su-
perpelliceis mundis induti, ea corporis com-
positione, & animi dispositione; quæ tantum
opus requirit: vt Spiritus sancti gratia inspi-
rante ea pertractemus, statuamus, ac promul-
gemus; quæ ad totius Diœcesis bonum, ad ani-
marum

marum salutem, ad Cleri Reformationem,
pro occurrentium temporum ratione, necessa-
ria esse censebimus; quæque in præsentibus
circumstantijs spectare, pertinere, ac expedire
in domino visum fuerit. Valete. Datum Mes-
sanæ 19. Februarij 1681.

EXHORTATIO

AD CONVOCANDAM SYNODVM.

D. IOSEPH CIGALA

DEI, ET APOSTOLICÆ SEDIS GRATIA

Archiepiscopus Messanenſis, Regius

Conſiliarius, &c.

Dignitatibus, Canonicis, Abbatibus, Priori-

bus, Parochis, Presbyteris, & Vniuer-

ſo Clero, & Gregi Dominico

Salutem,

CVM diuinorum operum diuiniffimum ſit
cooperari Deo in ſalutē Animarum: Et
præcipuum Paſtoralis Sacerdotis munus ſit, ex
Magno Baſilio, palabundum pecus, & errati-
cum conuertere, quod conquaſſatum eſt, &
contritum colligare; quod ægrotum Sanare, ac
proprijs humeris ad læta Eccleſiæ paſcua reuo-
care: Proinde à primo die, quo impoſitum fuit
noſtris licet imparibus humeris, onus Meſſa-
neſis Eccleſiæ, ſtatuiſus pro noſtra virili parte
in Holocauſtum nos Deo offerre; & operā om-
nem, quā vigilis, quā precibus, quā ſolicitu-
dine, & diligentia poſſemus, uſuris Animarum
impêdere: Ne tâto muneri vlla in parte aliquid
de-

*Dion. l. 3 de
Celeft. Hier.*

deesset, & ministeriū à Deo commissum adim-
 pleremus; Et iam (vt vobis notum est, dilectis-
 simi,) cum per duos ferme annos non sine ma-
 guo itinerum labore vniuersam hanc vastissi-
 mam Prouinciā immenso mentis feruore, li-
 cet infirmo corpore, inuiserimus; quampluri-
 ma auxilio, medicina, & præsenti remedio ne-
 cessaria notauimus: Collapsam multis in locis
 veterem disciplinam, mores non modò Popu-
 li, sed Cleri, & præcipuè Sacerdotum in præ-
 ceptis; Templā, & Ecclesiās, pro belli, &
 temporis calamitate, instaurationis, & orna-
 mentis indigas, vt tot malis non cederemus,
 sed contra audaciores obisteremus: Statim ac-
 datum fuit; Sanctorum Patrum adducto exem-
 plo; Veterum Canonum admoniti Decretis, ac
 præcipuè Sacrosancti Concilij Tridentini ius-
 sis coacti, Decreuimus; ad hoc, post vltimum
 decimo octauo ab hinc anno à Prædecessore
 habitum, vos conuocare Synodale concilium:
 Et quia in qualibet nostræ Diœcesis parte quo-
 tidie adesse non possumus: statuimus, vestrū,
 ad morum totius Prouinciæ reformationem,
 implorare auxilium, vestram opem, & consiliū
 ad edendas hæc Synodales leges; vestram
 diligentiam ad publicandas, vestram industriā
 ad vrentium moribus firmandas: Vobis enim,
 qui in

ab e. l. notat
 m. l. 8. p. 10

qui in partem nostri muneris estis : Vobis, qui
immediati estis Rectores, ac Pastores Urbium,
& Populationum, propius incumbit Animarum
Cura, & quotidiana Dominici Gregis sol-
licitudo : Vestrum est à Populis errores igno-
rantiae tollere, Vitia corrigere, depravatos
mores, & scandala amputare, lupos à vestris
Ovis arceret. Vestrum est exemplo, verbo,
atque opportunis pascuis à nobis vestrae fidei
committas Animas pascere, & ad amœnum Pa-
radisi bouile reducere. Nos enim in hac com-
morantes Urbe, & distantes à cuiusque pro-
prijs populationibus, sine vestro auxilio, aut
nihil feret, aut parum, agere possumus, sine enim
vestra opes, & industria, nec vitiorum monstra
fugari, nec morbos depelli, nec egrotos sanari,
nec palābundum pecus potest ad salutē Gra-
tiā reuocari. Nostrium erit tanquam è specula,
ne quid hæc Messanenſis Provincia detrimenti
patiatur, præuidere, vestrum omnium incolumi-
tati, & salutari inuigilare, & accurrere, leges,
ac Decreta pro temporum varietate, & præci-
pue in hoc totius Diœcesis Synodali congressu
proponere, atque iubere ; Desides quā li-
teris, quā monitis excitare ad meliorem frugē,
Diligētes, ac sedulos ministros ad maiora eue-
here honorum culmina ; vitia depellere, ani-
mos ad virtutes accendere, omnibus adesse,
om-

omnes verbis hortari, exemplo, ac laboribus
adiuvare; ut possitis in animarum Curam ex-
peditius, ac diligentius incumbere. Hic enim
est nostræ Pastoralis Curæ vnicus Scopus, ac
finis, hoc Cœli gaudium, & Dei, ac Domini
nostri Iesu Christi Triumphus singularis. Agi-
te igitur, carissimi, ouilis Dominici immédia-
ri Custodes, ac Rectores, nostrorum consortes
laborum, sapientissimi, ac solertissimi, Fidei,
& morum Magistri; nobiscum, agite humero
vno, in hoc sacro Congressu, animum ad perci-
piendum Decreta sedulo erigite; vires ad la-
borandum in Saluatoris hæreditate vigili
opere impendite: Salus enim Creaturæ, ex D.
Hieronymi Oraculo, lucrum est Creatoris.
Agite, inquam, has Synodales sanctiones acci-
pite; firmate votis, moribus comprobate, ro-
borate exemplo, verbis ad Populos in vestris
ditionibus exponite, omni opere, ac studio
nobiscum, ut firma, & rata habeantur, incum-
bite. Hæc est enim Euangelicis Ministris bre-
uis ad astra via: Et sicuti Populorum salus est
nostrorum laborum cursus, & meta: ita nobis
erit Gloriæ finis, ac Triumphalis æternæ quie-
tis Campus, Empyrium. Valete.

IN NOMINE
SANCTISSIMÆ, ET INDIVI-
DVÆ TRINITATIS
PATRIS, ET FILII, ET SPI-
RITVS SANCTI.

IN OS D. Ioseph Cigala Dei, &
Apostolicæ Sedis gratiæ, Ar-
chiepiscopus Messanensis, Co-
mes Recalbuti, Regius Consu-
liarius &c. Ad Omnipotentis
Dei Gloriam, ad Tutelaræ Vir-
ginis Deiparæ laudem has Synodales leges San-
cimus, Decernimus, Statuimus, atq; præuia, ac
matura omnium, qui legitimè vocati solemnè
huic Conuentui interfunt, deliberatione, ac Vo-
tis, Nemine discrepante, nec dissentiente, ob-
seruari volumus, mandamus, iubemus.

SESSIO PRIMA.

DE FIDE PROFITENDA.

VNiuerſalis Ecclesiæ solidum fundamen-
tum, Fides Diuina, quæ est salutis æter-
næ præcipuum argumentum, Radix iustificatio-
nis, inuisibilem non apparentium Singulare

*Apost. ad
Heb. 11.*

principium, Diuinæ Veracitati, ac Auctoritati
firmissimè innixa, sine qua impossibile est pla-
cere Deo, non solum corde firmiter inferenda,
profundè firmanda, stabiliter retinenda; Sed
etiam ore publicè sæpè profitenda: Corde enim
creditur, ore autem fit confessio ad salutē: Ideo-
que conceptis verbis ab Apostolis in Symbolo
breui Synopsi à principio nascentis Ecclesiæ cō-
clusa, à Patribus, Concilijs, & præcipuè Sacro-
sancto Tridentino paulo fusiùs explicata, ac de-
mum à Pio Quarto omnibus Ecclesijs clarè, di-
dinctèque præscripta. Formula talis esto.

*Pius 4. Idi-
bus Nouēb.
1564.*

T I T V L V S P R I M V S

Fidei Professio.

EGO. N. firma fide Credo, & pro-
fiteor omnia, & singula, quæ con-
tinentur in Symbolo Fidei, quo San-
cta Romana Ecclesia vtitur. Vide-
licet.

Credo in vnū Deum, Patrem Om-
nipotentem, factorem Cœli, & terræ,
visibilium omnium, & inuisibilium,
& in vnum Dominum Iesum Chri-
stum, Filium Dei vnigenitum, & ex
Patre natum ante omnia sæcula,

Deum

Deum de Deo, lumen de lumine,
Deum verum, de Deo vero, Genitū
non factum, consubstantialē Patri,
per quē omnia facta sunt. Qui prop-
ter nos homines, & propter nostram
salutem descendit de cœlis. Et incar-
natus est de Spiritu Sancto, ex Maria
Virgine, & Homo factus est. Cruci-
fixus etiam pro nobis sub Pontio Pi-
lato, passus, & sepultus est: & resur-
rexit tertia die secundum scripturas,
& ascendit in Cœlum, sedet ad dex-
teram Patris, & iterū venturus est cū
gloria iudicare viuos, & mortuos, cu-
ius regni non erit finis: Et in Spiritū
Sanctum Dominum, & Viuifican-
tem, qui ex Patre, Filioque proce-
dit. Qui cum Patre, & Filio simul
adoratur, & conglorificatur, qui lo-
cutus est per Prophetas: & Vnam,
Sanctam Catholicam, & Apostolicā
Ecclesiam: Confiteor vnum Baptis-

ma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi Amen.

4 Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ observationes, & constitutiones firmissime admitto, & amplector, Item Sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum, admitto, nec eam unquam, nisi iuxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor; Profiteor quoque Septē esse verē, & propriē Sacramenta novæ legis à Iesu Christo Domino Nostro instituta, atque ad salutem humani generis (licet non omnia singulis necessaria) scilicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Vñctionem,

Ordinem, & Matrimonium, illaque
gratiā conferre, & ex his Baptismū,
Confirmationem, & Ordinem sine
sacrilegio reiterari non posse; Recep-
tos quoque, & approbatos Ecclesiæ
Catholicæ ritus in supradictorum,
omnium Sacramentorum sollemni
administratione recipio, & ad-
mitto: Omnia, & singula, quæ de
peccato originali, & de Iustificatione
in Sacrosancta Tridentina Synodo
definita, & declarata fuerunt, am-
plector, & recipio. Profiteor pariter
in Missa offerri Deo verum, propriū,
& propitiatoriū sacrificium pro vi-
uis, & defunctis, atque in Sanctissi-
mo Eucharistiæ Sacramento esse ve-
re, realiter, & substantialiter Corpus,
& Sanguinem, vna cū Anima, &
Diuinitate Domini Nostri Iesu Chri-
sti, fierique conuersionē totius sub-
stantiæ panis in Corpus, & totius sub-
stan-

ſtantiaæ vini in Sanguinem, quam cõ-
 uerſionem Catholica Eccleſia tran-
 ſubſtantiationem appellat : Fateor
 etiam ſub altera tantum ſpecie totũ,
 atque integrum Chriſtum, verũque
 Sacramentum ſumĩ. Conſtanter te-
 neo purgatorium eſſe, animasque ibi
 detentas fidelium ſuffragijs iuuari:
 Similiter & Sanctos vna cum Chri-
 ſto regnantes venerandos, atque in-
 uocandos eſſe, eoſque orationes Deo
 pro nobis offerre, atque eorum Reli-
 quias eſſe venerandas. Firmiſſimè aſ-
 ſero Imagines Chriſti, ac Deiparæ ſe-
 per Virginis, nec non aliorum ſan-
 ctorum habendas, & retinendas eſſe,
 atque eis debitum honorem, & ve-
 nerationem impartiendam, Indulgẽ-
 tiarum etiam poteſtatem à Chriſto
 in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumq;
 uſum Chriſtiano populo maxime
 ſalutarẽ eſſe affirmo. Sãctam Catho-
 licam,

licam, & Apostolicam Romanam,
Ecclesiam omnium Ecclesiarum ma-
trem, & magistram agnosco, Roma-
noque Pontifici Beati Petri Aposto-
lorū Principis successorī, ac Iesu Chri-
sti Vicario veram obedientiā spon-
deo, ac iuro: cætera itē omnia à Sa-
cris Canonicis, & Occumenicis Con-
cilijs, ac præcipuè à Sacrosancta Tri-
dentina Synodo tradita, definita, &
declarata indubitāter recipio, atque
hæreses quascumque ab Ecclesia dā-
natas, & reiectas, & anathematiza-
tas, Ego pariter damno, reijcio, & ana-
thematizo.

Hanc veram catholicam fidē, ex-
tra quā nemo saluus esse potest, quā
in præsentī spontē profiteor, & vera-
citer teneo, eandem integram, & in-
violatam, vsque ad extremum vitæ
spiritum constantissimè (Deo adiuu-
ante) retinere, & confiteri, atque à
sub-

ſubditis meiſ, vel illis, quòrum cura
ad me in munere meo ſpectabit, tene-
ri, doceri, & prædicari, quantum in
me erit curaturum, Ego idem N. ſpò-
deo voueo, ac iuro, ſic me Deus adiu-
uet, & hæc Sancta Dei Euange-
lia.

DECRETVM PRIMVM.

De Fide emittenda.

*Trid. ſeſſ.
24, de Ref.
cap. 12.*

AD hanc Fidei præſtationem emitten-
dam, cum Trid. Patribus declaramus,
præſcribimus, iubemus, teneri omnes, qui be-
neſicia quæcumque Curam Animarum habetia
adepti, vel in poſterum adepturi ſunt: Et à die
poſſeſſionis ad ſummum intra duos meſes in
manibus noſtris, vel Vicarij Generalis, ſeu alte-
rius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitu-
tæ, quæ à nobis deputabitur, ſub pænis à Con-
ſtitutione Pij Quarti, quod non facient fructus
ſuos, nec illis Poſſeſſio ſuffragetur, & alijs no-
ſtro arbitrio infligendis. Omnes item commien-
datarios, quibus de monaſterijs, cōuentibus vel
alijs regularium quorumcumque ordinum etiã
militantium bonis quolibet nomine, vel titulo
pro viſum fecerit.

*Pius IV. Sa-
croſanct. &
iniuncta c. 89*

2 Insuper ad hanc professionem emittendam Vicarium nostrum Generalem ante sui officij possessionem obligamus: Et sub illo Decreto citati Concilij cum luce clarius comprehendantur Dignitates, & Canonici omnes nostræ Metropolitanæ Ecclesiæ, qui non solum coram nobis, seu nostro Vicario Generali sed etiam in proprio Capitulo Orthodoxæ Fidei publicam emittere professionem astringuntur: hoc ipsum sub iisdem clausulis inculcamus: ad

3 Canonicis verò Simplicibus, & Beneficiatis, quibus non incumbit cura Animarum, id ipsum observare præcipimus.

4 Publicè etiam profiteri obligantur omnes cuiuscumque Scientiæ, & Artis Professores; Etiam, qui Grammaticam docent, & qui doctrinam Christianam pueros ex officio, aut obligatione imbuunt: Qui medicinam, Chirurgiam, aliasque liberales artes explicant, intra mensem post horum munerum exercitia Fidem spondeant, ac obedientiam Romanæ Ecclesiæ voueant, ac iurent. Horum omnium Dominus Magister publicarum scripturarum in Urbe; Extra verò Urbem Vicarius foraneus in libro ad id specialiter deputato fideliter referat; notatis Circumstantiis loci, & temporis, in quibus professio Fidei emissæ est; Et si quid ab his ministris erratum fuerit, penis subiaceant, nostro arbitrio imponendis.

S. Carol.
Tit. de S.
Trinit. c.
20.

5. Diuinum Verbum pro rostris enuncian-
tibus eandem Fidei formam ritè nuncupare,
primò quidem cum Apostolicum Euangelizā-
di manus aggrediuntur; Deinde verò quando-
cumque expedire nobis videbitur, solènt esto.

6. Hoc etiam cum Regularibus obseruari
volumus à suis Superioribus, antequam ad pe-
tendam benedictionem in proprijs Ecclesijs
concionandi ad nos mittant. Quod si in qui-
bushibet aliorum templis hoc ministerium per-
agendum fuerit ex nostra licentia; Publicum,
& authenticum habeant instrumentum emissæ
fidei Professionis.

7. Insuper nostræ Curiae Archiepiscopalis
ministri omnes, Actuarij, Notarij, eorumque
Magister fidei professione confirmentur, cor-
roborentur, antequam incant suorum mi-
nistriorum possessionem, & administratio-
nem.

8. Presbyteri denique tã seculares, quàm
regulares Græcorum accedentes ad hanc no-
stram Diocesim Fidei Professionem emitte-
re teneantur corā nobis, aut nostro Vicario Ge-
nerali ex Constitutione Greg. XIII. si paternæ
nostræ Charitatis Viscera experiri, & Frater-
næ Vnionis nexu Catholica Ecclesie cupiunt
magis copulari.

DECRETVM SECVNDVM

De libris, & lectione Vulgatæ

Sacræ Scripturæ.

Perennes Sacræ Scripturæ fontes ab æ-
mœnis Paradisi regionibus profluentes
à Patris æterni pectore per Dei Verbum, &
Spiritus Sanctum in Ecclesiam emanâtes om-
ni, qua decet puritate nitere, ac conservari ne-
cesse esse luce clarius constat. Ideo vulgatam
Editionem ab immemorabili firmatam, & ro-
boratam in vniuersali Ecclesia omnes sequan-
tur, vt in expositionibus, Concionibus, Dis-
putationibus pura, & integra perseueret, &
pro authentica habeatur. Nemo igitur audeat
Sacras paginas ad suos sensus detorquere: Ne-
mo à vulgata recedat lectione: Nemo ad tur-
bidos fontes deriuare, aut profanis Sacra im-
miscere amatorijs, & Satiricis libellis, Scurri-
libus fabulis, superstitionibus, incantationi-
bus. Nemo peregrinas expositiones, & à com-
muni Sanctorum Patrum sensu longè aberran-
tes edoceat, ac summa vi sensum germanum
extorquens ad irrigandum deprauatum mori-
suorum campum Sacræ Scripturæ latices coe-
noscis stygis vndis immisceat.

Proinde nostri Vicarij, si aliquem sacra

Bib. 2. Scrip.

Trid. sess.

4 Dec. 2.

Scriptura his, alijsque modis ſimilibus abuti
nouerint ad nos, & noſtrum Vicarium in Vrbe
deferant, ut ex Sacrorum Canonum ſtatutis
debitas penas auant, & incorrecta licentia
prorſus corrigatur, compeſcatur, & euaneſcat.

Pius v. Clē.

8.

Trid. ſeſ. 4.

de editione

et uſu Sac-

librorum.

3. Nemini liceat ſine noſtra licentia, & ma-
turo noſtro examine, atque approbatione, nec
Sacra Scripturae interpretationes, Gloſſas,
Compendia, nec alios quoscumque libros, Co-

elutiones, Apologias, Histo-
rias, Dialogos, ali-
asque paginas ſim-
pliciter, uel impreſ-
ſas, uel
Regulares uero ultra noſtram licentiam,
etiam à ſuis Superioribus imprimendi habe-
ant facultatem.

4. Quia uero ad Sacram comparandam ſci-
entiam maxime conducit Puritas Doctrinae; &
quamplores libri uidentur incorrecti, ac de er-
rore ſuſpecti; quorum Auctores iam proſcripti,
& Sententiae damnatae in Indice ſunt: Ideo lec-
tiſſima librorum, quae damnati dicuntur, à Pon-
tificibus ueterum, nos pariter prohibemus, &
interdicimus, pariterque mandamus Bibliop-
olis, ne libros uenales exponant, donec librorum

S. Carol.

Med.

Indicem ad nos, uel Vicarium, aut delegatum
à nobis Theologum deferant. Publici autem
Poetae, aut Urbium cuſtodes libros in Vrbes
introduci ne patiantur, niſi Catalogum à no-
ſtro Reſpoſore ſubſcriptum, quorum intereſt,
& licentia introducendi ſtendat.

DE.

DECRETVM TERTIVM.

De Concionibus.

Satis Spiritus Sancti Oraculo, experientia etiam teste, compertum est, verbi divini in mortalium corda immissum semen in speciosissimam, & proceram vitæ arborem, & Dei oculis amenissimam exerescere: Itaut volucres Cœli habitent in ea, fructum vberimū afferens immortalitatis, & æternæ vitæ alimentum. Hinc iure optimo prædicatio Evangelici seminis, & florētissimæ arboris cultura à Christo Domino, Petro, & Apostolis commendata, & iniuncta: speciali oraculo Summis Animarum Pastoribus tanquam Dei hereditatem transmissam esse constat, & ad Episcopos, aliosque Prælatos, Curatos, Párochos, Apostolicos viros singulariter pertinere, ex Tridentinis Patribus tanquam fidei decretum firmatum est: Ne igitur huius arboris cultura negligatur, & divinum semen immissum in cordibus nostrorum subditorum diffusum arescat, & hæreditas Domini huius Arboris fructib⁹ fraudetur; præcipimus, ut in omnibus maioribus nostræ Diocesis templis, quantum fieri poterit, quotidie, quadragenæ tempore, vel saltem Dominicis diebus, & sexis feriis, ac festis occurrentibus

Math. 13.

Trid. sess.
5. c. 2.

concio ad populos habeatur; quod etiam in Dominico Aduentu in festis de præcepto, & Dominicis à Parochis, vel per se, vel per alios volumus obseruari. Quapropter omnes facultates, licètijs, siue ore tenus, siue in scriptis, prærentes, priuilegia, indulta quibuscumq; personis cuiuscunque generis Regularibus, vel Secularibus quacumque dignitate fulgentibus concionandi, siue in vrbe, siue extra a nobis, ac nostris prædecessoribus concessas annullamus; reuocamus, irritas, & cassas esse declaramus, & nullius roboris esse iubemus, ac si nunquam emanatæ, ac concessæ fuissent; sub pænâ suspensionis, vel alijs nobis reseruatis.

2^m Dum verò pro rostris Sacri Oratores agunt; Nec priuatis, nec solemnibus sacrificantiû ritibus populorum attentio distrahatur.

3^m Archiepiscopo è suggestu ad populum dicente, pro ea, quæ debetur superiori reuerentiæ, & ne impediatur populorum ad vniuersalem Patrem concursus, & frequentia, cæteri Oratores vacent; & à concionandi munere eodîe quiescant.

4^m Maximè autem hortamur Sacros Concionatores in visceribus Iesu Christi, vt seriò ad id muneris incumbant, vana, & inutilia, & quæ ad rem non pertinent, prudentiæ falsæ, & Evangelici Ministri Zelo rescent; graues Sa-

eræ Scripturæ, & Sanctorum Patrum pondere, sententias, quæ vitia ab auditorum animis expellere, timorem incutere valeant, efficacia, verborum proponant. Occurrant scandalis, prauas consuetudines insectando, odia rescandendo, ad virtutes acquirendas hortationibus Auditores excitent; ad vitanda supplicia terreant, arguendo, obsecrando, increpando; & tandem ad Paradisi præmia hortando, inuitando allificent.

5 Neminem è suggestu nominatim obiurgent, vel publicè reprehendant, aut villo modo designent, vel describant. Tam seculares, quàm sacros Magistratus, si quando opus fuerit, piè moneant; vel si ad publica scandala, euitanda necessarium fuerit, priuatim corrigant; & discant, præpositis etiam discipulis debitam reuerentiam, & Obedientiam exhibere; ac demum sub quadam generali forma contra vitia inuehantur in omni patientia, & doctrina.

*Paulus ad
Thim. 1.6.*

2.

*Idē ad eū-
dem 2. c. 4.*

16 Enixè Concionatores curent non solum verbis, sed multo potiori iure exemplo suos auditores in viā æternæ Salutis dirigere, Christum Dominum imitantes, qui prius cepit facere, postea docere: Est enim longum iter instruere per præcepta, breue, & efficax per exempla. Mulierum consuetudinem, & colloquia denitèr, quæ sunt Hostis humani generis decipulæ.

Seneca.

pala. Quæstiones inutiles omittant. Hæreticorum errores ad populū proponere, vel eui-
tent, vel si quando opus fuerit, breuiter attingant; sed efficaciter contra illos arguant.

7 In Concionibus neminem populo paupertatis titulo proponant; Nisi à Vicario foraneo suæ indigentia testimonium habeat. Neque intermisso Dei verbo per Templum elemosynam congregent. Indulgentias absq; nostra licentia, & recognitione Delegati Sanctissimæ Cruciatæ non euulgent.

8 Sedilia mulierum, & virorum spatijs diuersis distinguantur, impediaturq; prospectus & modestiæ consulatur, interpositis repagulis. Nec ante solis ortum, nec post Solis occasum sacra concio habeatur; Nisi in nocte Natiuitatis. In Concione tamen Passionis indulgemus mediam circiter horam à solis ortu, vel Occasu.

9 Compertum sit Regularibus, & exemptis omnibus ex Conciliorum, & Præcipuè Tridentini, ac plurimorum Pontificum Decretis, specialiter Clemē. x. ebs, qui in Ecclesijs sui ordinis prædicare voluerint, teneri ab Episcopo Diœcesano benedictionem petere; nec contradicente Episcopo posse, etiam in Ecclesijs sui Ordinis, concionari; quin imò neque in oratorijs sermonem coram populo, vel in Ec-

*Trid. sess.
c. 5. de Ref.
c. 2.*

*Greg. xv.
Urban. 8.
30. Ian.
1629.*

*Clem. x. 20.
Ian. 1670.
superni c.*

clesijs, vel ad crates monasteriorum Sanctimonialium eorum iurisdictioni Subiectarum, licet clausis ianuis, & nullus interfit sæcularis, habere: Et Episcopum tanquam Sedis Apostolicæ Delegatum posse illis contrauenientibus censuris, alijsque pœnis coercere, & punire: Quinimò etiam Regularibus in Ecclesijs quæ sui ordinis non sunt prædicare volentibus illos quamuis ab Vniuersitatibus, aut Magistratibus laicis nominatis, etiam si Episcopi Antecessores per tempus immemorabile absque examine hanc licentiam concedere consueuissent, quo ad doctrinam illos examinare; si ita ipsius arbitrio visum fuerit; & licentiam semel ipsidem concessam ob rationes, & causas, licet occultas, prædicationem tamen concernentes suspendere.

10 Quapropter Concionatores Regulares si in suis Ecclesijs prædicare voluerint, coram Archiepiscopo se præsentent, & benedictionem petant. Quod si in aliorum templis id muneris exercere intendunt, licentiam, & petant, & obtineant. Seculares autem semper tum benedictione, tum licentia exornari debent, & muniri.

11 Hortamur autem efficaciter Prælatos Regularium, ac serid admonemus, vt ad tantum munus obeundum mittant viros, quorum

ſit probata, & ſingularis probitas, morū, & ſan-
 intelligendi doctrina, ac ſcientia; qui norint
 Tropologicum, & moralem Scripturæ ſenſum
 à litterali diſtinguere; Historicum à myſtico.
 Parabolas rectè explicare. Doctrinam de pec-
 cato Originali, de Juſtificatione, Prædeſti-
 natione, de Sacramentis, de Veneratione San-
 ctorum benè percipiant. In Sanctorum D.D.
 libris ſint ſaltem mediocriter verſati: quique
 benè, diſtinctèque pronuncient. Nouerint præ-
 terea ex his capitibus examinandos eſſe, tam
 ſæculares, quàm Regulares omnes, qui Ver-
 bum Dei publicè enūciare voluerint.

12 Quoniam verò oues Chriſti vocē Do-
 mini audire tenentur; & præcipuum Prædeſti-
 nationis ſignum ſit auidè, atque attentè Ver-
 bum Diuinum mentibus, ac corde excipere;
 Hortamur omnes Gubernatores, Magiſtratus,
 ac locorum Præfectos, vt & ipſi tempeſtiuè cō-
 cionibus adſint, & populos ſuo exemplo ad
 audiendum verbum Dei excitent, & impellant;
 Parentes, filios; Domini, ſeruos; Maiores, ſub-
 ditos, ad audiendas conciones ſecum adeſſe
 compellant, ſi ſecus faxint: ſciant, non ſolum
 ſuo muneri deeſſe; ſed etiam ſubditorum cri-
 minibus affectatæ ignoratiæ nouerint eſſe par-
 ticipes;

13 Parochis autem, & Vicarijs præcipuè

in parvis populationibus onus incumbit, vt ad audienda Diuina Myſteria omnes conueniant: Clerus aſſiſtat, Nemo etiam deperditæ vitæ adeſſe detrectet, ac renuat. Ideo ſi in hoc ſingulari ſalutis æternæ auxilio vtēdo peccatum erit, ad nos referant; vt opportunis remedijs, & pœnis tam effrænis audacia, quæ atheiſmum ſapit, & præſcitos indicat, ſeuere puniatur.

14 Sciant denique Vniuerſitates, & populi, Paroſi, & Vicarij, quorum intereſt, teneri, miniſtris Euangelicis alimenta præſtare, & neceſſaria liberaliter proferre: Benignè igitur eos excipiant, hoſpitio commodo collocēt, victum congruum ſubminiſtrent, expenſas ad acceſſum, & receſſum tribuant, & ſolitam elemoſynam conferant: Deus enim, qui largitor bonorum omnium eſt, multiplicabit incrementa frugum iuſtitie vestræ.

DECRETVM QVARTVM

De Doctrina Chriſtiana.

Paroſi non modò tenentur, ſuos ſubditos à vitijs retrahere, & ad virtutem hortari; ſed etiam illos inſtruere ad percipienda Diuina myſteria; Articulos fidei docere; Præcepta Diuina, & Eccleſiaſtica proponere.

*Trid. Sess.
24. de ref.
c. 4.*

Quod munus Vobis omnibus, curam anima-
rum habentibus inculcat, grauiusque omnium
conscientias Tridentinum Concilium onerat.
Ideo & nos huic operi tam proficuo, ac saluti
nostrorum subditorum necessario, serio incum-
bentes, volumus, ac iubemus, vt diebus Domi-
nicis à prandio; omnes Parochi; vel Cappel-
lani per se, vel auxilio aliorum, ipsis tamen
præsentibus, doctrinæ Christianæ tradendæ
pueris, & adultis totis incumbant viribus, si-
gno campanæ; & missis per vicos, & plateas
pueris, coætaneos in vnum congregent in tem-
plis: Et Saltem per integrum vnius horæ spa-
tium eos fidei rudimentis imbuant; Sanctissi-
mæ Trinitatis, & Christi Saluatoris præcipua
vitæ mysteria pro eorum captu edoceant: Sa-
lutationem Angelicam, Orationem Domini-
cam, & Apostolorum Symbolum, Decalogi, &
Ecclesiæ præcepta, studeant, pueros ediscere.
Benignè omnes excipiant, præmijs sacris alli-
ciant, vt libentius conueniant, & alacriter in-
cumbant. Neminem verò ad Doctrinam Chri-
stianam tradendam, veluti ex officio deputent;
nisi prius professionem fidei supra impressam
emiserit.

2 Admoneat etiam Parochus, Parentes, &
familiarum capita, teneri filios, ac subditos ad
addiscenda diuina mysteria mittere, vel ea
iplos

ipſos edocere: Si ſecus fecerint, diuinam yt-
tionem denunciet, & grauiffima ſupplicia à
Deo infligenda, exponat.

3 Rectores, qui Hoſpitalibus, & Congre-
gationibus puerorum, & puellarum præſunt,
hanc fidei eruditionem pueris, alijsque ſux
Curæ commiſſis tradere curent, ac ſtudeant:

DECRETVM QVINTVM.

De Hæreſi, & Superſtitione.

Procul iam, procul eſt ſingulari Sapien-
tiæ æternæ beneficio, ab hiſce noſtris,
totiusque ferè Hiſpaniæ Regnis immane hæ-
reſis monſtrum, quod yt ſemper longius pro-
pellatur, & abſit, Maxima diligentia curandū
omnibus, & præcipuè animarum ducibus ſtre-
nuè inuigilandum. Hæretici igitur, ſuſpecti-
que de fide non ſolum omnino vitandi, ſed ſe-
dulò denuncjandi: Et licet Hæreticorum ſit,
ſeſe latebris diſſimulationum, & verborum in-
uolucris abſcondere, ac tortuoſis, ſinuantium
ſerpentium more, ſitionum nexibus implica-
re: cautum eſto, ſi ſuſpicionem aliquam ver-
bis, vel factis præbeant, inſectari. Qui igitur
ſcienter hæreticos recipiunt, & cum eis amici-
tiam, etiam per litteras, contrahunt, qui verba
Etherodoxam religionem ſonantia proferunt,

non

Qui

Qui Sacra Scriptura textum contra Ecclesia
sensum contorquent, vel turpibus verbis ex-
plicant. Qui carnes diebus vetitis, ex despectu
liberè comedūt, & alios comedere, sine neces-
sitate hortantur. Qui plures vxores, vel mari-
tos respectuè, eodem tempore scienter, dolo-
sè, & fraudulentè duceret. Qui veneficia, in-
cantationes, emplamos, Sortilegia, Negro-
mantiam, Pyromantiam, Astrologiam iudi-
ciariam, vel alias magicas artes cum expressa,
vel tacita Dæmonis inuocatione, aut pacto,
vel sacrorū abusū in publicā perniciē exercēt.

*Trid. Sess.
5. c. 3.*

Qui librōs hæreticorum retinent, vel legunt, si
alioquin bonæ famæ non fuerint: Cum omnes
huiusmodi personæ heresis suspicionem faciāt;
Denunciandos, via, vel Accusationis, vel de-
lationis, vel quærelæ ex plurimū Pontificum
statutis, etiam nos volumus, ac præcipimus.
Ac denum denunciandi sunt tanquā de hæ-
resi suspecti illi, qui sine causa per annum in
excommunicationem inforduerunt; vt mandat
Concilium Tridentinum.

2° Maximè conducit ad tuendam non so-
lum pacem, sed etiam salutem hominum, Ve-
neficiorum vsum extirpare, atque à superis ad
inferos, si possibile esset, detrudere. Maleficia,
Sortilegia, Incantationes, ligaturas, aliasque
id generis superstitiones scuerè cum sacris Ca-
noni-

nonibus, Patribus, ac Concilijs prohibemus. Inuigilent igitur Parochi, eorumque ministri, ut perniciosi huiusmodi viri, & quod sæpius accidet, mulierculæ à proprijs Parochiæ finibus exulent, & illos expellant, & ad nos deferant, ut perpetua reclusione, vel seuerioribus pœnis, si opus fuerit, puniantur.

3 Solent & sæpè ab ignaris, & imperitis viris, & mulierculis multa comminisci ad curandos morbos, ad depellenda mala, superstitiosis verbis, vanis obseruantijs, & Orationibus immixta. Hæc omnia, ut pote superstitiosa, & inutilia damnamus, & volumus ut Parochi, & Cappellani plebem moneant: hæc potius esse expressa Diaboli inuenta, nec ullam vim ad salutem consequendam continere.

DECRETVM SEXTVM

De infidelibus vitandis.

FRequens usus, amicitia, & consuetudo cum infidelibus omnino vitanda: ab Apostolo, Gentium doctore, expressè, & clarè denunciatur: Quæ enim pars fidelis cum infideli? aut quæ societas lucis ad tenebras? quæ Conuentio Christi ad Belial? Horum enim consortium mores corrumpit, & sæpè magnum adest subuersionis periculum. Caueant igitur fide-

2. Corin. c. 6.

Clem. 7. c. nullus cap. omnes 28. quest. 1.

*c. si quis 28.
q. 1.*

fideles; ne simul habitent cum infidelibus, & eorum
coniunia, & comperationes vitent, declinent,
ac fugiant; nec in suis domibus vocent, aut
inuitent, aut ad morbos curandos accersant;
vel datis utantur suspectis medicamentis.

12 Sacrificio Missæ procul esse debent in-
fideles, nec illi assistere posse ex antiqua Eccle-
siæ consuetudine; Patrum communi consensu
fatis constat. Poterunt tamen spectatæ virtu-
tis, & conspicui doctrinæ viri ad audiendum
Verbum Dei cum illis agere: Cessat enim omnis
subuersionis suspicio: Et cum Sermo diuinus
sit viuis, ac efficax, & penetrabilior omni gla-
dio accipiti, pertingens vsque ad diuisionem
Animæ Compagum quoque, ac medullarum;
Apostolici viri efficaciter ad Ecclesias non so-
lùm inuitare; sed suauiter cogere, Auctoritate
compellerent fatigant nullo tamē incusso metu,
nec vllis tentatis minis.

*Paulus ad
Hab. 4.*

3 Nemo audeat carnale commercium cum
infidelibus habere, & quicumque tam detesta-
bili scelere maculatus fuerit, à communione
Ecclesiæ separabitur, & alijs pœnis iussu nostro
multabitur: sed maximè si matrimonium inire
tentauerit.

4 Sacras vestes, Calices, aliaque vasa sa-
cra, cruces, simulacra, aut imagines Dei, Bea-
tæ Virginis, ac Sanctorum, agnos benedictos,
reli-

reliquiarum thecas nec accommodent, nec pro mutuo pignoris loco infidelibus tradant. Est enim immane scelus, res adeo sacras, certo ludibrij periculo, profanis manibus exponere.

DECRETVM SEPTIMVM

De Blasphemis.

EXecrabile Blasphemix scelus, quod morte puniendum veteris Testamenti pagina statuunt: Imperiales constitutiones, ad vitæ amissionem damnant: Deus etiam in hoc sæculo horrédís, ac præsentibus supplicijs punire sæpè sæpius consuevit, & nos seuerè damnamus, & volumus cum Patribus, & Concilijs, vt, si quis clericus, vel laicus contra Deû, Beatam Virginem, ac Sanctos Blasphemias Hæreticales, vel hæresim sapientes proferat, contra eum tanquam de fide suspectum inquiri posse certo sciat.

2 Blasphemix autem, quæ hæresim non oleant, calore iracundiæ, vel ex mala consuetudine à clericis prolata, suspensione, vel amissione Beneficiorum in totum, vel in partem, pro sceleris grauitate puniétur; quod si laicus fuerit, pœnas luat, non solum sæcularibus statutis designatas; sed à Sacris Canonibus con-

D

stitu-

len. 26.

Authentica
vt non luxu
rientur.later. sub
Leo. x.

Pius v.

stitutas; ac publicam pœnitentiam, si publicum fuerit delictum, secundum Constitutione

Pi^o v 1566

2. mac. cum
primum.

Pij Quinti, ad nostrum beneplacitum.
30 Omnes autem audientes, præcipuè Pa-
rochi Blasphemos obiurgent, & reprehendât;
quod si emendationem non sperent, ad nos de-
ferant, vt corrigantur debitis à Iure statutis
pœnis.

TITVLVS SECVNDVS.

De Sacramentis.

Trid. Sess. 6.
cap. 7. Et
Sess. 7. can.
4. & 5.

Diuinæ Fidei rerum non apparentium ob-
scuritati, sensibilibus Sacramentorum,
quæ sunt signa, & causæ insensibilis, & inuisi-
bilis Sanctitatis, iure optimo titulum coaddi-
mus; Cum præcipua eorum aliqua sint ad sa-
lutem simpliciter necessaria, at per ea, quasi vi-
sibilem signorum consortio, ex D. Augu-
stino, in fide copulemur, & maximè Virtu-
tum cumulus augeatur diuino meritorum in-
cremento.

Aug. contra
Faust. c. 1.

DECRETVM PRIMVM

De Sacramentis in Genere.

Trid. Sess. 7.
can. prim.

Dogma Fidei est, Septem in noua lege
esse Sacramenta à Tridentino enu-
mera-

merata, non plura, nec pauciora, quæ ex aperto latere Saluatoris vnico ex fonte prodierunt, aquæ scilicet, & sanguinis rinuli vniuersam Ecclesiæ superficiem irrigantes, & ex Spiritus Sancti gratia, ex Christi Domini meritis ad medelam Animarum malagmata præparata, quæque imbecillitatis humanæ panacæis verè medentur languoribus; Dum & peccata, eorumque reliquias, & pœnas eluunt, & gratiam, eiusque augmentum ad determinatos actus conferunt, virtutes alunt, merita cumulant, & diuinitatis radijs vniuersum illustrant. Vt igitur tam Sancta, qua par est sanctitate, religiosè tractentur, nemo mysteria diuina mortali noxa pollutus ministret, quin prius, vel peccata confiteatur, vel ad minimum, cum necessitas cogit, contrito corde cum proposito confitendi ea detergat.

Ioan. c. 19.

Trid. Sess. 2.
de Sacra. in
Proæmio.Trid. Sess. 7.
de Sacram.
can. 9.

2 Parochi Sacramenta per se ipsos quantum fieri potest, ministrent talari, ac fluida veste decenter amicti, ac superpelliceo, stolaque ornat; contenti tantummodo eorum, quæ eleemosynæ titulo pietas Christiana impertiri solet, & Saluis Iuribus Parochialibus, quæ ex peruetusta, & præscripta consuetudine permittuntur pro cõgrua sustentatione Ministrorum: Et si alius à Parocho de ipsius licentia Baptismum, vel aliud sacramentum conferens,

Trid. Sess. 2.
14. c. 9 de
Ref. & Sess.
13. c. 7.Trid. Sess.
21. cap. 1.
& c. 14. Sess.
14. de Ref.
cap. ad Apo-
stolicam de
Simon.

maiori eleemosinæ quantitate à liberalitate
Fidelium donetur; tunc omnia Parocho, &
Parochiæ cedant.

*Trid. Sess.
22. cap. 5.*

3 Diligenter, ac studiosè caueant Paro-
chi, ne aliquid demant, addantue in conferen-
dis Sacramentis ab approbatis Ecclesiæ Riti-
bus, & cæremonijs haud leuiter discedant; ha-
beantque sæpius præ manibus Rituale Roma-
num iussu fel. Rec. Pauli V. editum. Effectus
verò Sacramentorum referant, & quam, non,
habentibus obijcem, gratiam causerent, pro fi-
delium capacitate explicent.

ex Rituali.

4 Sacrum Cathecumenorum, & Chrisma-
tis oleum pro Baptismi, & Confirmationis vsu,
& extremæ Vnctionis liquor singulis annis re-
nouentur, combustis prioribus, & in Sacram-
Piscinam combustorum cineribus demissis sub
pœna excommunicationis.

5 Si verò ob Prælati absentiam, vel ægri-
tudinem aliquando in Diœcesi consecrari non
posse, contigerit, Vicarij Generalis sedulita-
te fiet, vt à viciniori Episcopo ea Sacrorum
oleorum quantitas obtineatur, quæ ad Vrbis,
rotiusque Diœcesis vsus sufficere posse iudica-
bitur, ac in tribus decentis capacitatis vascu-
lis ad nostram Principalem Ecclesiam addu-
cantur distribuenda Vrbis Parochijs, postu-
lantibus, per probatæ fidelitatis presbyteros
à The-

à Thesaurario Protometropolitanae; Cæteris vero per Diæcesim non nisi per viros in sacris constitutos habentes ad id suorum Archipresbyterorum mandatum, & authenticum instrumentum. Alijs verò Ecclesijs (exceptis Regularibus, ac Monialibus, quibus cõcedatur oleũ infirmorum) non Parochialibus sub anathematis pœna tradi omnino interdiciamus. Sicuti etiam eandem censurã ipso facto contorqueamus Parochis aliunde, quàm à nostra Protometropolitana petentibus.

Cap. litteris de consuet. dist. 3 cap si quis de alio. cap. Presbyt. de consecrat dist. 4. cap. Presbyt. 95. dist.

6 Tria porro mentorata superius vascula vnaquæque Parochia, ex argento, vel stanno habeat, in quibus dictorum oleorum nomina distinctè inscripta legantur: Sic enim decenter asportantur, & reuerenter custodiuntur.

DECRETVM SECVNDVM.

De Baptismi Sacramento.

QUod olim misericors Dominus per Prophetam promissit, dicens: Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris, per Sacramentum Baptismi præstitisse affluenter in Ecclesia Catholica, Sanctum, & indubitatum est: Sordent enim fluentia Iordanis, si cum regenerationis lauacro conferan-

Ezech 36. Zacchar. 13. 1 Petr c. 2. cap. veniens de Presb. non bapt.

tur,

tur, per quod à sordibus purgatur anima, dum
abluitur corpus, & princeps mundi eijcitur for-
ras, verum Spiritus Sancti habitaculum euadi-
mus, diuinamque, cum virtutibus induimus
Sapientiam, Sacræ militiæ nomen damus,
Paul. ad Rom.
6. osculū. Diuinæ reconciliationis accipimus:
ephes. 5. Et qui aliquando eramus filij iræ, in adoptio-
nem filiorum Dei recipimur. Ex quibus iu-
re aduertere debent ministri, qua reuerentia,
ac pietate tantum conferendum est Sacramen-
tum.

12. Porro in Parochialibus Ecclesijs pro-
prium non desideretur Baptisterium sacro cir-
cumdatum apparatu adoptionis fontem coo-
periente, ad quem efformandum marmor, vel
solidior lapis integer incidatur, vel excauetur,
ne lustrales aquæ per rimulas, vel præter fluât,
vel ebibantur. Cætera, quæ ad ornatum per-
tinent, infra cū de Ecclesiarum structura agē-
dum, remittimus.

Trid Sess. 7.
c. 3. & 4.

1.

2.

3.

Trid ibidem
Synod. Ma.
gunt. c. 14.

13. In hoc, sicuti in alijs Sacramentis, tria
necessariò requiruntur, Materia, Forma, & In-
tentio Ministri; in adultis vltius Voluntas
suscipientis, quorū si aliquod desit nō perfici-
tur Sacramentū. Aqua autē, quæ est Sacramē-
ti materia, sit elementaris, simplex, & vt plu-
rimū sacra, nisi aliud necessitas suadeat, Sa-
gram. vñctionē, & alias ceremonias præscripi-

tas

tas à Rituali obseruandas esse iubemus.

4 Forma Baptismi hæc est (Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen) cui nihil addendum, vel minuendum.

5 Intentio Ministri actualis, vel saltem virtualis eo dirigatur, vt intendat perficere, quod instituit Christus Dominus, & amplexa est Vniuersalis Mater Ecclesia.

6 Nemo ad solemniter conferendum Sacramentum Baptismi se ingerat: Est enim munus proprium Parochi: Poterunt tamen alij Sacerdotes ab eo, vel à nobis facultatem obtinentes ministrare. Vitæ vero imminente discrimine, licet, conuenit, ac necesse est, quemlibet vtriusque sexus Baptismum conferre: Modo viri mulieribus, & maiores inferioribus præferantur. Si verò contigerit hoc modo baptizatos conualescere, vel vitam eorum diutius prorogari, ad Ecclesiam deferantur; & cathismus, exorcismus, & cætera suppleantur.

Cap. de Sacramento nõ iterando cap. 2. de Bapt. & eius effect.

7 Obstetrices, quæ durante partus angustia, ac discrimine, mulieres adiuuant, non possunt hoc munus exercere, nisi quadragesimum annum iam expleuerint, & de nostra licentia in scriptis; Dummodo præmissis diligenti examine de materia, & forma, alijsq; necessarijs ad hoc Sacramentum idoneæ esse videatur, & probentur. Quod si sine nostra, vel nostri

stri Vicarij Generalis licentia parturientibus
assistant, decem vnciarum pœnam subibunt.
Curent autem diligenter, vt durante partus di-
scrimine aqua non longè absit ad baptizandû,
si forte necessitas cogat, vel graue immineat
vitæ periculum. Nec in conferendo Baptismo
faciles sint, nec nimis scrupulosæ, si angustia
suadeat imminentis infortunij. Infantes in vna
Parochia natos ad aliam, inconsulto proprio
Parocho, non transferant baptizandos, secus
vnciarum quinque pœnam non effugient.

*c. 15. de con-
secrat. dist.
4. c. ab An-
tiquo*

*Syn. Mogunt.
cap. 15.*

22

8 Cum in Fidei Symbolo vnum Baptisma
omnes confiteamur, ex eo quod validè suscep-
tum reiterari non possit; Diligenter Parochi
inuigilent, an oblatis ad sacrum lauacrum pue-
ri prius fuerint baptizati? & si post sedulam in-
dagationem comprobetur, cœleste lauacrum
semel attigisse, ne irregularitatis notam incur-
rant, à secunda ablutione omnino abstineant,
suppleantque solum cæremonias forte neglec-
tas. Quod si in ancipiti adhuc negotium erit,
permittit Ecclesia ad maiorem cautelam sub
conditione baptizare sub hac forma [si non es
baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris,
& Filij, & Spiritus Sancti] hoc modo & bapti-
zent infantes expositos, quando nullum Bap-
tismi signum præferunt.

9 Concilij Vienensis legibus inhærentes
strictè

ſtriçtè præcipimus, vt in Eccleſijs tantummodo lauacrum regenerationis habentibus conferatur Sacramentum Baptiſmi, non autem in domibus priuatis, nec in Principum ædibus, etiam ſi magni nominis, & auctoritatis exiſtât; ſub pœna Suspensionis per annum Parocho, qui eo modo audeat baptizare. Nec vltra duos dies à Natiuitate tam neceſſarium ad ſalutem Sacramentum differatur. Æthnicorum, & gentilium nomina, ita execranda, vt non niſi Sanctorum nominibus interpellari permittant infantes ſacro rore aſpergendos.

*Cap conſtat.
de cõſecrat.
diſt. 4.*

IO Peracta demum Sacra lotionis cæremonia, aquam, qua manus lauat Sacerdos, in piſcinam proijciat; & ne ſuperſtitionibus detur aditus, ſalem, aquam, Goſſipium, linteolum, & cætera, quæ huic Sacramento deſeruiunt, aliò aſportanda minimè permittat Curatus, cui dictum linteolum, & non Sacerdoti, qui aliquando de ipſius licentia eſt Baptiſmi miniſter, cedere debet; Parenteſque edoceat, eos illico excommunicationem incurrere, ſi infantem in lecto nondum elapſo anno ad dormiendum ſecum admittant.

II Suſceptores in ſacro fonte binarium non excedant, vir ſcilicet, & mulier, vel ſi maior, vir tantum, vel mulier tantum, qui tamen infantis parentes eſſe nullatenus poſſunt, quâ-

*Cop Quam-
uis de cogna-
tion. Spirit.
in 6. c. non*

E

uis,

plures de
cōsec dist 4.
Trid sess. 24.
c. 2 de Re-
for. cap. cū
excomm 11.

q. 3.
Cap non li-
cor. de con-
secr dist 4.
cap. parvuli
de consecrat.
dist. 4.

Cap. Baptif-
mus consec.
dist 4. c vos
ante omnia
de cōsec dist.
4 Cōc Trid
sess 24 cap.
2 de Refor.

Pius V con-
stit cū illius
cap. placuit
16. quest 2

uis filiorum suorum Baptismo adesse non sit
prohibitum. Nullus ad puellulos suscipiendos
extra casum necessitatis adhibeatur, qui deci-
mum quartum ætatis annum non dum exple-
uerit, nec qui excommunicatus, vel publicus
peccator existit, nec Monachus, Eremita, vel
Religiosus, nec qui Fidei rudimenta non cal-
leat, vel Sacramento Confirmationis non sit
munitus, nec qui in Paschate Sacramentorum
vsum neglexit. Patrinos verò admonitos vo-
lumus, non modo onus erudiendi Fidei rudi-
mentis, & bonis moribus infantes sibi impo-
suisse; Verum etiam spirituales cognationem
ex Baptismo inter leuantem, & leuatum, eius-
que patrem, & matrem mutuo pullulasse, quod
trahit impedimētum dirimens Matrimonium.

12 Parochi in Vrbe, sine nostra, vel no-
stri Vicarij Generalis, & in Diœcesi, sine Ar-
chipresbyteri licentia in scriptis obtinēda in-
fideles adultos, qui in sua peruicacia, & super-
stitione diu contabuere, ad Baptismum non
admittant, nisi eos verè pudeat, & antea ctæ
vitæ Sectarios detestentur errorēs, & Ortho-
doxæ Fidei rudimenta bene calleant.

Trid sess. 24
cap 3 de
Ref.

13 Habeant demum Parochi librum, in
quo fideliter adnotent Sacerdotem baptizan-
tem, infantem sacris initiatum mysterijs, pa-
rētes, & susceptores, Annū, mensē, & diē iuxta
exemplaria adhuc consueta.

DE-

DECRETVM TERTIVM

De Confirmatione.

Regeneravit nos Christus Dominus *cap de his
Ec. sequent.
de cōsec diff.*
per Fidem, & Baptismum; voluit
præterea, vt in gratia confirmaremur, & cre-
sceremus; & vt idonei ad Christianam militiã
virtute, ac robore essemus, Sacramentũ Con-
firmationis instituit, quo Fidei incrementa, &
contra inimicorum visibilibus, & inuisibilibus
phalanges diuina virtute firmati ad pugnam
audaciores exurgimus. Oleo à peccatorum ru-
bigine, Balsamo à corruptione veteris homi-
nis inungimur, vt fidelium fortitudine, & vir-
tutis odore vniuersus Orbis triũphali gaudio
confirmatus exulter.

Quapropter Episcopali manu impositione, & Chrisma te inungi, ac roborari omnes, oportet. Ne igitur ex ignorantia, vel negligẽtia aliquem maximis donis, quæ in hoc Sacramento conferuntur, priuari contingat. Parochi ipsius Sacramenti effectus, & præstantiam populo enuncient, præcipuè tempore Archiepiscopalis visitationis.

2 Doceant etiam, hoc Sacramentum non posse iterari, & dispositos requirere suscipientes, ac in rebus Fidei instructos. Pueri ante

*Cap cum se-
quens de Cō.
sec dist 7.
Trid ses 24.
de Ref. c. 7.*

quinquennium non admittantur, ne ex obliuionis periculo reiterari contingat. Adulci autem in quacumque ætate nō excludantur; modo, si forte mortali noxa polluti fuerint, contritione prius, vel Confessione maculas detergant: Est enim Sacramentum viuorum.

3 Æquum tamen, & congruum esset, vt ante decimum sextum annum omnes accederent. Quapropter Parochi hortentur suos, vt assignato tempore deuotè ab Archiepiscopo hoc Sacramentum accipiant.

*Pontificale
Romanum
Conc Trid.
Sess. 22 de
Reform.*

4 Patrinus vnus dumtaxat adhibeatur, & hic sit confirmatus, & mas pro mare in Confirmatione assignetur, fæminam fæmina sustineat, nisi necessitas, aut aliqualis conuenientia, aliud suadeat; nec parentes filios, aut filias suscipiant. Et quod veteris ritus est, primum mares, postea fæminæ confirmantur, nisi aliter Archiepiscopus consueuerit.

5 Quo die hoc Sacramentum ab Archiepiscopo confertur, ab Ecclesijs Parochi abesse non debent, sed confirmatorum nomina in librum referant, ac susceptores cum anno, mense, ac die. Æquum etiam esset, vt Edicto moneantur fideles per vnum, aut duos dies antecedentes de futura Confirmatione; vel saltè voce instruantur, ac disponantur ad suspensionem Sacramenti Confirmationis.

DECRETVM QVARTVM

De Eucharistiæ Sacramento.

V Nigenitus Dei filius discessurus de
hoc mundo ad Patrem, ne suos, dese-
reret, quos dilexerat, in finem dilexit eos, &
cum filiis esse voluit inuisibilis quidē sub spe-
ciebus visibilibus, & veluti in suæ Maiestatis
tentorio Ecclesiæ militāti sponsæ semper vsq;
ad consumationem assistere; Ideo Eucharistiæ
Sacramentum instituit ad refectionem spiri-
tualem animarum, tanquam sacratissimum suæ
passionis monumentum, memoriā faciens mi-
rabiliū suorum, Pignus esse voluit futuræ glo-
riæ, & felicitatis æternæ: filiorum Dei hære-
ditatis Symbolum, totius Orbis maximum sin-
gulare præsidium, ac vnicum nouæ legis præ-
ceteris antiquæ Sacrificijs holocaustum. Inde
à Concilij Nicæni sæculo semper floruit con-
suetudo, sacram hostiam singulari religione in
aliquibus Ecclesijs asseruari. Quod, vt ritè, ac
rectè pro nostrarum virium imbecillitate pro-
cedat: Volumus sub pæna Interdicti Ecclesiæ,
atquæ eius Rectoris suspensione, alijsque pæ-
nis nostro arbitrio imponendis, nonnisi in Ec-
clesijs Parochialibus, vel in Collegiatis, aut in
temporalis Regularium, aut Monialium, vel Hos-
pita-

Ioan. c. 13.

Trid. Sess.
13 de Eu-
charist.

Trid. Sess.
13. c. 6.

Sac. Congr.
Reg. 15 Iu-
lij 1619. Sa-
era Congr.
Cöcil. 1609

pitalium, vel in alijs per Nos designatis Sanctiſſimam Euchariſtiam ſtabiliter reponi.

2 Vt ſuperius, vt debito honore in ſacris Baſilicis tantum Sacramentum à fidelibus veneretur, in ſummo altari, vel in ſacello aliquo inſigni, atque conſpicuo, quod ferreis, vel ligneis præpolitis cancellis ſit circum ſeptum, & in Cuſtodia affabrè ex marmore, vel ligno auro tecto elaborata ſubcælo ſerico, vel lineo collocetur. Intra autem huius cuſtodix pene- tralia ſericis ornamentis contecta, tãquam in Sancta ſanctorum, nihil omnino, niſi Cæleſte Depositu adſit, ita diſpoſitu, vt duas pyxides occupet ſuprapoſitas Corporali, & tentoriolo pretioſo auro, vel argento contectas, quarum vna maior ad fidelium Communionem, ad ſacrum Viaticum miniſtrandum, altera deſignetur. Orbiculi autè cæleſtis Man- næ ſæpius innouentur; Et ita in ſacro tentorio obſerantur, clauè argentea, vel ærea auro il- lita, ſoſculis ornata, vt nunquam Parochus eam alijs committat, ne quid infauſti eueniat, de quo Deo, & Nobis rationem reddere te- neatur.

Exodi 18.

3 Vnica ad minus lampas ante diuiniſſi- mum Epulum perpetuo ardeat; at dum ad cæ- leſtem menſam fideles accedunt, vt pane An- gelorum reficiantur, duo ſaltem luminaria in-

can-

candelabris accensa præfulgeant. Cancellis, qui purissimis semper mappis contecti esse debent, augustissimum altare sepiatur, inter quos Sacerdos fidelibus genuflexis ex parte exteriori constitutis Christi Domini Corpus porrigat, viris ex vna, ex altera mulieribus, ut modestiæ consulatur, & quantum fieri potest, quælibet vel minima Scādali suspicio procul absit.

4 Omnes Christi fideles in Paschate quotannis in propria Parochia, in cuius finibus domicilium habent, vel in nostra Protometropolitana Eucharistiam sumere tenentur, à die Palmarum ad Dominicam in Albis: Quo elapso per Parochos, deferendi ad nos, vel Vicarium nostrum Generalem sunt, qui huic tam sancto, ac salutari præcepto non fecerunt satis, ut inobediētes Ecclesiasticis innodentur censuris, & viui à communione fidelium separentur, & si mori contigerit, ecclesiastica careant sepultura.

Cap. Omnis
Variusque
Sexus.

5 Qui curam habent animarum ab initio Quadragesimæ, usque ad Quartam Dominicam eiusdem, singulas domus suæ ditionis, & Parochiæ, cum alijs coadiutoribus exquirant numerum animarum, quæ in ætate ad Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumendum, ex ecclesiastico præcepto tenentur, ac diligenter in libro omnes describant; deinde singulis
cum

cum ad Sacramenſam accedunt, tradant ſchedulas proprijs cuiusque regionis, & anni notatis ſignis, vt poſt Paſchale præceptum in recollectione ſignorum, & pateat inobedientiũ incuria; & maturè prouideri poſſit de opportunis remedijs pro cura, quæ nobis incumbit, Salutis animarum. Qui Paſchali tempore abſentes fuere, vel fidem ſuſceptæ Eucharistiæ offerant, vel cogantur non ſolùm ſe diſponere, ſed deuotè ad illam ſumendam accedere.

Vide. 1. 2.

Ex Gereg. 1.

Et Rubricis

Missalis.

6 Canonici, Sacerdotes, Diaconi, Subdiaconi, Clericique omnes feria quinta in Cæna Domini, tum in noſtra Protometropolitana, tum in reliquis Collegiatis, Parochialibus, ac maioribus Eccleſijs, ſacram Eucharistiã percipere debent à ſacrificante Præpoſito. Infra annum verò Sacerdotes, qui ob infirmitatem celebrare nequeunt ſingulis Dominicis, ac feſtis ſacram communionem ſumere, æquũ eſt. Diaconi, ac Subdiaconi in ſolemniſſimis feſtis, & Dominicis: Clerici ſingulis menſibus: Dedecus enim eſt, altari inferuire, & de ſacris myſterijs non eſſe participem, & propria cuiusque negligentia, miniſtros excludi.

7 Conſecrandi panis orbiculi ad communicandos fideles nõ transmittantur ad altare, niſi per manus Eccleſiaſticorum, & cum reponuntur in pyxide, fragmentis ſepoſitis, purè
ac de-

ac decorè præparentur, ita vt omnis irreuerentia vitetur periculum, ne fragmenta decidunt, cum ad communicandum fideles accedunt.

8 Excludantur à cælesti conuiuio, qui vestem non habent nuptialem. Nefas enim est sacra dare canibus, & margaritas suis proijcere. Quapropter præcipimus, ne publicis Cócubinarijs, Blasphemis, inimicitias, & odia pertinaciter in corde fouentibus sacrum Epulum porrigatur. Absint Amentes, nisi imminente mortis periculo, vel articulo, vel discursus spatium, & interuallum habeant, & vterius absit irreuerentia periculum. Illis verò, qui extremo sunt afficiendi supplicio, nisi necessitas aliud suadeat, antecedenti ad mortem die Sanctissimum Eucharistia Viaticum detur.

9 Statim ac Parochus, vel eius Cappellanus admonitus fuerit de imminentibus infirmorum periculis, & ad administrandum ægrotis sacrum Viaticum vocatus, accersitis, & cōgregatis ministris, ac populo ad tanti Regis famulatum, sub baldachino indutus sacris vestibus accurrat, cum ministris linteis ornatis gestantibus tintinnabulum, aspergillum, corporale, & librum, cæteris cū luminaribus præcedentibus ad periclitantis domum se conferat, Pyxidem vbi reconditum est pignus redemptionis æternæ, & Viaticum ad regnum Cælorum,

rum, vtrâque manû firmiter tenens, hyninos,
 ac psalmos continuò proferens cum modestia,
 ac spiritali Maiestate populis sit toto corpo-
 re singulare pietatis, ac Religionis exemplû.
 In cubiculo infirmi supra mensam ad hoc mû-
 nus ornatam vas sacrum reponens, ægrotante,
 si alicuius peccati fuerit conscius, secretò au-
 dito, & imposita salutari pænitentia, absoluto
 sacrați panis crustulum porrigat, & eodem or-
 dine ad terminum Ecclesiæ; Vnde discesserat,
 reuertatur.

cap. 10 Cum Eucharistia in publicum exponi,
 vel in processionibus solemniter deferri con-
 tingerit, ea omnia seruanda, quæ inferius præ-
 scribuntur, cum de processionibus leges, &
 decreta firmantur.

cap. 11 In Vrbe Sanctissimum Eucharistiæ Sa-
 cramentum secundum antiquam consuetudi-
 nem quotidie exponendum, in ijs tantum fre-
 quentioribus, ac præcipuis Ecclesijs intra mu-
 ros diebus assignatis in tabulis à nobis reco-
 gnitis, & approbatis, cum decenti numero cā-
 delarum, & ornatu, pro viribus, qui tantam
 deceat Maiestatem. In huiusmodi autem tem-
 plis nullæ sint pensiles moles, nec mobiles ma-
 chinæ, in quibus vel pendeat, vel ascendat, aut
 moueatur argenteus circulus radijs ornatus,
 diuini corporis baiulus, vt irreuerentiæ euitē-

tur pericula, & maiori cum religione colatur
 pignus præstantissimæ futuræ gloriæ. In Dia-
 clesi verò, vbi non adest consuetudo, nec red-
 ditus adsunt competentes, nullibi exponatur
 sine nostra licentia in scriptis sub pœna suspē-
 sionis Ecclesiæ ministris, & cooperantibus:
 Quod si extra Urbem viget mos in tertia Do-
 minica cuiuslibet mensis intra Missarum solē-
 nia exponere, non solum permittimus, sed ad
 deuotionem, & Religionem populorum au-
 gendam omnino iubemus.

12 Sacellum, in quo feria quinta in cœna
 domini Sanctissima reponenda est hostiā, præ-
 ciosiori ornamentorum, & luminum pompa
 condecorandum. Profana non apponantur
 ornamenta, nec larvæ, ac picturæ. Moles ve-
 rò, quæ aliquando erigi consuevit in honorem
 Dominicæ sepulturæ, in illis tantum Ecclesijs
 construatur, quæ ius habent sacrum Depositū
 per totum annum religiosè custodire. Cætera,
 quæ ad tãti Sacramenti cultum faciunt, ad de-
 creta de Processionibus, & celebratione Mis-
 sarum remittenda esse putamus.

Ex Rubricis
 Missalis.

DECRETVM QVINTVM

De Pœnitentiæ Sacramento.

1. **A**ternus Imperator Christus Dominus satis misericordia sua diues, de diuinis thesauris satis prodigus, cognoscens imbecillitate, paupertate, & mortalium fragilitate candidam illam Innocentiæ vestem sanctissimo sui Sanguinis gemmis ornatam Fideles noxis lætalibus malignorum spirituum, astu sæpè sæpius amittere, Regiæ, ac diuinæ pietatis thesauros in hoc Pœnitentiæ Sacramēto referauit. Et post commune diluuium nobis offert pro colligendis diuitijs gratiæ in ætuitate huius sæculi freto, nostra incuria demerfis sacram Pœnitentiæ secundam Arcam, quæ vnicū, & singulare medium est ad recuperandam adoptionem filiorum sceleribus oblitteratam, & gratiæ hereditatem reparandam; Et ideo est Sacramentum omnino necessarium. lapsis post Baptismum, in re, vel in voto, quod institutum fuit à Saluatore Rediuiuo, cum insufflans in discipulos suos illis, cæterisque in Sacerdotali ordine legitimis successoribus dixit: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur.

2. Huius Sacramenti partes essentielles sūt

Con-

Synod. Provincial. Mog.
c. 20.

Trid. sess. 6.
de Iustificat.
Et sess. 14.
cap. 1 & 2
de Sac. Pœnit.

Matth. 16.
Ioan. 20.

Trid. Sess.
14. can. 4.

Contrictio, & Confessio, addita tanquam forma Absolutione à Sacerdore habente iurisdictionem, & tanquam integrali complemento, Satisfactione ad penas temporales peccatis debitas, integrè, vel in partem in hoc, vel in alio sæculo euitandas.

3. Sed quia satis compertum est, experientia teste, maximè dependere à Ministrorum prudentia, ac scientia Iudiciale Sacramentū, & pœnitentium causas benè procedere à Sacerdotum experientia, qui partes agunt Patris, Aduocati, Magistri, & Cœlestis Iudicis; Ideo Sacris Concilij Tridentini decretis inherentes, præcipimus, ne vllus siue Sæcularis, siue Regularis Sacerdos, qui beneficio parochiali non gaudet, ad confessiones audiendas accedere præsumat, sine nostra facultate inscriptis, & gratis obtinenda sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrenda. Curret igitur Sacerdotes omnes in Theologia morali, ac conscientia casibus ita se exercere, vt idonei inuenti possint approbari in prudentia legibus excellere, ne cæcus cæcum ducat, & ambo in foueam cadant: Ita vitiorum remedia, ex Sanctis Patribus excerpta memoria retinere, vt, cum opus fuerit, pro occurrentibus pœnitentium infirmitatibus nouerint applicare; Ita virtutibus excellere, vt exemplo doceant,

Trid. Sess.
24 cap. 8.

& Aduocati, ac Iudicis sedula diligentia sint instructi, & Patris viscera pietatis gerant, & ostendant; ne vltra, quod par est, pœnitentes deterreant, aut nimia facilitate vitijs laxentur habenæ. In iniungendis pœnitentijs sint cauti, ne sigilli Secretum periclitetur, vel nimio rigore exterriti pusilli à medicinali Sacramento fugiant, & abhorreant.

4 Sæpè perlustrent Bullam Gregorij XV. contra sollicitantes, ac expeditam ad manus habeant Bullam in Cœnâ Domini, legi solitâ, vt sciant quò ad vsque termini suæ Iurisdictionis se extendant, nec illos transiliant, & in alienam messem falcem immittant, Quos inuenerint Ecclesiasticæ libertatis violatores, & contra Bullâ Gregorij XV. de Immunitate Ecclesiastica deliquisse, ijs vtantur cautelis, & remedijs, quæ ius vnicuique perscribit. Attendant vltèrius, ne intuitu priuilegiorum, aut beneficio Iubilei vltra quam indulta Pontificum se extendunt, progrediantur. Nec faciles se præbeant in absoluendis proteruis diutius in sua peruersitate inueteratis, Concubinarijs, vsurarijs, alijsque, qui proximam peccandi occasionem à se elongare non curant; nisi prudenter conijciant, eos velle ex animo correctionem, & delictorum emendationem, & pro præteritis delictis firma sponsione satisfacere.

5 Nemo absolutos dimittat, quos proximorum bona possidere, aut famam abstulisse cognouerit, nisi vel facta æqualitate bonorū, & famæ; vel morali pignore sinceræ promissionis accepto à penitente, quæ abstulit, quam primum poterit, veris dominis allaturum. Nec qui comminationibus admoniti, quæ ex causa scientiæ sciunt, reuelare renuunt, aut detrectant.

6 In absoluteione elargienda nemo pecuniam, aut munera expectet, aut requirat, vel eleemosynas pro satisfactione iniungat, faciendas suis Ecclesijs, Monasterijs, aut locis pijs. Restitutionis autem, si aliquando fieri contigerit, munus non ipse subeat, sed quantum fieri potest, saluo sigilli secreto, per Patrochos faciendum esse, æquum, & iustum censemus.

7 Quæ ad sacrosanctum sigillum Confessionis faciunt, omnino inuiolabiliter tuenda toto pectore curent. Et ne quid Res tanti momenti detrimenti capiat, inuigilent, & sciant in nullo prorsus euentu, nec verbis, nec signo aliquo directè, vel indirectè infringi, aut violari posse. Quia propter aduertant, ne quid in loquendo excidat, quod præsumptionem faciat, aut inditium peccati commissi, & in confessione expositi: Vnde si quid, quod consul-

Cap. Sacerdos de Penit
dist 6 cap.
Vtriusque

tatione indigeat, occurrat, ita fiat, ac proponatur, ut in cognitionem nemo venire possit in confessione esse propositum. Si aliquando penitens non videtur ita esse dispositus, ut absolutione sit capax, facto signo Crucis, & deprecatorijs verbis dimittat, ita ut astantes non cognoscant sine absolutione abire. Submissa voce in Confessione est iniungenda penitentia, & corripiendi sunt penitentes, nec ulla signa præbenda iræ, & impatientiæ, ne Confessio reddatur odiosa, & sigillum seruetur illæsum, Secus transgressores, pro conditione delicti, grauissimis penis sciant se reos futuros, & suspensione, Carcere, alijsque atrocioribus puniendos.

3 *Carolus**de Penit. c.*

72.

8. Priuata domus, extra casum necessitatis, non est aptus, nec decens locus Confessionis, Sicuti nec templi recessus, ut dicetur cum de templorum structura. Poterunt tamen viri graues, & ætate maturi in Curatorum, vel Religiosorum penetrabilibus ad expianda peccata audiri, & absolui.

*Cap officii
iuxta glos.
de off. Archi
presby. cap
1 de celeb.
miss.*

9. Confessarij ad audiendas infirmorum Confessiones vocati, statim accurrant. Párochi verò, vel Archipresbyteri, si contingat aliquem ex suis corripui morbo, sponte adeant ad animam Sacramento Salutis medendam, ad remedia spiritualia prius adhibenda, atque
omni

omni quo decet spiritus feruore, suadere nitatur Confessionis vrgeri præceptum.

10 Medici cum primùm ad infirmos accedunt, de confessione infirmum admoneant, ne vltra tertium diem protrahatur efficax confessionis Amuletum, quo elapso deferendum infirmum, sacri Canones, & præcipuè Pij Constitutio, certis designatis pænīs statuunt, ac decernunt.

Pij v. Const.
Supra. greg.

11 Vt plurimum pænitentes genibus flexis ad Sacerdotis tribunal firmentur; monita hilari recipiant animo, & quam primum poterunt, cum iniuncta satisfactione diligenter, ac deuotè exequantur; quod si necessitas, vel euitatio scandali, vel aliqua alia rationabilis causa efficaciter suadeat, stando; vel sedendo; vel deambulando, audire licebit.

12 Ex præscripta sanctæ vniuersalis Ecclesiæ forma, & consuetudine aliqua atrociora crimina sibi referuare receptus mos viget, vt fideles ab huiusmodi sceleribus deterreantur, & cautius mala vitentur, & Ecclesiasticus ager à spinis, & tribulis liber, ac purgatus ad æternæ vitæ fructus aptior reddatur, vitiâ extirpentur, augeantur virtutes, & merita: Ideo & nos Pontificum, & Sanctorum Patrum exempla sectantes, parcius, quam nostri Prædecessores fecerunt, sequentes casus Nobis absol-

uendos decernimus, & reseruamus, eosque nō nisi nostro Vicario Generali, Pœnitentiario, alijsque beneuolis personis Ius absoluendi cōceditur, extra mortis articulum, in quo quilibet Sacerdos omnes absolvere potest quantūuis graues excessus.

CASVS RESERVATI

Archiepiscopo Messanensi.

- 1 **B**laspheemia in Deum, ac B. V. publica, vel ex praua Consuetudine.
- 2 Superstitiones, vel Sortilegia, in quibus res sacræ adhibentur, vel Dæmones inuocantur.
- 3 Homicidium voluntarium seriò dispositū, & matura consideratione patratum, vel dantes auxilium, fauorem, & consilium ad illud.
- 4 Abortus procuratio, secuta morte fœtus animati.
- 5 Bestialitas.
- 6 Incestus in primo, vel secundo gradu.
- 7 Periurium in Iudicio in damnum ianocentis.
- 8 Stuprantes Virginem vi, & metu.

DECRETVM SEXTVM.

De Sacramento Extremæ Vnctionis.

G Ratia iam viribus reſectis, & Sacrae Eucharistiæ Viatico instructis in viâ salutis Christianis militibus, ne in vltimo vitæ discrimine aliquid deesset, Extremæ Vnctionis Sacramento contra formidolosos tenebrarum principes in pugnam suos armat, & ad victoriam athletarum robur adijcit strenuus Imperator Christus Dominus; Dum per Diuum Iacobum tuba insonat salutari: Infirmatur quis in vobis inducat presbyteros Ecclesiæ, & orêt super eum, vngentes eum oleo in nomine Domini, & Oratio Fidei saluabit infirmum, & alleuiabit eum Dominus, & si in peccatis sit, remittuntur ei.

*Trid. sess 14
de Sacramēt
Extrem Vn-
ction.*

Iac. Ep c. 5.

Quapropter Parochi, qui sunt animarum duces, & ordinarij Ministri huius Sacramenti, sedulo, ac diligenter eurent, infirmos in vltimo agone cōstitutos, sacrosanctis armis instruere, viribus firmare, Vnctionis oleo delibutos, ac cælesti Sacramenti virtute roborare: Ideoque conferendum ægrotis, dum adhuc sensu, ac ratione pollet; quamuis animam agentis, ac sensibus destituta sit etiam ministrandum: Quod si in dubium reuocetur, an ynat?

in enuncianda forma, quæ est [Per istam sanctam vñtionem, ✠ & suam pijsissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quidquid per visum deliquisti] apponat [si viuis es] Et sic reliquas prosequatur sacras Vñtiones verbis Sacramentalibus illas associando: infirmi autem Gossipio inunctum corpus abstergatur, postea comburendo.

3° Oleum ab Episcopo consecratum est materia remota huius Sacramenti; Proxima, verò est sacra vñtio in vno saltem ex quinque corporis sensibus; qui inungendi omnes essent cum lumbis, si commodè fieri potest in manibus; Nam in fæminis omnino est omittenda renum Vñtio, sicuti geminanda vñtio, cum manus ambæ signantur sub vnica forma supra manus prolata, & eodem modo, cum oculi, aures, vnguntur, geminatur Vñtio, & semel tantùm profertur forma; sed ad duas Vñtiones amborum pedum vna solum forma correspõdeat hoc modo [Indulgeat tibi Deus quidquid per gressum deliquisti]. Quod si urgeat mortis instans, diligens minister, vel celeriter sacras perficiat Vñtiones, vel sub vnica forma vngendo præcipuum aliquod membrum, puta Manus, vel oculos, vel caput, percurrat verba: [Per istam sanctam Vñtionem, & suam pijsissimam Misericordiam indulgeat tibi Deus

bi Deus quidquid per visum, auditum, adoratum, gustum, tactum, & gressum deliquisti.]

4 Seruetur autem infirmorum liquor in loco ad id specialiter designato, in vase argenteo, vel ex stanno cum bombacio sub clauo. Cum vero ad ægrotos defertur, reponatur in pera, seu theca, quæ sericis cordis è collo ad pectus descendat. Sacerdotis ornati superpelliceo, & stola violacea, vno saltem lumine, & ministro comitante, qui Christi Domini in Cruce pendentis habeat simulacrum, & aspergillum. Conferatur Sacramentum non peccatoribus, non ultimo supplicio damnatis, non Hæreticis, vel impenitentibus, ad proteruis, quibus negata est absolutio, & Eucharistia, Non denique pueris ante septennium, sed tantum fidelibus adultis, qui saltem signa, & spem præbeant attritionis, & doloris.

Attendant maxime Parochi, ne in eadem infirmitate iterum inungatur ægrotus, & vt actuali vñctioni verborum Forma respondeat prolata ab eodem, qui Sacra Vñctionis est deputatus minister, nec vnus liniat, & alter verba pronunciet; Et dum perficitur Sacramentum, astantes orent pro infirmo, vt his excitatus, diuinum sibi adesse cognoscat auxilium.

DECRETVM SEPTIMVM

De Sacramento Ordinis.

1 **S**icuti in celesti Curia nouem Angelo-
rum chori Deo semper assistunt; Ita
in terrestri Monarchia, Deus, & Dominus
noster Iesus Christus per Sacramentum ordi-
nis varias distinxit ministrorum cohortes Ec-
clesiæ; quæ vt sponsa varietate ornata charis-
matum ad propagandum imperium suos nun-
cios haberet, ac legatos, qui Angelorum vices
subirent in ministerium laudis diuinæ, & Salu-
tis æternæ. Hinc Dei filius discessurus de hoc
mundo ad Patrem, sicuti in Cænâ Apostolos
Episcopos, & Sacerdotes instituit, Ita post re-
surrectionem plurimas ordinauit ministrorum
phalanges, & veluti in classes distribuit candi-
datos, vt altari per suas vices inseruirent in-
cruento Sacrificio, & ad Leuitarū, & Presby-
terorum numerum coaptati, Seraphicis ornatī
virtutibus in tabernaculo diuinitatis adessent.

2 Certum igitur, & de fide firmum est; nō
solum in Ecclesia esse Sacrificium, & Sacerdo-
tes, qui potestatem habent in vero Christi cor-
pore, & Sanguine consecrando, & offeren-
do, in peccatis absoluendis, & retinendis, sed
etiam alios ordines maiores, & minores, qui-

bus

Triid Sess.
23 de Ref.
61 2 & 3.
Matth 16.
Ioann. 20.

bus veluti per gradus ad Sacerdotium prouehuntur fideles, iam diuino cultui emācipati, & in sortem Domini vocati, & ab ipso Apostolorum tempore aperta sacrarum Scripturarum mentione, sacrosancta inuariata traditione per Sanctorum Patrum, & Conciliorum decreta firmata secundum articulos, quos numerat *Paulus ad 1 h. m 3 act. 21.* Tridentina Synodus sess. 23. cap. 2. Qui ordines verè sunt Sacramentum, characterem imprimunt, & gratiam conferunt; & ita firmiter in statu Sacerdotali constituunt, vt semel consecratus Sacerdos ad statum laicalem transire non possit, & Spiritus Sancti signum semel animæ impressum indelebile semper persistat. *Trid. Sess. 23 can. 4.*

3 Quoniam verò eos, qui ordinibus insigniri cupiunt, necesse est, vt lucernas positas supra candelabrum, virtutum radios effundere, & in hæreditatem Domini vocatos bonorum operum Thesauris, & diuina Spiritus gratia esse conspicuos, nemo ad illos admittatur, nisi authenticis scripturis suffultus, de vita, & moribus, de sufficiente doctrina, & scientia, de legitimis natalibus, de ætate, & Origine, & qui spem præbeat non sæcularis Iudicii fugiendi causa, sed Deo, Ecclesiæque seruiendi desiderio clericalem habitum assumere. Qui igitur initiari, oblata Redemptori coma, cupiunt, sint maiores septennio, sacro Vnctionis balsamo *Trid. Sess. 32 cap. 4.*

*Idem ibidē
c. 5.*

mo perſuſi, in Fidei principijs inſtructi, litteras exarare, ac legere ſciant; Qui autem Oſtiarium, & reliquos inferiores deſiderant, latinam linguam, vel mediocriter intelligant, & à ſuis Parochis Commendatitias habeant de ſacramentorum frequentia, de non interrupta habitus geſtatione, ſacris myſterijs in deſignatis Eccleſijs interſuiſſe, & aſſumptorum ordinum miniſteria laudabiliter exercuiſſe.

*Trid. Seſſ.
23. cap. 11.*

4 Nemo Subdiaconatum ſperet, niſi linguam latinam intelligat, & ſufficiens Patrimonium, aut beneficium aureorum ſaltem triginta, ab omnibus oneribus liberum, verum, reale, & exigibile ad ſuſtentationem, & ſtatus decorem ſeruandum, poſſideat: ſitque in ijs, quæ ad ordinem exercendum pertinet, ſufficien- ter inſtructus, Sacras preces ordinare ſciat: laudabilem, & religioſam vitam geſſiſſe, in qua facultate ſit verſatus, ac proximi immediatè ordinis ſuſcepti teſtimonium habeat ritè obſignatum, ac ſe continere poſſe cognoſcat. De-

*Trid ſeſſ. 23
cap. 13.*

Ibidem c. 5.

ferat etiam authenticum inſtrumentum, factas eſſe inter miſſarum ſolemnia denunciationes à Tridentino requiſitas, nulla infamiæ nota, nulla criminis querela eſſe damnatum, aut in- quiſitum; non ære alieno, aut fideiuiſſione grauatum, ſed vitæ integritate, & morum cõpoſitione, ac Chriſtianis virtutibus ornatum,

5 Cum autē sæpè contingat in patrimonio assignatione fraudes, & fictiones irreperere, sub pœna excommunicationis præcipimus, tum promouendo, tum patrimonio largienti, ac constituenti, ne subdolè, fraudulentè, captiosè supra stabilia anterioribus oneribus grauata imponatur, & assignetur patrimonium. Nec illicita aliqua conditio admittatur, nec pactum etiam occultum de non petendo, vel Retrocedèdo admisceatur, aut aliqua alia obligatio antecedens publicis, vel priuatis litteris, in sacrorum canonum derisum, aut scribatur, aut stipuletur: Et huiusmodi instrumèta in Vrbe coram nostro Vicario Generali, vel alio à nobis deputando, in Diœcesi verò coram Archiepſbytero formentur, & à duobus viris probatæ vitæ iuratis probetur, libera esse bona obligata, ita vt noua onera patrimonij sustinere possint, & valeant.

6 Ordinatus autem nōuerit, nōh posse patrimonium alienare, permutare, aut grauare sub pœna suspensionis, & alijs Nobis reseruatis.

7 Ætas statuta à Tridentino pro Hypodiconis est ingressus vigesimi secundi, pro leuitis vigesimi tertij, pro Presbyteris vigesimi quinti anni per temporum interualla, nisi obſtēt utilitas, & necessitas Ecclesiæ, & vterius

Trid. sess.
23. cap. 23.

Ibidem c. 12

diebus intra anni decursum à Pontificali iure
præscriptis. Quapropter maximè cauendum,
ne quis ante legitimam ætatem ad sacros ordi-
nes introducatur, aliter suspensionis pœnam
à Pio secundo constitutam incurreret; Et si inter-
cluso exercitio ordinis in eo ministrare præ-
sumpsorit, erit irregularis. Nemo per saltum
ordinatus ad superiores ascendere, nec sine
dimissionis litteris, aut cum fictis scripturis ac-
cedere audeat; si secus faxit, à susceptorum
ordinum executione, quamdiu proprio Episco-
po videbitur, erit suspensus, & impeditus; Et
si in ordine non tunc suscepto sine facultate, aut
dispensatione ministret, legali indignitate
grauatus.

Ibidem c 8

Vrb. 8.
Const con-
tra falsò pro
mot.

Sciāt non solum Subdiaconi, Leuitæ,
Sacerdotes ad diuinū officium se esse obliga-
tos, sed eodem onere teneri clericos. Benefi-
ciatos, quod si quolibet die non recitent, se-
cundum Romanæ Ecclesiæ ritum, & lethalis
culpæ reos, & fructuum priuatione, & sacro-
rum canonum panis, alijsque Iuris remedijs
nostro arbitrio remissis subiiciendos.

Pius V. cōſſ
qua ex primo

9 Presbyteri omnes diebus præcepto fa-
cris, nisi rationabili ex causa impediti, in crue-
tum incarnati Verbi Holocaustum sub Eucha-
risticis speciebus Deo Patri offerant, & si be-
nificio, Cappellania, promissione, vel obli-

gatione tenentur, Iustitiæ, & æquitatis Iura,
non prætereant. In sacris autem constituti, sin-
gulis mensibus, cum divinis assistunt, & mini-
strant, ex altari participant oblata mysteria.
Redemptoris, & Angelorum reficiantur edu-
lio.

Trid. Sess.
23 c. 14.

Cautum, & Pontificia sanctione fir-
matum est, non posse præcipuas altaris func-
tiones nisi per Ministros sacris ordinibus ini-
tios exerceri, maxime in Cathedralibus, &
Collegiatis. Volumus ergo tum in Urbe, tum
extra non nisi per Subdiaconos in Missa Epi-
stolas, Prophetias, vel veteris historiæ frag-
menta solemniter enunciari, & per solos Leui-
tas, Evangelia.

Cap non li-
cent 92

Trid. Sess.
23 de Ref.
c. 17.

Acepta ordinationis futurae notitia,
omnes, quorum interest, immediatè sequenti
festo inter Missarum solemnities populo enun-
cient, & hortentur fideles, ut ad Deum, & Do-
minum nostrum Iesum Christum piè, ac reli-
giosè preces, ac ieiunia offerant, ut idoneos
operarios mittat in vineam suam, ac nobis
præbeat Spiritum intelligentiæ, & Sapientiæ
lucem, in eligendis probis ministris, & reij-
ciendis ineptis, ut à nobis electi adiutrice gra-
tia, & celesti ope Dei gloriam ad salutem po-
pulorum semper exquirant, & centesimum
fructum afferant in vinea Salvatoris.

DECRETVM OCTAVVM.

De Sacramento Matrimonij.

Genef. 3.
Eſdra. 4.
Corin. 6.
Marc. 10.
Trid ſeſſ. 24
Leuit. 20.
Dent. 22.
10a. 8.
Plorent. ſub
Eugen. 4. c.
ad abſoluen.
Trid ſeſſ. 24
cap. 2um Soc.
27 q. 2.
cap. Debitum
de Bigancia

Matrimonium, quod eſt perpetuum,
 & indiſſolubile vinculum, quo vir
 ita vxori firmiter neſcitur, vt patrem, &
 matrem relinquat, & ita conglutinat duos
 in vna carne, vt quod Deus coniunxit, homo
 non ſeparet, quod fuit primo humani generis
 Parenti in lege Naturæ ita admirabile, vt Di-
 uino Spiritu concitatus per illa verba: Nunc
 hoc os deoſſib⁹ meis! Ecſtaticus inexplicabilis
 nexus tranſmiſerit poſteris documentum. In
 lege ſcripta adeo ſacroſanctum, vt ineuitabili
 morte lapidibus obruerentur adulteri; & Pha-
 rao, qui tētauit vxorem à viro abſtrahere, ma-
 ximis non ſolùm minis, ſed pænis affectus illæ-
 ſam viro reſtituere ſit coactus. In Euangelica
 lege ab humanato Verbo naturæ, & litteræ
 fordibus deſecatum, nouum, & gratiæ donis
 exuberans inſtitutum eſt Sacramentū, vt pro-
 nunciauit Paulus ad Ephēſios, cum ad amorē
 mutuum coniuges ſuadens dixit: Sacramen-
 tum hoc magnū eſt; Ego autē dico in Chriſto,
 & Eccleſia, ſignificans, ſcilicet, vnionē indiſ-
 ſolubilē; ſicuti Chriſti cum Eccleſia. Materia
 remota in matrimonio ſunt corpora contra-
 hen-

hentium : Proxima Contractus secundum Iura Christianæ Reipublicæ validus, non clam, sed coram Parocho, & testibus : Forma consensus vtriusque, verbis, vel nutibus liberè sensibilibiter, & sufficienter expressus. Ministri sunt ipsi sponsi. Finis est proles susceptio, educatio ad orbis propagationem, remedium concupiscētiæ, & mutuū auxilium. Effectus Matrimonij, vt Sacramenti, est gratia ex meritis Christi, eiusque augmentum, quæ confertur non ponentibus obijcem; amor reciprocus, & coniugalis beneuolentia. Proprietates, & conditiones, matrimonio adhærentes sunt firmitas non nisi mortē solubilis, traditio corporū, cohabitatio, & thori nuptialis religiosa custodia, debita Vxoris ad virum subiectio, & viri ad sponsam tanquam laborum sociam, coniugalis reuerentia, vitæ concordia, & tanquam duo in carne vna socialis identitas; & mentis, ac animæ firmata connexio.

3 Quapropter, vt quæ ad iura coniugiorum faciunt, legitimè procedant, inuigilentur. Curati, ne absentibus ipsis, & testibus, aliquis contrahat; neque ex metu, minis, vel maiorum vi, aut fraude ad contrahendum cogantur inuiti; Cum huiusmodi matrimonia, certò constet, esse nulla, irrita, & inualida, & ex Tridentino excommunicationis innodentur sen-

Trid. sess. 24
cap. 1.

Trid. sess. 24
cap. 1. Idem
ib. de cap. 9.

rentia; quicumque quouis modo directè, vel indirectè libertatem Matrimonij violare præſumpſerint: Mādamus igitur ne aliqua ignorantia contumaces excuſari poſſint, vt huiusmodi Concilij Decretum bis quolibet anno patrimonidomate in prima Dominica Ianuarij, & Iulij intra Miſſarum ſolemnia in Parochialibus Eccleſijs omnibus intimetur, & publice-
tur, alijsque adiunctis notis de conſenſu coram Parocho, & teſtibus, de impedimentis, de Denunciationibus; Affigatur intra Eccleſiam in loco, vbi commodè legi poſſit, & ſingulis ſex menſibus renouetur; & ſi quando aliquid ex prædictis contigerit, Nos admoneant, vt noſtra auctoritate puellæ in tutum, & non ſuſpectum locum traducantur, vbi voluntas earum, exploretur; & rei, ac tranſgreſſores ab huiusmodi exceſſib⁹ clandestini, vel meticuloſi Matrimonij retrahantur, & debitis, ac canonicis afficiantur pænis.

4. Nuptiæ non celebrandæ ſine noſtra, vel noſtri Vicarij Generalis licentia præcipuè in Aduentu vſque ad Epiphaniam, & quadrageſimali penitentia tempore vſque ad Octauam Paſchæ, & tunc ſiant ſine ſolemnitatibus, benedictionibus, & pompa, ſemper autem præmittendæ ſunt denunciationes in Parochijs contrahentium, & ſi diuerſa habuerint domicilia,

cilia, exquiratur fides ab altero Parochorum,
 eas factas esse, & nullum allatum impedimen-
 tum. Quod si sub potestate viuant duorum Præ-
 latorum, vltra Parochi instrumentum necessa-
 ria est authentica scriptura ab Episcopo, vel
 eius Vicario Generali, qua constet, non vitia-
 tum absentis Parochi testimonium; nec prius
 contrahant, quam à Nobis licentiam de rato
 matrimonio impetrauerint. Quod si ex nostra
 licentia, vel aliqua graui, & vrgenti causa pri-
 us non fiant denunciationes; etiam iam con-
 tracto Matrimonio perfici necesse est. Si verò
 peractis denunciationibus intra quatuor men-
 ses non contraxerint, non possint sine noua in-
 quisitione coniungi ex conc. Rauenatensi 2.
 approbato a Cong. Conc. Trid. nisi iterum
 peractis Denunciationibus, arbitrio tamen
 Episcopi.

Si aliquod detegatur impedimentum,
 quod ob stare futuro coniugio videtur, etiam
 si per vnum testem sufficienter, & semiplene
 probantem constet, ne vltius progrediatur
 Parochus, sed ad nos reuelationes transmit-
 tat, vt, quod in Domino visum fuerit, decerna-
 mus. Caueant autem omnes, ne causas vanas,
 & malitiosa impedimenta intrudant. Si quis
 id tentare ausus fuerit, anathema sit; Expen-
 sas omnes reficere, & carceres subire per an-
 num cogatur.

Cap. super eo
 de consang.
 & affinitate
 cap. prete-
 rea li. 2. de
 spons. & Ma-
 trim. cap. cō-
 inhibet. S. de
 clandest.
 spons.

6 Qui coniūgi matrimonio volunt, sint pu-
beres, mulieres scilicet duodecim ānorū, Ado-
lescentes quatuordecim, in fidei rudimentis
instructi, sciant & Præcepta Decalogi, Sym-
bolum, Salutationem Angelicam, & Oratio-
nem Dominicalem. Parocho autem incumbit
has habere notitias, priusquam Edictum de
impedimentis euulget.

*Trid sess.
24 Refor.
c. 1.*

7 Peractis Denunciationibus, Parochus
coniungendos admoneat, hoc Sacramentum
requirere homines dispositos, & in gratia.
Ideo ad præmittendam peccatorum confessio-
nem, & Communionem, efficaciter moneat, ut
cælesti conuiuio Eucharistiæ refecti maiorem
in Matrimonio recipiant gratiam. Assistat, &
exquirat consensum in Ecclesia in Missa, &
illos benedicat, si ambo, vel saltem mulier
primum ineat coniugium, iuxta huius Prouin-
ciæ ritum, & approbatam consuetudinem;
Quod si ambo sint bigami, benedictio omnino
deneganda; Pariter etiam vetamus Parochis,
alterius Parochiæ nouis nuptis Sacerdotalem
impendere benedictionem: Quod si faciant,
præter Suspensionis pænam à Concilio Tri-
dentino ritè iure ipso statutam, arbitrarijs No-
bis pænis punientur.

*Cap. Virtu-
tem. Ibi Glos-
sa de Secūda.
Nupt.*

8 Ad euitanda quamplurima mala, qua
ex negligentia Ministrorum oriri possunt, si
certo

certò non constet de Matrimonij contractis:
 & vt perennis seruetur memoria coniugiorum,
 mandamus, ac seriò iubemus Archipresbyteris,
 Parochiis, & Cappellanis, vt codicem or-
 dine digerant, in quo Denunciationes, & ce-
 lebrati Contractus Matrimonialis diem, men-
 sem, & annum diligenter inscribant, nomina,
 cognomina, parentes, patriam, in qua nati, vel
 vnde ducunt originem, adnotent, insuper tes-
 tium nomina, & cognomina; Vt progressu
 temporis, cum opus fuerit, notæ authenticæ
 extrahi possint pro veritatis delucidatione, &
 futurarum rerum euentu.

9 Cum, vt plurimum contingat sponso-
 ex mutua cohabitatione honestatis, ac mode-
 stix limites transcendere, & inter occasionum
 vndas, & æstus, Nubentium, ante contractum
 Matrimonium in facie Ecclesiæ castitatem, de-
 cius, & continentiam naufragare, & sæpè sæ-
 pius contractum sponsalium ex varijs superue-
 nientibus causis, & siue veris, siue præten-
 sionibus dissolui, atque in nihilum abire, ita
 vt præter peccata commissa, sponsa læsa, delu-
 sa, & infamata remaneat: Ided præcipimus
 tam sponso, quàm parentibus, ac coniunctis,
 in quorum domo moratur sponsa, ne sinant,
 nisi cautè, & palam ingredi sponsum; & vt om-
 nis ratio scandali amputetur radicitus, omnem

cohabitationem omnino interdiciamus, ſub po-
na vnciarum viginti, ne antequam contrahā-
tur Matrimonium, peccatorum ſordibus detur-
pentur, & quod eſt amplexum ſceletum, & ho-
noris ornamentum, vertatur in venenum, &
dedecus.

Cap. præterea

1. de ſponſal.

c. diſp. 27. 9.

2. Cap. Inue-

nis cap. ad

Audient. Cap.

ſponſam de

ſponſ.

Trid ſeſſ. 24.

c. 3. Pius V.

Coſſ. ad Rem.

ſpectat. Alex.

3. c. ex liſte-

ris.

Cap. 2. de

ſecund Nupt.

cap. in præ-

ſent.

I. Sponſalia de futuro non diſſoluantur,
niſi cauſa in noſtra Magna Curia cognita, vt
impedimēto Iuſtitie publicæ honeſtatis, quod
eſt dirimens, naſcenti ex validis ſponſalibus,
maturè conſulatur, & pateat, vel non adſuiſſe,
vel non fuiſſe legitimum.

II. Curandum præterea eſt, ne ſecundas
nuptias aliquis tentare præſumat, niſi ſufficien-
ter conſtet de morte alterius cōiugis; Et ideo
in hoc præcipuè inuigilent Pærochi, ac Noſtra
Curie Miniſtri, tum vel maximè, cum extra
propria domicilia, Vrbes, Prouinciam, vel Reſ-
gnum in locis diſſitis, & remotis deceſſiſſe aſſe-
ritur à ſuperſtite. Quod probandum certite-
ſtibus, & fide dignis in noſtra magna Archie-
piſcopali Curia ſeruata forma decreti, quod à
Sacra Cōgregatione annis his præteritis ema-
nauit. Eodem modo procedendum eſt cum
ignotis, aduenis, incertisque vagantibus ſedi-
bus, vt fraudes, inſconuenientia, & ſcandalum
prorſus vitentur, & incolumitati Matrimonij
conſulatur.

12. Qui in concubinato, vel adulterio
scandalosè viuunt, qua via potest, admonitio-
nibus, minis, denunciationibus ad Nostram
Curiam perlatis, omnino ab inuicem segre-
gandi, & carceribus, atque atrocioribus pœ-
nis puniendi. Qui ex alienis terris cômigrant, ac
secum fœminas trahunt, & prætenso vxoris ti-
tulo in nostræ Diœcesis terminis habitare vo-
luerint, vel authenticis scripturis, vel testibus
fide dignis cōstare matrimonium probent, vel
expellantur, vel ad Nos remittantur. Qui verò
legitimo matrimonio coniuncti, nullo inter-
posito Ecclesiæ iudicio, contra Iustitiæ leges,
& matrimonij Sacrosancta, & Legitima Iura
separati viuunt, & habitant, ad cohabitandum
omni ope cogantur, & si proteruè sacris pare-
re Legibus resistent, Nos certiores faciant ani-
marum Custodes, vt censuris, carceribus, alijs-
que opportunis remedijs tâto Ciuillis, & Chri-
stianæ Reipublicæ malo consulamus.

13. Sicuti scelus est, apud Deum, & homi-
nes execrandum cogere seruos, seu mancipia
ad inhonestam vnionem spe filiorum, & pro-
lis, maxime si sint infideles, inter se, vel Chri-
stiani cum Ethnicis: Quæ enim coniunctio
fidelis cum infideli? aut quæ conuentio lucis
ad tenebras? Ita maxima diligentia incum-
bendum omnibus, quorum interest inuiam sa-

litis tum precibus, tum admonitionibus, & blanditijs seruos ad fidem, & Christianam Religionem trahere. Nec ad contrahendum matrimonium vlllo modo nec directè, nec indirectè, verbis, aut factis, subdolisque modis possunt cogere, aut coarctare voluntatem, nec libertatem auferre; Secus Tridentinis diris subiaceant.

*Trid. sess. 24.
cap. 2.*

14 Cum verò pro Sanctificatione Nuptialis Contractus, eiusque firmitate, ac robore ius Pontificum, ac Conciliorum antiquum, ac recens plures requirat conditiones, & circa cognationes spirituales, legales, affinitatis, & sanguinis plures irritantes statuatur cautiones, vt Parochi, cæterique, ad quos pertinet, non ignorent, quod decernitur; Regula talis est.

1 Matrimonia inter Consanguineos, & Affines ex legitima copula vsque ad quartum, ex turpi ad secundum gradum, irritantur.

2 Inter Baptizatum, eiusque patrem, & matrem cum baptizante, & patrinis. Insuper inter Confirmatum, eiusque patrem, & matrem cum Susceptore.

3 Adoptans, & consors cum persona adoptata, eiusque vxore, ac filijs, aut nepotibus vsque ad quartum gradum, dum sunt sub patria potestate, non coniungitur.

De Publica Honestate dictum est supra n. 10.

15 Benè etiam calleant Curati, & anima-
rum Ministri; Matrimonium validè non posse
contrahere, qui in Ordinibus Sacris sunt con-
stituti, qui solemnem professionem nuncupa-
runt, vel in Religione à Sancta Sede approba-
ta, Simplicia Vota emiserunt, non seruos cum
nesciente libertatis defectum, non fideles cum
infidelibus, non Eunachos vtroque teste ca-
rentes, non impotentes, non vxoricidas, vtro-
que machinante vel saltem vno, secuto adul-
terio, sciente altero; vel consentiente ad
promissionem futuri Matrimonij.

*Greg. XII^a
Bulla
Ascendens*

16 Pro enumeratione graduum lege Ta-
bular, & Rubricas passim obuias, & receptas.

Benè etiam collatur Curia, & animæ.
 Hoc S. E. S. S. I. O. S. E. C. V. N. D. A.
 DE FIDE COLEND A.

Fides sine operibus mortua est: Illam diui-
 nus cultus alit; Illam Religio non solum
 nutrit, sed viuificat, roborat, & ad Deum tan-
 quam sponsam ornatam, non sine celestis Re-
 gis lætitiæ, perducit, ex Cypriani Sententiæ; dum
 admirabundus ait, quæ in Deo Patre lætitiæ
 est! cum quis sic spiritualiter nascitur, ut acti-
 bus ejus, & cultu diuina Generositas prædice-
 tur. Merito igitur post Fidei professionem, &
 Sacramentorum Decreta, quæ sunt vincula
 Fidei, cultum, & Religionem sælici nexu hæc
 Sessione copulamus.

TITVLVS PRIMVS

De Ecclesijs, & Ecclesiasticis.

Domum Superni Regis decet sanctitas, &
 puritas, ut in ea nihil inquinatum, nihil
 adsit immundum. Ministri etiam, & maximè Sa-
 cerdotes, cum, & ipsi sint templum Dei viuum,
 simili cultu, & reuerentia habendi: Qui eos ir-
 reuerenter tangit, tangit pupillam oculi Diui-
 næ Mæstatis: pari ergo de illis agendum est
 cura,

Psalm. 42.

Paulus 2 ad
 Cor. 6.

Zac 3

tura, pari diligentia pro tuenda Ecclesiastica
disciplina decernendum. Quare iure optimo
non solum unica Sessione; sed etiam Titulo,
& Ecclesijs, earum ministros adnectimus.

DE RE ET TITULO, BR. I. M. V. M.

De Réuerentia debitâ Ecclesijs.

De Réuerentia debitâ Ecclesijs.

Ecclēsia Dei est aula Regia, in qua Sum-
mus Empyrii Pontifex, & Fidelium
recipit vota, & dona largitur; In templis ergo,
& locis sacris omnia sint munda, decenter, &
religiosè ornata; appareant omnia. Procul sit
omne inquinatum, & immundum; procul om-
ne profanum. Seuerè igitur, ac feridè inhibe-
mus Publica comitia; Congregationes, Con-
cilia, Congressus, vel Circulos, de rebus
profanis, vel secularibus. Vitanda etiam
sunt priuata colloquia, præcipuè fœminarum;
& silentium curandam. Ne Domus Orationis
fiat Domus Negotiationis. In Templis non
fiant representationes, ne quidem de rebus sa-
cris sine nostra licentia. Nemo in eis igneis,
vel longis armis instructus admittatur. Nemo
indecore, & immodestè Altaribus, vel Sacris
Fontibus incumbat. Nemo ante ianuam vel
præstoletur alicuius aduentum; vel ingressum,
egressumque curiosè lustrabit. Sub panis præ-
dictis

Conc. Lugd.
Pij V. Const.
cum primis.

Matth. 23.

dictis sanctionibus indictis; & alijs nostro arbitrio infligendis.

Cum autem, non sine graui animi mœrore, ad nostras aures peruenerit in festiuis, & solénibus diebus in Ecclesijs nouos abusus & corruptelas induci, cū irreuerentia Templorū, & Sacrorum Officiorum perturbatione, cum scandalo etiam Infidelium: aquas scilicet saccharo, aromatibus, odoribus, medicatisque succis gelu constrictas circumferri tanto malo, ac scandalo occurrere & impedire effecaciter volentes, mandamus, ac iubemus sub pœna interdicti Ecclesijs, ac suspensionis Superioribus Ecclesiarum: ne vlllo modo permittant huiusmodi aquas in Ecclesijs ad propinandum afferri: quod vel maximè vetamus in Monialium Ecclesijs, in quacumque circumstantia, & occasione, etiam susceptionis habitus, primi ingressus, professionis, vel cuiuscumque festiuitatis: & specialiter iniungimus Abbatissis, Priorissis sub pœna suspensionis Officij, & interdicti Ecclesiæ; Capellano verò, Procuratori, & cæteris afferentibus grauioribus nobis reseruatis, si nō impediunt, vel nos certiores statim faciant; vt nulla interposita mōra occurrere possimus: ne ex illorum; vel nostra conuiuentia euadat incurabile.

Præfati autem Templorum, & Sacri-

stæ curent, atque omni ope nitantur, ne sacra mysteria, & Verbi Diuini prædicatio à petentibus eleemosynas perturbentur; nec in eis frigida, aut Vitis Aqua vendatur, neq; in Ecclesijs, vel propè illas ementes, vel vendentes mensas, vel tentoria construant: Ethnici famuli post Dominorum comitatum statim egrediantur; Excommunicati depellantur; Canes, aliaque huiusmodi immunda animalia statim eijciantur.

4. Distent ab Ecclesia Saltationes, Chorea, Spectacula, pilarum vsus; insuper Animalium stabula per quinquaginta passus. Officinæ etiam Artificum, quæ sacra mysteria maleorum ictibus turbare possunt. Supra Templæ aedes ad profanos vsus non construantur, & si fortè constructæ fuerint, ob reuerentiam, & religionem pijs Ecclesiæ vsibus applicentur. Nec columbæ, aliæque aues, vel animalia alantur; & ne vllus ingressus pateat volucris ad nidificandum; vel ventorum impetus, qua data porta ruat, aditus omnes vitreis, vel lineis repagulis occludantur.

5. Sit in Ecclesia humilis, & deuotus ingressus; quieta conuersatio, feruens Oratio, & mentis ad Cælum, & diuina mysteria eleuatio. Omnes flexis genibus sacris mysterijs assistat, ac intersint; nec terga stando, aut sedendo ver-

ante altari primario, vel in quo Sanctissimum Domini Corpus clauditur, & seruatur. Nemo in templis clamores excitet, tumultu moueat, rixas intentet, aut alios lædat. Si quid in his peccatum erit; pœnas carceris, & vnciarum viginti transgressores dabunt.

6 Iudices seculares caueant in templis, & locis Sacris ius dicere; processus condere, testes vacare, aut recipere, Citationes mittere, inhibere, vel quamcumque iurisdictionem aliam, ad tale munus pertinentem exercere: Quin etiam sciant, sine nostra licentia nec posse cadauera exhumare ad inspiciendum, si quando delicti corpus, vel substantia probanda esset; sed dicta facultate obtenta, extra Ecclesiam suo fungantur munere. Notarijs etiam inhibemus, ne in locis sacris assensum, vel iuramentum a contrahentibus accipiant, nec publicos firment actus; nec stipulationis robore muniant; Magistris etiam docendi in templis liberales artes vsum interdicimus, sub pœna à nobis imponenda.

7 Absolutis diuinis Officijs, claudantur Ecclesiæ, excepta Metropolitana, & Collegiatis, quæ verso in Occasum sole claudi, & prima luce debent mane aperiri. Quod, & inuiolabiliter in omnibus festiuitatibus obseruari mandamus, in quibuscumq; oratorijs, sa-

*Sacra Cong.
in vna Nul-
lius 2 Maij
1629.
3. Carolus
Borromeus
Mediol 5.
Tit. de Ecol.
et eorū cul.
in Greg. 9.
Trid. sess 25.
c. 20.*

cellis, locis sacris, Ecclesijs monialiũ, cæterisq;
 quibuscumq; vel si occurrat solemniter sacrã
 Eucharistiam exponi, vel pios cætus institui,
 vel conuentus, aut congregationes colligi, quę
 omnia dimitti, ac perfici debent post solis oc-
 casum, ita vt dato signo vigesimę quartę horę,
 & Angelicę salutationis secundum Christianę
 pietatis vsum Ecclesię omnes claudi, & ante
 noctem quisque sinẽ timore, aut scandalo redi-
 re ad domum modestẽ possit, ac valeat: & hoc
 sub pęna Interdicti Ecclesię, seu loci pij, & alijs
 nobis bene visis. Prospectus vel à proximis fe-
 nestris, vel via publica transeuntium appposito
 obstaculo, ita impediendus est, vt commodẽ
 & ingressus, & egressus pateat, & ianua claudi,
 & aperiri valeat.

DECRETVM SECVNDVM.

De Refugio ad Ecclesias.

IVS Gentium iam inde à nascẽtis, ac Ado-
 lescẽtis Orbis exordio lumine naturali,
 vt videtur, innixum, in locis quę aliquid sacri
 quoque modo habent, miseris assignauit Asy-
 lum, & eo, confluentibus omnium sæculorum
 votis, Priuilegio immunitatis ornauit. Inde
 Deus ipse terram sacerdotalem, cum Ioseph
 immunem fecit à quintis, decimis, & tributis,

*Gen. 47.**Deut. 19.**Ios. 20.**Trid ſeſſ. 25**c. 18 de Ref.**Greg. 10.**Conſt. cum**alias*

& Ciuitates Refugij electo populo dedit. Canonica quoque Sanctiones Diuino flamine inspirante in noua lege Templā; & sacras ædes periclitantium miserorum propugnaculum, & Refugium eſſe voluerunt. Quare nullo modo permittendum eſt nec ob criminalem, nec ob ciuilem cauſam, reos ab Eccleſijs abſtrahi inuitos, vel deceptos, aut vllam vim eis inferri; Niſi in caſibus à Bulla Gregorij exceptis, prius à nobis cognitis; & Decreto noſtro firmatis. Nemo igitur ſub quocumque præteſtu ad Eccleſias confugientes audeat vel extrahere, vel moleſtiam inferre, aut attentare nequidem appoſitis militibus ad cuſtodiam, vel cautelam. Quod ſi facere præſumpſerit, excommunicationis Pontificiæ pœnam incurret, & à nobis ſeuerè punietur carcere, & publica pœnitentia, & Deum ipſum violatæ ſponſæ experietur ultorem.

2 Nouerint etiam omnes, ad quos cura Eccleſiarum, Templorum, ac Sacrarum ædium pertinet: Si ea vel bellorum impetu excuſſa, lapſum; vel ſæculorum pondere victa; caſum; vel materiæ vetuſtate, ruinam contigerit minitari; collabentes, vel iam collapsas ex fructibus, ac prouentibus quibuſcumque, ad eas Eccleſias pertinentibus, inſtaurandas, reſciendas, vel denuo erigendas eſſe: Qui ſi non adſint,

sint, vel non sufficiant ex redditibus ad Parochos, Cappellanos, vel Beneficiatos pertinentibus tam pium opus, & necessarium perficiendum: His autem deficientibus, Parochiani, & incolæ omnes cogendi, appellatione, & exptione quacumque remota. Quod si nimia egestate omnes laborent, itaut nulla appareat spes ædificandi, vel reficiendi, ad nos deferat, vt opportunis translationis, vniõnis, & alijs prouideamus Iuris remedijs.

*Trid sess. 22
cap 7 de
Reform.*

3. In dirutæ Ecclesiæ area, Crux erigatur, & imagines, atque supellex sacra, si qua fuerit, ad Ecclesiam Parochialem proximiorẽ, transferatur. Cæmenta, lapides, & ligna nullo modo alienentur, vel vendantur; præterquam in casibus à Iurẽ permissis, obtenta à nobis prius in scriptis licentia, sine qua nec in sæculares vsus conuertere, nec alijs Ecclesijs tradere, nec sibi applicare præsumant. Quod si quis neglexerit, Beneficiorum suorum sequestro, alijsque pœnis multabitur.

*Later 16.
quest. 5.*

4. Monasteria, Conuentus, Domus, Collegia, Seminaria, aliaque huiusmodi pia loca Regularium, vel Sæcularium nõ habito prius à nobis consensu, & licentia in terris nobis subiectis erigi, fundari, construi, inhabitari non possunt. Et si Regulares ex nostra facultate excolere, vel in eis morari contigerit, &

*C quicumq;
16. q. 5.*

duo-

*Vrb. 8. de
Celebr.**Cum Decla-
ratione Conf.
Regul.*

duodecim actu in illis non fuerint, & ſuſtenta-
ri poſſe probauerint; Monasteria, & cætera
huiusmodi loca poſt Decretum Urbani Ottau
fundata noſtra ſubiectioni; Directioni, Viſita-
tioni; atque omnimode Iurisdictioni intelli-
gant eſſe ſubiecta.

DECRETVM TERTIVM.

De Eccleſiarum Structura, & Ornatu.

AD auguſtiſſimum Sacrarum ædium
ſplendorem maxime conducit par-
tium proportionata conſtructio, & ſtructura.
Altare præcipuum eminentiori loco ita ponat-
ur; vt quod fieri poteſt, Orientalem plagam
reſpiciat, ex lapide, vel lateribus ædificatum,
ſicut; & cætera minora. Nec ſine noſtra licen-
tia ex lignis poſſunt erigi; aut compaginari.
Debent etiam ordinate diſponi; & decenter
ornari. Quodlibet habeat ſacras imagines ſu-
pra affixas in moderata diſtancia; habeat &
marmoreum lapidem oleo, & Reliquiis ſacra-
tum palmaris ſaltem magnitudinis; vbi Cor-
pus Domini; & ſanguis in Calice, Dum Sacri-
ficium perficitur; ſemper exiſtant triplici lin-
teo in plano extenſo; itaut vnum ſaltem à la-
tere ad terram vſque deſcendat; A fronte ſeri-
cò perſtromate ſingulis diebus debito colore

præ-

præfulgeat: Inferius Scabellum sit, ita dispositum, vt commodè Sacerdos genuflexus adoret. Candelabra supra altare sex in maiori, in minoribus ad minimum duo cū imagine Christi Domini à Cruce pendentis collocentur. Templi solum ex solida & firma materia stratum ita æquale sit, vt supra illud monumenta non promineant, & incedentes offendant; ita mundum, vt negligentiam non arguat ministrorum; ita compositum, vt deuotionem augeat commorantium.

2. Chorus, vbi clerici, & Canonici ad laudes Deo concinendas congregantur, sit retro, vel circa altare, & habeat subsellia disposita pro cuiusque Ecclesiæ vsu, & consuetudine, vndique clausus, & à populi statione seclusus. Exterior modestia cuiusque interiorē animi Religionem ostendat, itaut & ore, & mente Deum colere videatur; libros habeat ad Diuinum officium recitandum dispositos.

3. Baptisteriū Parochus in suis delubris, ita extruat, & collocet, vt quantum situs Ecclesiæ ferat, prope Atrium ad sinistram ingredientium ex marmore solido, & integro sit constitutum, sacras aquas omni remoto periculo ne ebibantur, aut exiccentur, custodiat; Adsit & choclear ex metallo elaboratum, quo lustralis lymphæ supra capita infantium, & Cathecumene-

menorum effundatur; linthea quoque munda ad abstergendum, sacra etiam vascula Vntionum locis proprijs disposita sub clauē signentur, quam semper à Curato Præposito seruandam esse, iubemus. Aquam in profesto Paschæ, & Pentecostes exorgizatam diligenter per integrum anni totius spatium custodiri, præcipimus; quod si vel putrescat, vel deficiat aliquando, renouetur, vetere in Sacrarium effusa. Fons sit laterius serica margine circumseptus, exterius aliquo ornamento concinne dispositus, & in tegumento decenti coopertus, supra etiā Crucis, vel magni Baptistæ emineat simulacrum.

4 Sedes pænitentialis Iudicij non in remotis angulis, sed in locis conspicuis ita disponantur, vt habeant ex vtroque latere craticulas ad vitandum mutuum, præcipuè, mulierum conspectum.

5 Suggestus etiam erigatur in Templis ab Euangelij latere, vbi commodè fieri potest, qui firmus sit, & benè compactus in medio, vnde Concio haberi, & Orator commodè ab omnibus possit audiri; Vt plurimum supra obstitans repagulum sit extensum, quò faciliùs ad auditores vox transmitti possit.

6 Sepulchra, nec sub altaribus, aut eorum gradibus, nec in Chòro, vel Baptismalis
fon-

fontis finibus permittantur, Secus Ecclesia ex Decreto Pij Quinti, ipso facto, interdicta declarabitur, & Rectores ad arbitrarias nobis poenas damnabimus. Nemo etiam si sit Parochus, vel Cappellanus, cadauera in effosso solo nouiter excauato, sine nostra licentia condat, sed in sepulcris concameratis; etiam sub multa, vnciarum decem, vel carceris. Non nisi ex licentia Vicarij Foranei defunctos quis supra solum loco depositi in loculis ultra mensem retineat, quo elapso vel terræ mandentur, vel ad præfixum locum transferantur. Corpora Infantium, quorum Animas post Baptismum ante Vsum rationis è sæculo egressas pia mater Ecclesia ad Cælos euolare testatur, in sepulcro pro illis specialiter deputato ex antiqua consuetudine commendata, & approbata à Rituali Romano deponenda esse volumus, & mandamus: Ecclesiasticorum etiam, & præcipuè Sacerdotum sepulturæ à laicis seiungatur.

7 Vigiles, vel ministri sacrarum ædium, vel quiuis alius non audeat, defunctos exuere, vel ab illis quidquam furripere, nec exhumare quocumque pretexto, & sciant poenam excommunicationis ipso facto incurrere, & alijs nobis beneuensis subiacere.

8 Cæmeteria immediatè ante maiorem ianuam in loco amplo vndique clauso, ne pa-

reat aditus beſtijs, designentur, & in illis de-
functorum oſſa aſſeruentur; nec extrahi poſſe
præcipimus. Crux in medio areæ erigatur ad
excitandam mortis, & purgantium animarum
memoriam; In his nec vites, nec alias quæſcū-
que arbores plantari, aut nutriri poſſe decer-
nimus.

9 Adnectatur Templis Sacriſtia, ampla
quidem pro loci qualitate, & miniſtrorum nu-
mero, in qua ſit fons ad abluendas manus, mē-
tilia ad abſtergendas, armaria ad deponenda;
quæ ad cultum Diuinum pertinent. Altare,
ſcū menſa, vbi miniſtrantes ſacras functiones,
cæterique miniſtri ſuis ornentur indumentis.
Tabellæ, dierum feſtorum, leiuniorum, ſacra-
rum precum: ſint deſcripti anniuerſarij dies, &
onera Miſſarum. Bulla aſſigatur in Cæna Do-
mini; & Catalogus reſeruatorum. Sit & liber;
in quo Sacerdotes ſingulis diebus notent, &
propria manu ſcribant, ad cuius intentionem
ſacrificia obtulerunt.

10 Mulieres non ingrediantur Sacriſtiā,
vel illis quoquo modo demandetur Cura Ec-
cleſiæ, vel Sacræ ſupelleſtilis, ſub pœna à no-
bis deſcribenda.

11 Curandum maximè eſt, vt Eccleſiæ
omnes certos habeant, & ſufficientes redditus
ad earum ornatum, & decorem iuxta ritum, &

tem-

temporū differentiam; Solemnioribus non solum mundæ sint, sed quantum fieri potest, decorem induant. Adsint ut minimum omnia, quæ missæ sacrificio sunt necessaria, secundum missalis Rubricas. Sed Parochiales habeant duas pyxides, vna semper remaneat in sacro Tentorio; alia ita composita, & clausa, ut possit Eucharistia ad infirmos tuto deferri. Duo sint corporalia, ubi Sacramentum asseruatur, vnum deferuiat, quando extrahitur sacra Hostia, aliud firmum sit, ac stabile; habeant velum, quod humeros Sacerdotis decore tegat, vnam bellam, quæ ab iniuria temporum defendat, Aspergillum aquæ, Ceroferia, laternas, tintinnabula, libros omnes ad diuina peragenda mysteria. Collegiæ etiam, & insigniores Paræciæ habeant pluuialia, Dalmaticas, & alia huiusmodi, quæ necessariò requiruntur ad Ecclesiæ decorem.

DECRETVM QVARTVM

De Sacrificio Missæ.

Avgustissimo Missæ Sacrificio, in quo omnes Veteris Testamenti Expiationes, Oblationes, Victimæ, Hostiæ, Pacifica, Sempiterna, Legitima, Vota, & Holocausta veluti breui compendio Deus, & Christus

Saluator in noua lege concluſit, in quo Domini-
 cæ Paſſionis, & mortis Memoria renouatur,
 & pro cruenta Viſtima, quam in Caluario Re-
 demptor obtulit, incruenta, quotidie in Ec-
 cleſijs omnipotenti Deo iugiter immolatur, in
 quo cæleſtes ſpiritus prouenerabundi circa
 altare aſſiſtunt, Chriſtianos pauidos adeſſe
 oportet; Sacerdotes verò, quibus datum eſt
 tremenda pertractare myſteria, & incruentam
 viſtiam immolare, non ſolùm deuotè tanto
 operi incumbere, & omni qua fieri poteſt, cor-
 dis munditiæ, & puritate, atque pietatis ſpe-
 cie oblationem nobiliſſimam Omnipotenti of-
 ferre, ſed & tremebundos magna cum reueren-
 tia ad altare accedere, neceſſe eſt.

2. Nemo igitur Sacerdotio initiatus po-
 teſt ad immolandum ſe accingere, niſi prius
 ſacris inſtructus ritibus, examinatus, & appro-
 batus cum facultate noſtra ſcripto ſignata. In
 medio altaris, aut à latere ſacris indutus veſti-
 bus ad oblationem, ſive in fine Sacrificij Reli-
 quias, Patenas, vel manus deoſculandas offer-
 re nouus Sacerdos non audeat: Nec Vicarius,
 vel Parochus permittat ad altare fieri oblatio-
 nes, vel Eleemoſynas extorqueri, vel peti. Sed
 ſi quid ſponte offeratur, poſtquam ſacrum de-
 poſuerit cultum, acceptari, ac recipi poſſe,
 permittimus. Conuiuia verò, Saltationes, cho-
 ros,

ros, ac vanas cantilenas, aliosque abusus, & corruptelas omnino prohibemus.

3 Sacra Myſteria ſolùm in Templis fiant, non in priuatis Oratorijs, vel in campis quocumque pretextu ſine noſtra licentia: Nec ante auroram, nec poſt meridiem, & ſecundum Rubricas Miſſalis, ac quilibet Sacerdos curet obligationes, & onera Miſſarum iuxta decreta Pontificum, Sacræ Congregationis, & voluntates teſtatorum, vel Benefactorum. Vnde in loco patenti ſint duæ tabulæ; Vna contineat beneficia, & legata, quæ à principio ad hæc uſque tempora Eccleſiæ poſſident, ſecundum notam anniuerſariorum, & onerũ cuiuſque altaris, Cappellæ, ſeu beneficij; alia, Nomina Beneficiati, vel Cappellani, vel illorum, qui ad ea implenda obſtringuntur. Et inſuper ſit liber, in quo quotidie quiſque notet manu propria diem, & alias circumſtantias adimplentæ oblationis, & præcipuè ſuam applicationis intentionem; vt inde poſſit euidenter colligi, an ſatiſfactum ſit legatis? & poſſint cogi à nobis ad adimplendas pias credentium voluntates. Volumus autem, vt prædictæ notæ regiſtrentur à Notario à nobis assignato, vt perpetua memoria ſeruetur. Sciant autem Sacerdotes non poſſe noua onera miſſarum, vel manuales miſſas admittere niſi prioribus fecerint ſatis.

Sac. Congr.
15. 7bris
1663.

fatis. Taxa verò pro miſſis quotidianis ſit vni-
 tareni, diebus vero feſtiuis in Vrbe medietas
 addatur argenteo nummo, extra Vrbem quar-
 ta parte poteſt augeti, niſi aliud conſuetudo
 loci, vel Eccleſiæ dignitas poſtularer; pro
 ſolemniſſimis miſſis ſex, vel decem argentei;
 par autem, & conueniens eſſet, quod legata-
 pia, quæ pro miſſis celebrandis ſolent fideles
 conſtituere, ſint vnciarum adminimum quin-
 decim, pro vt nos auctoritate nobis à Conci-
 lio Trid. conceſſa taxamus, intelligendo de
 legatis, in quibus non clarè apparet mens le-
 gantis. Cæterum ſi expreſſè declarer, ſe velle
 tot miſſas, quot argenteo nummo, ſeu tareno
 respondeant, ſi ipſi Sacerdotes onus ſubeunt,
 omnino ex Iuſtitia adimplendum eſt, nulla ha-
 bita ratione prædictæ Taxæ. Si eleemoſynæ
 manuales offeruntur, qui eas recipit, vel per ſe
 ipſum celebret, vel ſi alteri id muneris commi-
 ſerit, integram, & indiminutā ei præbeat ele-
 moſynā nulla ſibi parte retenta. Nec pro vna
 miſſa pluribus applicata, plura ſtipendia acci-
 piat, putans cum vna miſſa tum fidelitati, tum
 Iuſtitie fieri ſatis, ſi pro illis offeratur. Nec
 duplex ſtipendium eo prætextu, quod partē
 ſibi debitam ſpecialiſſimam applicando, ſuo
 muneri, & intentioni petentis ſatisfaciat: hæc
 enim omnia vtpote iniuſta, contra Fidelitatē,
 & uſum

argenteo nummo
 7bris 1665

Alex 7 24.
 7bris 1665

Die 24 7br.
 1665

Die 18 mar
 17 1666.

& vsum Ecclesiæ, vtpote scandalosa, damnata iam sunt à pluribus Decretis Pontificū, & nouissimè ab Alexandro Septimo, sicuti & nos damnamus; atque insuper iubemus, vt obseruentur omnia Decreta Vrbanī Octauī de Celebratione missarum.

*Bulla cum
sepè 21. Iu
nij 1625.*

4 Qui in designato altari, vel cappella sacrificium obeundi onus recipiunt, tenentur in illis locis celebrare, nec oneri imposito satisfaciunt, si alibi sacra faciant, & offerant.

5 Celebraturus seipsum probet, & opportunò tempore peccatorum expiationem præmittat, antequam ad induendas sacras vestes accedat. Prælegat, quæ congruunt occurrentis diei dispositioni, ne erret, vel hæreat in altari. E sacello egrediens clericali coopertus integumento incedat grauitè, ac modestè demissis oculis, nulli alloquatur, neminem salutet, & si ante Episcopum transeat, solùm caput inclinet; quod in nullo casu est aperiendū; nisi transeundum esset ante altare, vbi expositum est, vel eleuatur corpus Domini, & ibi genuflectat, quousque calicis consecratio perficiatur. In altari verò, vbi reconditum est Sacramentum, solùm dextero genu adoret, capite cooperto; Nec cum deuentum fuerit ad locum celebrandi, aliquem expectet; nec inchoata missa subsistat, vel ad initium iterum recur-

rat,

rat, nisi in casibus iure permissis; Quæ palam dicenda sunt, clara, & distincta voce proferat, Secreta verò summissa. Peracto autem Sacrificio, recitet orationes, & pro habitis beneficijs, gratias agat per quadrantem.

6 Nemo absque habitu, & tonsura audeat celebrare, nec armatus ullo armorum genere. Nec dum Concio in Ecclesijs habetur; nec capite cooperto ullo integumentum genere; quod *Decr. Urban.* nec Ministris in Missis maioribus est licitum, sub pœna carceris, & vnciarum duodecim.

7 Exteri, & vagi Sacerdotes non admittantur, etiam si sint regulares, ad altare accedere, sine licentia, & Dimissorijs, seu litteris Patentibus suorum superiorum: Et si ad Urbem prius accesserint, debent habere nostram licentiam in scriptis; nisi fuerint Viri alias cogniti, & Religiosi spectatæ virtutis. Publicè, & notoriè criminosi, Inquisiti de graui crimine, vel excommunicati nec ad altare, nec intra Ecclesiam admittantur, donec agant pœnitentiam, & pateat per publicas scripturas fuisse absolutos.

*Trid. sess. 23
c. 14.*

8 Tridentini Decretis inhærentes, cum Sacerdotes constituti sint veluti Legati: inter homines, & Deum, vt offerant Dona pro peccatis populi, quod munus cum magis vrgeat eos, qui curam habent animarum, & magis
magisque

magisque huius arctetur obligationis vinculo Rurales Cappellani; Volumus, vt Parochi, & Cappellani omnibus dominicis diebus, & festis, & etiam bis in hebdomada; Simples vero Sacerdotes saltem in solemnioribus omnino ita disponantur, vt digni, vel saltem non indigni sint diuina participare mysteria, & Hostiam propitiatoriam Deo offerre. Inuigilent autem nostri Vicarij: vel alij, ad quos pertinet, & subditi sunt huiusmodi Sacerdotes, vt si aliquos non celebrasse constaret, ad nos deferant, ad correctionem; ac Pœna vnciarum quatuor exigatur, & carceri ad purgandum scelus tradantur ad nostrum beneplacitum.

9 In Metropolitana, & vbi plures Missæ quotidie celebrantur; Ita ordinentur, vt cum aliquo interuallo temporis exeant, & in altaribus dispositis, & distantibus, quò ad fieri potest, ne alter alteri sit impedimento, & ita vox moderetur, vt non perturbet alium, vel adstantes; & ab Aurora ad meridiem vsque compleantur. In populatione autem, vbi duo tantum sunt offerenda sacrificia, vnum circa Auroram, aliud circa meridiem, præcipuè in festis ad habitantium commodum celebrentur; Si autem vnus solum Sacerdos sacra facturus est, commoditati consulat populorum, datis signis pro more ad incolas conuocandas.

10 Non ſolùm Cæremoniæ omnes, quæ in Miſſali præſcribuntur, diligenter obſervandæ, itaut genuflexiones, Capitis inclinatio- nes, ad populum conuerſiones, Sacræ Hoſtiæ eleuatio, tractatio, fractio Religionem, ac De- uotionem præ ſe ferant; ſed etiam Ritus à ſa- cra Congregatione præſcripti, qua par eſt re- uerentia, colendi; Et præcipuè ne in diebus duplicibus Sanctorum, vel in Dominicis di- cantur Miſſæ defunctorum. Satis enim eſt his diebus pro Defunctis offerre. Miſſæ autem Au- xiliatorum, & S. Gregorij vtpote quoad cæte- ra ſint præſcriptæ, quoad numerum permiſſæ, dupliciũ concuſſu poſſe permitti cum Theo- logis putamus.

11 In Altari dum diuina celebrantur my- ſteria, duo ad minimum ſint lumina ex liquan- tibus ceris ſemper ardentia, in medio Crux, & ſuper altare expoſitæ ſint tabellæ pro recitan- da Gloria, Credo, Offertorio, & alijs de mo- re, adſint Vrceoli, Campanula, & linteolus ad abſtergendas manus. Quod ſi ſolemni ritu ma- iores Miſſæ cum cantu celebrantur, quatuor, aut ſex ignes reluceant, omni prorſus remoto ſuperſtitioſo candelarum numero.

12 Quotidiè ex immemorabili uſu in Me- tropolitana noſtra cantu Gregoriano Deo ſo- lemne offertur Holocauſtum; in eo aſſistere debent

debent Dignitates, & Canonici, prout moris est, Insuper Viuendarij, Cappellani, & diligenter notandi, qui absunt ex assignatis secundum morem, nigroque signentur calculo, ad detrahendas ab absentibus distributiones; in his semper assistant Diaconus, & Subdiaconus suis induti vestibus: quod in alijs Collegiatis, vbi viget Consuetudo, omnino inuiolabiliter seruandam mandamus. Retinenda est consuetudo pulsandi æs Campanum, cum eleuatur Hostia Salutaris in maiori Missa, vt fideles ad Deum & mentem eleuent, & adorent. In Quadragesima, & Aduentu, nec non in Vigilijs, & Ieiunijs, si aliquod festum incidat, duæ Cantentur, Conuentualis scilicet, & festiua, prout in Rubricis fusius demandatur. Anniversaria mortuorum nunquam loco Missæ Conuentualis celebrentur, nec in Dominicis, & festis diebus pro defunctis, sed transferantur in sequentes à iure permisos secundum Missalis Episcoporum Rubricas.

13 Ingressuro autem Archiepiscopo Metropolitanam suam Ecclesiam, vel ad peragenda Omnipotentis mysteria, vel ad diuinis assistendum laudibus; omnes Canonici ante ianuam suis induti insignibus pro temporum varietate Pastoris præstolentur aduentum, nec yllus absit, vt ea, qua par est reuerentia, & decore de-

ducatur ad sedem. Qui absens fuerit, pun-
tur, & tres amittat distributiones, quæ præsen-
tibus accrescant, & inter eos diuidantur, quod
si sæpius fecerit, nostro arbitrio alias dabit
pœnas.

14 Sacristæ, alijque Ecclesiæ inferiores
Ministri ad ornandos præbyteros in sacrario
non solum assistant diligenter, sed modestè; &
grauiter, & debitum cuique tribuant honorè,
præsertim RR. Canonicis, & senioribus egres-
suris prius seriè ordinatè disponant; Reliquis
verò tempus constituent iuxta cuiusque adue-
ntum in sacellū, vt turbationis, vel offentionis
omnis prorsus causa funditus euellatur, pere-
at, & euenescat. Qui, ad inseruiendum sunt
deputati; sciant, Angelorum principale mu-
nus obire, vnde, & animi puritatem, modestiā,
& diligentiam adhibere studeant, quantum
fieri potest. Qui autem inseruire debet, sit Cle-
ricus, sit talari veste linea super imposita in-
dutus, præcipuè si ad Sanctissimi, vel ad maius
Altare immolandum erit. Assistat genuflexus,
manibus modestè ante pectus complicatis, nō
vagus oculo, & capite, nec vnquam Sacerdo-
tem solum ad Altare relinquat, sed semper de-
uotè orando assistat.

15 Nec Regulares, nec Sæculares Sacer-
dotes accedāt ad Ecclesias Monialium ad mis-
sam

sam celebrandam sine nostra licentia in Vrbe: extra vero Urbē sine licentia Vicarij, vel Cappellani sub pœna suspensionis, tum cappellano imponenda, tum Sacerdoti, qui & alias nostro arbitrio multas persoluet. Cum autem in earum Ecclesijs quis sacrum offert, potest Missam illarum officio conformare.

DECRETVM QVINTVM

De Choro, & Horis Canonicis.

Triumphantis Ecclesiæ Senatores, demisso ad pedes diademate, ante Thronum Dei proni irrequieta pace die, ac nocte *Apoc. c. 5.* psallunt mente, psallunt & spiritu. Hierarchiæ cælestis Principes, Angelorum cohortes, perenni præconiorum concentu laudibus resulant, & militantis Sororis voces, & Orationes clamantium ad Deum Benedictionem, honorem, & gloriam suis adiungi choris, ardentè exoptant. Hinc ab initio Christianæ Religionis Consuetudinem, & usum in choro psallendi Almæ Sionis æmula Ecclesia sēper retinuit. Nos igitur adhærentes Apostolorum, & Sanctorum Patrum exemplis, & Conciliorum Statutis, immaculatum Deo Sacrificium laudis, non solum composito corporis cultu in Choro Deo offeramus, sed qua par est, mentis attentio-

tionem; & interno cordis feruore, cæleſtibus terreſtres voces copulemus. Quid enim eſt, vt cū Treuerenſi Concilio loquamur. Voce quidē pſallere, mente verò domum, aut forum circuire? Niſi homines fallere, & Deum irridere. Non enim clamans cantat in aure Dei, qui audit vocem cordis, ſine qua vocem oris contemnit. Dignitates igitur Canonici, alijque, qui ad chorum tenentur, non ſolum in hac noſtra Metropolitana Eccleſia, ſed etiam in alijs, & per totam Diçeſim, Vbi ſunt Capitula, Congregationes cum Chori obligatione ex iuſtitia, vel conſuetudine, ad Diuinas laudes recitandas, ſtatutis horis, de more cuiusque Eccleſiæ conueniant, & in Sacriſtia ornati proprijs cuiusque communitalis inſignibus, ſigno dato, ad chorum procedant, & chori Magiſter, annuente digniore, diſtinctè, deuotè, moderatè eleuata voce incipiat, & ad finem uſque proſequatur.

2. Dum ſacra peraguntur officia, nemini fas eſt ſine licentia eius, qui in choro tunc præſidet, diſcedere, ſub pœna tarenorum ſex. Talis autem licentia non facilè concedatur, niſi rationabilis appareat cauſa. Omnes coniunctim ſedeant iuxta ſui ordinis prærogatiuam, & eo latere, cui quiſque eſt aſcriptus ſub pœna vnius aurei. Alternatis vocibus canant, non

cursum, non dissonè, non irreuerenter, & Auctori bonorum omnium deuotè debitū laudis obsequium præstent. Pariter stent, genuflectant, caput aperiant, & inclinent, suā quisque sedem non deferat, nec priuatim officium, litteras, vel libros percurrat, risum, iocū, confabulationes, aliaque, quæ scandalum ingerunt, omnino vitanda.

3 Matutinum in Metropolitana Ecclesia ante solis ortum secundum Consuetudinem peruetustam recitetur; cætera, statutis horis. In Natiuitate autem Domini ad secundam noctis vigiliam ita disponatur initiū, vt Sacrificium in media nocte offerri possit.

Martyrologium Romanum elata voce in tono lectionum pronunciandum, Cætera ad nuntium Magistri Chori, & Superioris, ita moderanda, vt ab eorum nutu cæteri, sæpe oculos ad illos conuertendo, si quid agendum, significet, attendentes inuigilent. Qui lectiones captare debent, eas prius præuideant. Hæ dum enuntiantur, cæteri attendant.

4 Quoniam verò Clemens Octauus Cærimoniale Episcoporum in omnibus Metropolitanis, Cathedralibus, Collegiatis, vel Beneficiatis obseruandum proposuit, & denuo auctoritate Innocentij Decimi recognitum fuit, Ideo omnibus, & singulis quarumcumque

Eccle-

Ecclesiarum Decanis, Præpositis, Maioribus, Rectoribus, Archidiaconis, vel quocunque alio nomine nuncupatis, in posterum ritus, caeremonias celebrandi Missas, Vesperas, & omnia alia officia, cæterasque functiones in dicto Cæremionali expressas in suis Ecclesijs diligenter obseruari præcipimus.

5 Absentes à Choro dum diuinum recitatur officium, nec in Metropolitana, nec in alijs Ecclesijs accipiât distributiones sub quocunque prætextu; etiam liberalis, meræ, & puræ donationis, etiam totius capituli, sed accrescât præsentibus. Si verò acceperint, restituantur, & maximè conscientiam Punctatorum oneramus, vt diligentes sint in annotandis, qui non interfunt, nisi ab infirmitate excusentur, quæ non debet esse prætensa, vel simulata, sed vera, & ita, vt domi consistere cogatur Beneficiatus. Per hoc autem non intendimus derogare statuta singularum Ecclesiarum; in quibus non seruientes, & absentes alia grauiori pænâ puniuntur, quas in suo robore, & firmitate volumus permanere.

*Trid. sess. 24.
6. 12.*

*Bonifac 8. c.
1. de Cleric.
non resid. in
6.*

6 Protometropolitane Ecclesiæ Canoniorum Præstantissimum Capitulum: atque etiã Collegiatarum cætus sæpè ad pertractanda maioris momenti negotia congressum cogere, non solum æquum, sed necessarium: qui ordinariè

nariè post Vespertinas horas, nisi aliud necessitas suadet, congregandus videtur. Munus intimationis, & proponendi in eo ad dignitatem primariam, vel in eius defectu, & absentia ad sequentes dignitates pertinet, & potiori iure ad Archiepiscopum; si quando opus esse, videbitur. Omnes igitur, qui habent ex Iure vocem in Capitulo, admoniti conveniant in loco ad id specialiter deputato. Siquis autem adesse non vult, vel non potest, sciat, suam absentiam nullo modo impedire Concilium, nec differre; nisi fuerit maior pars, rationabilibus causis assignatis; ne detur ansa novatoribus perturbationum. Ad evitandos autem animorum motus, Rixas, & Contentiones, & ut unusquisque sua utatur libertate, ut plurimum, per secreta suffragia, plura medietate, proposita decernantur. In his verò, quæ indigent discussione, Rationes modeste proponantur, ut veritas magis elucescat, & facilius utilia admittantur, & rejiciantur vana. Nemo autem in capitulo pro alio suffragium ferat, & si aliquis potestatem siue ex iure, siue Consuetudine habeat substituendi, absens debet esse per duas diatas, & legitimè impeditus, secus electiones, Constitutiones, & Decreta à Capitulo firmata nulla, & irrita esse decernimus.

Cap. quia
propter s.
illud autem
de Electione

DECRETVM SEX TVM

De Proceſſionibus & inoicamit
de aionda & uſuſob zu' ni lev, mainamq

Trid ſeſſ. 13
c. 9.

Dignam ſupplicationum Ritus, &
Proceſſionum Vſus ad celeſtem opē
implorandam, ad gratias agendas, ad diuini
ſactorum celebritatem, ad auguſtiſſimi Euchari-
ſticę Sacramenti cultum populis comendabi-
dum; antiqua Patrum, & Conciliorum tradi-
tione, iam ab immemorabili exceptus, ab uni-
verſali Eccleſiā complexus, nobis non ſolū
retinendus, ſed & augendus videtur. Et ſi tem-
porum vitio aliquid mali vſus irrepſit, corri-
gendum. Preceſ, Ritus, vel Ceremonie in
ſupplicationibus, quas iudici ex aliqua vrgen-
ti cauſa contigerit, non adhibeantur niſi à Ri-
tuatim præſcriptæ. Qui intereſſe tenentur, oppor-
tuno tempore, modeſtè ſub ſiſis inſignibus ad-
ſint. Ordinem ſervent ſecundum morem ab vſu
præſcriptum. Nemo inſignatus, nemo perſona-
tus procedat; ludicra remoueantur inſpectacu-
la, & repræſentationes interdiciantur. Antiſi-
ciales ignes, ſi quos fieri cōſuetum, poſt ſinem
ardeant, & incendantur. **Ad ſcandala remouenda** (quæ per ſæpē
oriuntur, ex præſentia præcedentia) inter Re-
gulares, & Seculares conuentus, ſeu commu-
nitates

Dio: Arcop.
de celeſt Hier
l. 4.
Conc leodic.
c. 43.

Antiqua
Trid ſeſſ. 13
c. 9.

nitates; iubemus antiquas observari consue-
 tudines; & si aliqua adhuc sub Indice his rema-
 neat inedita; quorum interest; ad nos iura,
 rationes; præerentiones; intra quatuor menses,
 à die publicationis præsentis Synodi compu-
 tandos; deferant; & cuiusque Iustitiæ iura stabili-
 mus; prout in Dominis ad pacem; & quietem
 componendam expedire visum fuerit. 1066
 in 1067 Subitis controversiis; quas dum ordi-
 nes procedunt; aliquando insperato suboriun-
 tur; Vicarius Generalis in Vrbe; & extra verò
 foraneus Vicarius pro temporis; & circum-
 stantiæ ratione componat; nullo alteri parti pro
 ea vice; præiudicio generato; & ad nos ratio-
 nes mittat; ut cognita causa; secundum æqui-
 tatis; & Iustitiæ iura lites terminentur; amo-
 ueantur scandala; & cuique ius suum integru;
 & illæsum seruetur. 1068
 in 1069 Solemnēs supplicationes in Vrbe & no-
 stra Metropolitana ordinentur; & redeant. Ex-
 tra Urbem verò vsus; & cuiusque Regionis co-
 sueudo est seruanda; Nisi aliud pro veteris
 consuetudine videatur decernendum. 1070
 in 1071 Omnes; ad quos pertinet; loco; & tem-
 pore designato adfint; qui veniunt detrectari;
 vel negligunt; siue Regulares sint; siue Secu-
 lares; nisi ius excipiat; Auctoritate Tridentini
 Iuris remedijs cogantur; & penis suis inobis

1066
 1067
 1068
 1069
 1070
 1071

beneficis tamquam Sedis Apoſtolice Dele-
gatis ſubiaceant; de quibus ſupra p. 12. conſi-
derat. Clerus ſecularis cum decenti veſte ta-
lari, biſſina ſuper poſita, tonſura; & ſacro in-
tegumento ornatus accedat. In precedendo
Dignitas; & Promotionis cuiusque iura ſerue-
tur. Digniori loco ſit Protométropolis, ſucce-
dant Canonici Collegiatarum, ſi quæ ſunt, In-
de Parochi, Presbyteri, Diaconi, Subdiaconi,
& demum clericorum Coetus, prout haecenus
conſuetudo diſpoſuit ſacram Pompam. Regu-
lares verò ſub inſignibus de more, velo è Cru-
ce pendente in ſignum ſubiectionis ad templū
veniant, & omnes bini congruenti interuallo
diſtantes cum ea, qua par eſt, oris, & oculorū
compositione, loco & ordine ipſis cōpetenti
procedant, nec continuatam progredientium
ſeriem interrumpant, aut deſerant; neque in-
via à ſocijs diſcedant; Riſus, Conſabulatio-
nes, contentiones, iurgia abeant: ſacra carmi-
na, piz ſupplicationes, & Deuota orationes
ad Dei, & Sanctorum cultum, & laudes per cō-
pita Angelico reſonent modulamine. Quicū-
que autem ordinem perturbauerit, rixarum,
iurgiorum cauſam dederit, vel quoquo mo-
do impedire cā pium opus auſu temerario in-
tentauerit, eiſciatur, & interdicto, alijsque
pænis noſtro arbitrio infligendis reus eſto.

*Congr. Sac.
Rituum 14.
Iannarij
1617.*

7 Sodalitia, Societates, Confraternitates, si quando suis velati vestibus ad sacram pompam accedunt, integumenta vultus demittant, & operto visu incedant, sub pœna vnciarum sex. Nec armis instructi, nec armatis associati, sub pœna vnciarum decem. Si quis autē sacco indutus rixam cum armis committat, vltra prædictam pœnam in carcere per annum retineatur. Inter religiosos autē, & Confraternitates seruetur constitutio Gregorij XIII.

Trid sess. 13
c. 5.

8 Præstantissima inter omnes totius anni supplicationes sacra corporis Christi Domini pompa, in eius solemnitate ab vniuersali Ecclesia præscripta magnificentissimè peragenda, vñ Augustissimum Sacramentum, qua par est, reuerentia, & deuotione, per Urbem ab vniuerso Clero, Magistratu, & populo debiti, licet imparis, tantæ Maiestati, honoris accipiat singulare tributum. Adsint igitur Protomêtropolitane Canonici solemnioribus velati insignibus. Adsit Clerus Catholicæ, & Sancti Ioannis Baptistæ; Omnes etiam Sacerdotes stolis, & planetis ornati Diaconi, & Subdiaconi cum suis phrygionicis tunicis; Clericorum etiam cohortes candidis circumamicti linteis, cereos gestantes flammeos, a aperto capite, psalmos, & hymnos canentes. Regulares omnes, Confraternitates, Societates, Pueros,

rorum, qui in Seminarijs ſi iuncti ſacetus: Ca-
 ueant autem maximè Conſeſſes à communica-
 tionibus, potationibus, ludis, & ſpectaculis;
 Quæ enim inſtituta ſunt ad vitam, nefas eſt
 vertere in mortem Animæ, & ruinam. Reli-
 quie in Proceſſione nullæ deferantur. Viæ ſint
 quantum maximè ornata, pavimentum mundum,
 altaria extra ianuas Baſilicarum, vt moris eſt,
 magnifica, & artificioſa pompa ad tantum ac-
 cipiendum hōſpitem diſpoſita. Adſint non ſo-
 lum noſtræ Curie Miniſtri; ſed etiam ſodalita-
 tum crucigeri, Cenſores, Miniſtri, qui procē-
 dentium ſeriem ita diſponant, & tueantur, vt
 nulla ratione interrumpatur, vel perturbetur
 à prætereuntibus curribus, vel equis. Omnia
 denique à magiſtro ſacri Ritūs ſecundum Re-
 gulas Romani Cæremonialis dirigantur. De-
 currente eiūſdem ſolemnitatis Octava Paro-
 chis intra ſuæ Pārōchiæ terminos circuire per-
 mittimus: Regularibus verò per ambitū, ſep-
 taque ſuarum mediū. Sacerdotes autem monia-
 lium ſolum intra, nec villo modo extra Eccle-
 ſiam propriam circumducant. ¶ 28. Inſue-
 tas, & novas ſupplicationes abſque
 noſtra ſpeciali licētia nemo inſtituere audeat,
 in ſcriptis prius habita, ſub pena in edicto ad-
 miniſtrationis Juſtitie à noſtris prædeceſſori-
 bus edito, & à nobis confirmato. Nec Sanctiſ-
 ſimum

simum Eucharistiæ Sacramentum deferatur,
nec Reliquiæ, aut Sanctorum simulacra, vel
imagines depictæ, exceptis diebus consuetis
secundum cuiusque habitationis morē, & de-
uotionem. Cæterum sine nostra licentia nihil
innouandum est. Et si quando Reliquiæ sunt
ad populi deuotionem, vel ob aliquam neces-
sitatem videntur extrahendæ: Sacerdotes in-
duti factis vestibus, & non alij extrahant.

10. Regulares extra claustra processiones
instituere nullo modo possunt; Nec sacram-
Hostiam ad libitum in suis Ecclesijs exponere
sub pœna Interdicti, & alijs nobis reservatis.

sac. Cong.
19 Maij
1614. 26
Feb. 1628

DECRETVM SEPTIMVM
De Veneratione Sanctorum

Satis notum Fidei decretum sanguine
tot Martyrum contra Iconomocos fir-
matum, non solum Sanctorum Animas in cæ-
lo, sed in terra exuias, imagines, aliaque hu-
iufmodi monumenta debito Diliæ honore,
Beatam Mariam Hyperdiliæ, Christum Do-
minum, Crucem, & cætera ad Deum perti-
nentia, eodem cum ipso Deo Patriæ Cultu
adoranda. Vnde autem omnia populorum
vitentur scandala, virtute præsentis Decreti
subeuntis sub Anathematis interminatione

Triid sess. 25
tit. de Vener
Sanct. Conc.
Conf. Art. 1.

ne vllò in loco, vel Eccleſia quomodolibet
 exempta à quocumque Reliquiæ, vel nouæ
 imagines adorandæ exponantur, niſi appro-
 batæ fuerint ſeruatis, quæ Sacri canones, &
 Bullæ Pontificiæ in re tanti ponderis obser-
 uari præcipiunt.

2. Noua item miracula, non dum rei veri-
 tate probata in vulgus enarrare prohibemus.
 Vota ſuſpendere, altaria erigere, exponere
 Imagines, lampades apponere omnino veta-
 mus.

3. Ritè autem, & ſolemniter approbatæ
 Reliquiæ non aſſeruentur in tabernaculo San-
 ctiſſimæ Euchariſtiæ, nec in Sacratio cum oleo
 infimorum, ſed in loco decenti Eccleſiæ, vel
 Sacriſtiæ, clauē ſemper firmiter munito, qui
 deuotionem excitet, thecis affabrè elaboratis,
 auro, & argento contextis, velis ſericis ſuper-
 poſitis.

4. Nullus laicorum, quacumque dignita-
 te cōſpicuus ſacra pignora cōtrectare audeat;
 ſed quando diebus ſolemnibus aſſignatis ex-
 trahenda, & exponenda erunt, Sacerdos ſacra
 pompa ornatus, aſſociatus miniſtris cum in-
 cenſo, & cereorum debito honore extrahat, &
 ſuper altare collocaſſet adoranda. Quod idem
 in ſacris imaginibus obſeruandum volumus
 ad Deuotionis cultum, & Religionis incremē-
 tum.

Turpis quæstus in Reliquiarum, vel sacrarum imaginum aperitione; contactu; vel ostensione, Vana obseruantia in sanctorum inuocatione; execrabilis superstitio in simulacrorum lustratione per Urbem omnino è nostra Diœcesi eliminanda. Ideo strictè præcipimus, vt solû deuotionis causa, & omnino gratis videnda, & reuerenter deosculanda exhibeantur. Nihil in numero candelarum anilis leuitatis, in turificando vanitatis, in sacris precibus nouitatis, in circuitione templorum superstitutionis admiscendum; Sed secundum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & Cæremonialis Ritus omnia disponantur. Statuæ modestè, & decèter per compita circumferantur, non autem nunc citato, nunc tardissimò, nunc ante, nunc retrocedendo, nunc ad dexteram, nunc ad sinistram inclinato cursu, & incompòsita vertigine, fingendo miracula, moueantur; nec procaci venustate pingantur, vel ornentur: Nè sacrosancta Religio senilibus mulierum deliramentis obturpetur, & sordet.

6 Si quando Reliquiarum theca aperienda, cum licentia ab ijs, ad quos spectat, videbitur; Sacerdos sacris indutus linteis, clericis saltem duobus cum cereis associatus ad sacra-riû accedat, & deuotè sui muneris partes exequatur.

Ab Eccleſiâ, in quibus Beatorum inſi-
 gnes exauiae aſſeruantur, nullo modo dimon-
 -das; aut ad âgrotos expoliandas, nec in coru-
 -domibus inimbrari debent; niſi prius à nobis,
 -vel à noſtro Vicario Generali licentia obti-
 -neatur, ſonſi nobi. ab annimile illoſi d. 17
 -ſi Boni Sacrilogium immane eſt, à Eccleſijs
 -Reliquias auferre; remouere; vel ſurripere.
 -Vnde ſub excommunicationis pœna nemo audet
 -at illas extrahere; ſurripere; frangere; nec ex-
 -rum particulas dare; vel ſibi à propriis audis
 -naſi miſ Imagines ſacre, decora diſpoſitione, ha-
 -bituque formentur; veritati conſonæ; Eccle-
 -ſiæ traditioni non alienæ, nec Religionis, Pie-
 -tatis, & honeſtati contrariæ. Sed prototypi di-
 -gnitatem, quoad fieri poterit, exprimant. In
 -Eccleſijs igitur non ſolum inſtantur niſi à nobis
 -recognitæ; obtinent a licentia; & hæc quæ ſu-
 -pra altaria collocentur; facris ritibus ſcriptis
 -medietate ſub panis vinciatum viginti Archipres-
 -byteris; Curatis, & Rectoribus; alijsque, quoru
 -inter eſt Templorum decor, & Cura. Deſormes
 -obiſ reſtatuto, aut penitus ſi otineantur, aut ad
 -phſtinnitatem decorem reſiſtuntur. Eorundem autem,
 -qui digne ſanctitatis exceſſerunt; nemo
 -cum ebrietas; arboris; alijsque facis, ſignis ex-
 -ponat; neque adorare præſumat; vel alijs ſua-
 -deat ſub panis ab Urbano Octauo impoſitis

*Bulla Urbani
 ni 8.*

DECRETVM OCTAVVM

De Exequijs & Sepulturis.

Lumine naturali iam à principio speciali Spiritus Sancti afflatu instructi Patriarchæ Abraham, Iacob, & Ioseph suo exemplo iura religiosissima de humanis corporibus posteros docuerunt. Et Dominus ipse, quamvis inter opprobria mortuus, Sepulchrū gloriosum optasse videtur, cum exprobrantibus discipulis dixit: Simile ad sepeliendum me fecit; & Nicodemio perhonorificè cum aromatibus, & linceo circumamictum corpus suum inspiravit, ac iussit, nouo recondi sepulchro. Quin & pretium sui sanguinis, à Iuda in Templo proiectum, in aduenarum sepulturam, disposuit, erogari. Inde pia Mater Ecclesia ab Antiquis Patribus, & Christo Domino, ac Apostolis acceptum morem constanter retinuit, & nouis pietatis augmentis suis legibus, & Decretis cumulauit; & mortuos solemniter, & religiosa pompa iussit ad Ecclesias deferri, ac tumulis quiescere. Quæ igitur à Paulo V. de Exequijs, & funeribus decreta sunt, ad vnguem obseruanda esse iubemus.

2. Anniversaria pro defunctis Archiepiscopis, Canonicis, & Sacerdotibus, qui huic

ben. 23 19.

ben. 25 9.

ibid. 35. 19

ibid. 29.

ibid. 50 13

Matth. 25.

12.

Matth. 27.

lo. 19 41.

nostræ Protometropolitane Ecclesiæ inferuie-
runt, solemnî apparatû celebrantur die im-
mediatè sequenti ad diem secundum Nouem-
bris sacris purgantium manibus ab vniuersali
Ecclesia assignatum, & sacrificiorum numero,
pijs officijs, ac maxima hostia religioso cantu
parentandum.

3. Antè solis ortum, & post Occasum, nisi
aliud vrgens suadeat argumentû, efferri mor-
tuorum cadauera prohibemus. Interea verò
dum funus deducitur, Crux antecedit, clerus
lugubres hymnos, psalmos, precesque secun-
dum morem ad Gregorianos numeros modu-
letur; Omnes cum superpelliceo, & crucifero
integumento, sine galero, aut pallio in silencio
modestè funebri pompæ adfint, & deuotè as-
sistant. Breuiori via ad designatum sepulturæ
locû funebris pompa ordinetur; quod si adeo
compendiosa erit, ac propinqua, vt inter fu-
neris comites ordo seruari, & in angustos fines
coarctari omnes nequeant, paulo longiori via
ex licentia eius, qui funeris officio præest, præ-
cedi posse indulgemus. Quoniam verò ab usum,
seu corruptelâ patris ab hinc annis inductam
videmus, & sæpe cadauera in rhedis nullis
pijs precibus, nullis sacris ritibus, ac cæremonijs
efferri, & ad tumulandum indecorè contra
vniuersalem Ecclesiæ morem antiquissimum

deduci, & inualescere magis magisque in dies
cognoscamus: seuerè præcipimus ne quis sine
evidenti necessitate, causa nobis cognita, & li-
centia à nobis obtenta audeat in posterù post-
habitis pijs Ecclesiæ, & religiosis officijs suos
defunctos, ethnicorum more, deportare: & in
huiusmodi vrgentibus casibus cum quatuor tã-
tũ accensis facibus, & solutis Parocho iuribus
sub pænâ excommunicationis, & alijs nobis re-
seruatis. Quod ita firmum, & ratum esse volu-
mus, vt omnino sciant omnes, hoc à nobis es-
se indispensabile, & nulli licentiam nisi sub
prædictis conditionibus esse concedendam. Pa-
rochi sub pænâ nobis reservatis ad associandũ
huiusmodi defunctos non accedant, nec eos in
suis Ecclesijs aliquis intromittere audeat, ali-
ter Ecclesia sit interdicta, & huiusmodi culpæ;
reus suspensus ab officijs, & beneficijs intelli-
gatur. In iurgias, lites, contentiones, quæ sæpè
oriri contingit inter homines diuersorum or-
dinum, præcipuè inter Parochos, & Regula-
res in humanis fidelibus, penitus amputare
volentes, seruetur præcedentia in processioni-
bus solita: & ad extrahendum è domo cada-
uer accedant omnes, vel cum Parocho, vel il-
lius præstolentur aduentum, circa domum, &
ædes defuncti: Inde facta à Parocho Domi as-
per-

pebstrone; & benedictione calthauris etiam si
habitu; & singulū; filiationem cuiuscūque
diocesis habeat; vel sit Tertiarius extra claustra
continuo; & non sub obedientia degeat; pro-
cedant Regulares, Clero subsequente, usque
ad Ecclesiam, psalmos consuetos canentes. Si
tumulandus erit in Ecclesia Regularium, ante
fides Parochus discedat, nisi alia sit consue-
tudo; & intra Ecclesiam suam Religiosi illi
introducant; funeris ceteros ritus, & ceremo-
nias Regulares ipsi perficiant. Si ad Ecclesiam
Parochialem; vel ad aliam filialem associanda
pompa; Parochus Incepta officia ad finem us-
que prosequatur; dimissis vel adstantibus Re-
gularibus pro cuiusque Regionis more; si con-
tingat aliquam confraternitatem; Congrega-
tionem; vel Societatem funebri comitatu in-
teresse; debent huiusmodi societates vel præ-
ire, seu in principio Processionis incedere, vel
post feretrum, vel circa illud; deferentes ca-
daver, lumina, & thuris patinas. Si quid con-
tra hoc Decretum attentatum fuerit, Ecclesiis
interdicimus, & carceris, aliasque penas no-
bis beneuifas imponimus.

§. 2. Simoniacum scelus est; pro loco sepul-
turæ aliquid accipere, vel exigere. Saluis ta-
men iuribus consuetis, quæ obueniunt Paro-
chis, vel Ecclesijs ex recepta consuetudine.

pro sustentatione ministrorum, associatione, processione, honoratiore loco, & alijs, pro quibus de more aliquid moderatum tribui, iura permittunt.

60 Si contingat ad maiorem funeris pompam subterni cadaueri, sericum, vel auro intextum, ornamentum expensis hæredum comparatum, cedat Ecclesiæ, in qua defunctus cõtumulatur, nisi aliter inter partes pacto fuerit ante firmatum.

71 Eleemosyna, quæ ob funus, & officium defunctorum, inter clerum diuidenda erogatur, modestè, sine vllò tumultu completis exequijs distribuenda in loco remoto à Populi cõspectu. Si verò constet de inopia defunctorum, itaut consuevas eleemosynas dare non possint, gratis misericordiæ, & pietatis opus præstandum, omnino volumus ac iubemus, Nostram auctoritatem dantes Parochijs, vel alijs, qui hoc pietatis munus perficiendum susceperint, ut intra viciniorem Ecclesiam corpus pauperis consignent.

81 Asportare cadauer nemini licet de vna Ecclesia ad aliam, etiam si cuiuscumque ordinis Priuilegiati sit templum, in quo perpetuè sepultura conditum. Nisi habita prius à nobis licentia, authenticè signata. Quod si loco depositi terre demandatum fuerit, elapso an-

Concil Me.
diol: 4.

no, nos consulant, vt de Iustitia prouideatur, sub pœna interdicti, & alijs de Iure infligendis.

9 Nec statim à morte, nec longo post tēpore sunt è domibus educenda defunctorum corpora. Quapropter post horas circiter viginti extrahi, & ad Ecclesiā duci posse, æquū, & rationabile putamus. Si quis autem repentina morte correptus, vel veneni, aut violenti alicuius casus suspicione occisus existimatur, nonnisi elapsis viginti quatuor horis in Ecclesijs admittatur. Quod si aliqua exorta controuersia, diutius immorandum esse videatur, intra Urbem ad nos, vel ad nostrum Vicarium Generalem deferant, extra verò ad Vicarium foraneum. Vbi pręgnantis mulieris obitus accidit, statim extrahatur infans viuus, & baptizetur, si ita artis peritis videbitur; Quod si extractus Baptismi aquis non fuerit aspersus, in loco non sacro est reponendus. Cæterum in matris vtero mortuus cū ipsa tumulandus est.

10 Nec Clerici, nec laici clericalibus induti albis vestibus, sæcularium corpora ad sepeliendum ducāt, sub pœna Carceris. Equum tamen, & pium est Ecclesiasticorum corpora ab Ecclesiasticis eiusdem gradus ad templum deferri.

11 Funebres orationes in Ecclesijs, non nisi

nisi virorum singularis, & spectatę virtutis permittantur; quod iudiciũ ad nos reuocamus, cognita prius laudum materia, & quę pro cõ-
 cione dicenda erunt: licet tamen concionem habere; quę ad virtutes, & humanarum rerũ contemptum moueat auditores.

12 Lamentationes mulierum, iam penẽ extinctas, prorsus annullandas esse, mandamus sub pœna fustigationis. Vespillionis, seu feneratoris officio nemo fungatur sine nostri Vicarij Generalis licentia.

13 Illustrium virorum insignia, quę sunt virtutum monumenta, sepulchris ad aliquos menses suspendi posse, permittimus; Dummodo post quatuor menses deponantur. Magnifica etiam ex marmore, & ære cenotaphia, & honorarios tumulos non vetamus, si corpora sub terra condantur, & in locis ad ornatum Ecclesię ita disponantur, vt non impediunt altaris prospectum, vel discurrentium pedibus offensicula moliantur, quę hoc modo disposita inueniuntur intra tres menses demolienda, & æquanda solo mandamus.

14 Ne nimius æris campani sonus viuentibus noceat, & non profit defunctis, moderatione indigere putamus. Quia propter statim ac quis è vita discedit, pro excitandis fidelium mentibus ad offerenda suffragia, primum son-

nitum dabit Ecclesia, vbi deferendus est mortuus; Inde quatuor ad summum vices, quarum quaelibet non excedat vnus horæ spatium, ita disponantur, vt nec post primam noctis vigiliam, nec multo tempore ante Auroram lugubre signum audiatur, sub pœna tarenorum viginti Ecclesiasticis, si verò fuerit Regularis, suspensionis noxa multabitur.

Paulus. Thes. 4. 1. Luctus non impediatur mulieribus Missæ auditionem; nec illas ad inconditos clamores, dilaniationem crinium, & genarum, nec ad immodicos eiulatus excitet, & sicuti ethnici, qui spem futuræ Resurrectionis non habent.

Ecclesiastica sepultura interdicitur Infideles, Iudæi, Hæretici, Schismatici, Hæreticorum fautores, seu Receptores, qui violentas manus in Clericos iniecerunt, Vfurarij manifesti, Publici Blasphemi, Raptores, qui necem libere, & scienter sibi intulerunt, qui in duello, & torneamentis decesserunt, qui etiam si saltem semel in anno, aut non confessi, aut tempore Paschalis sacram communionem non sumperunt, Religiosi Proprietarij, & generaliter omnes Excommunicati, & Interdicti, si in mortis articulo absoluti non sint, vel nisi pœnitentiæ signum dederint. Quod si aliquis his inquisitus censuris in Ecclesia sepeliri contigerit, cum ab alijs discerni potest, extrahatur, &

Ec-

Ecclesia, vel Cæmeterium sacris Ritibus concilietur.

DECRETVM NONVM.

De Festis, & Ieiunijs.

I Vltus vltor scelerum Deus, Sabbati, & festorum Religionem adeo rigorosè custodiri populo electo mandauit, vt sæpè non solum puniendum morte, sed flammis expurgandum crimen correptum Prophetarum querelis meritò addixerit; Et tum Sacerdotes, tum Principes nec iter arripere, nec equitare, nec quoquo modo ludere, tum cætera multitudo in diebus festis nec ligna colligere, nec cibos parare, nec mensam struere, nec quodque opus seruire aggredi, vel prosequi vnquam audebant; Sed diuinis interesse omnes, qua par erat Religione, diligentissimè satagebant. Successit in noua lege Hebræorum Sabbato, Christianorum Dominicus, & festorum dies, qui & si superstitioso illo Hebræorum seruili famulatu colendi non sunt, religiosa tamen pietate, moderatiori cultu celebrandi, Primum sacrosancto Missæ Sacrificio interuentu, & deuota, præsentia, inde ab operibus seruilibus abstinentia, & piorum operum frequentia.

Nunc. c. 15.
Ierem. c. 17.
Esdræ c. 13.

et quodammodo
et quodammodo

et quodammodo
et quodammodo

2. Sciant igitur omnes in diebus festis

sub graui culpa, & mortali obligatos esse Sa-
crificio Missæ interuenire, & ab operibus ser-
uilibus abstinere; nec domini seruos, vel ope-
rarios cogant ad laborandum sub pœna exco-
municationis, nec Vicarij aliquid per se, vel
alios directè vel indirectè extorqueant pro li-
cētia laborandi nisi iuxta instructiones nostrorū
Prædecessorum, quas confirmamus sub pœna
suspensionis ab officio, & alijs beneuicis. Cu-
randum præterea Diuinam Maiestatem pijs
operibus colere, in auditione concionum, ad
Diuina officia celebranda debitum Deo exhi-
bere seruitium, & grato animo erga Creato-
rem, Conseruatorem, Redemptorem memo-
riam beneficiorum recolere! Quod si in die-
bus festis publicè operandi, aut necessitas
cogat, vel pietas, vel Religio suadeat, ad nos
recurrant pro obtinenda facultate, vel causa
necessitatis cognita, interpretatione, vel dis-
pensatione.

*Cancil. Colo-
niens. cap. 9.*

3. Mandamus etiam filere Iudicia ciuilia;
adeo vt in diebus Dominicis, vel festiuis ne-
mo pro debito ciuili cogi, citari, comprehen-
di, aut carceribus includi possit sub pœna Ex-
communicationis, ipso facto incurrenda om-
nibus Magistratibus, Iudicibus, Actuarijs om-
nibus, à qua nemo possit eos absolvere, nisi
rescindantur acta, & in pristinum statum resti-
tuan-

*Cap. finali de
ferijs in De-
cret.*

uantur: Ministris verò inferioribus, & executoribus, si forte aliquē in die festo ad carcerem duxerint cōtra huius Decreti tenorem, ultra prædictam Censuram, indelebilem, quo ad vsque victus datus fuerit pristina libertati, poenam imponimus vnciarum quatuor, pijs operibus applicandam, & insuper diuinæ vltionis vindictam iustè à Deo infligendam pæneant adfuturam. Si autem Iudicium criminale incohari, prosequi, aut terminari necesse fuerit aliquando, id non fiat, nisi in casibus certò, & sine ullo dubio permisis.

4. Notarij etiā abstinèant, quātū fieri potest, ab instrumētōrū publicatione, vel stipulatione, ludimagistri à publicis Gymnasijs, Mercatores à mercimonijs, & publicis nundinis, nisi aliquod consuetudine ratum, & firmum hoc tempore ab immemorabili fuerit introducū, Mercium Venditores, Artifices cuiuslibet generis, artis, officij, & exercitij omnino vacent. Nemo apothecas, in quibus res comestibiles exponi solent, aperiat, sed tantum, vel ab ostiolo, vel semiclausa porta victui necessaria subministret, idque sine clamore, neque per Urbis compita circumferat sub pœnis ab Antecessoribus nostris impositis, quas iterum imponimus, statuimus, & confirmamus.

5. iubemus omnibus Parochis, Archipresbyte-

byteris, Cappellanis, alijsque, quibus cura animarum incumbit, ut populos sibi subiectos instruant, & doceant, observationem festorum incipere à media nocte antecedente ad mediā noctem sequentē, integro scilicet viginti quatuor horarū spatio terminari. Carent ulterius diebus Dominicis admonere, & enunciare inter missarum solennia dies festos, & ieiunia, quæ ea hebdomada observanda contigerint.

6 Non impari autem religione sunt sacra ieiuniorū solennia ab omnibus Christi fidelibus colenda, cum Sancta Mater Ecclesia, Christi Domini Exemplo instructa, quadragesimale ieiunium iam inde ab Apostolorum tempore inuiolabiliter sub interminatione diuini iudicii, & peccati mortalis reatu observari, mandauerit, ut unusquisque veluti totius anni decimam Creatori, & Redemptori in pœnam delictorum carnis maceratione persoluat. Quatuor etiam anni ætates Ieiunijs sanctificentur, ad vbertatem fructuum, frugumque, & grati animi monumentum. Peruigilia etiam B. Virginis, & Sanctorum Ieiunijs recolenda esse obligatione pari, pari præcepto ad augmentum Diuini, & Sanctorū cultus, iubet, ac mandat. Omnes igitur Christi fideles in Quadragesima, Vigilijs Sanctorum, & Quatuor anni temporibus à carnibus abstineant, & vnicā tantū

cana

cana Deum, & Sanctos colant ex Ecclesiastico Præcepto.

7 Pro reuerentia debita feriæ sextæ, & Sabbatis solum à carnibus abstinendum Ecclesiastica iura constituunt, nisi in die Natalis Domini. Ideo caueant Ianiones, Macellarij, Tabernarij, Caupones, nè in magno quadragesimali Ieiunio speciem ullam carniū, vel ea, quæ à carnibus originem ducunt, venalem exponere. Quod idem obseruandum est in alijs Ieiuniorum statutis diebus secundum nostrarum Regionum consuetudinem.

8 Ut autem omnibus festi, & Ieiuniorum ex præcepto dies innotescant, infra scriptam Tabellam apponendam duximus.

FESTA, ET IEIUNIA EX PRÆCEPTO.

IANUARII

- Die primo. Circumcisio Domini.
- Die 6. Epiphania Domini.

FEBRUARII

- Die 2. Purificatio Beatæ Mariæ Virginis.
- Die 23. Vigilia, Anno Bissextili die 24.
- Die 24. S. Matthiæ Apostoli Anno Bissextili die 25.

MARTII.

Die 19. S. Ioseph Confessoris, Sponsi B.M.V.

Die 23. Annuntiatio B.M.V.

MAII.

Die 1. SS. Philippi, & Iacobi Apostolorum.

Die 3. Inuentio Sanctæ Crucis.

IUNI.

Die 3. Festum Epistolæ B.M.V. ad Messanen-

ses scriptæ, in Vrbe tantum.

Die 23. Vigilia.

Die 24. Natiuitas Sancti Ioannis Baptiste.

Die 28. Vigilia.

Die 29. SS. Petri, & Pauli Apostolorum.

IULII.

Die 24. Vigilia.

Die 25. Sancti Iacobi Apostoli.

Die 26. Sanctæ Annæ Matris B.M.V.

AVGVSTI.

Die 4. Inuentio Sancti Placidi, & Sociorum.

Martyrum, in Vrbe ex peruetusta consue-

tudine.

Die 9. Vigilia.

Die 10. S. Laurentij Martyris.

Die 14. Vigilia.

Die 15. Assumptio Beatæ Mariæ Virginis.

Die 23. Vigilia.

Die 24. Sancti Bartholomæi Apostoli.

SEPTEMBER.

Die 8. Natiuitatis Beatæ Mariæ Virginis.

Die 20. *Vigilia.*

Die 21. Sancti Matthæi Apostoli, & Euangelistæ.

Die 29. Sancti Michaelis Archangeli.

OCTOBRIS.

Die 5. SS. Placidi, & Sociorum Martyrum.

Die 27. *Vigilia.*

Die 28. SS. Simonis, & Iudæ Apostolorum.

Die 31. *Vigilia.*

NOVEMBRIS.

Die 1. Solemnitas Omnium Sanctorum.

Die 29. *Vigilia.*

Die 30. S. Andreæ Apostoli.

DECEMBRIS.

Die 8. Conceptio Beatæ Mariæ Virginis.

Die 20. *Vigilia.*

Die 21. S. Thomæ Apostoli.

Die 24. *Vigilia.*

Die 25. Natiuitas Domini Nostri Iesu Christi.

Die 26. S. Stephani Protomartyris.

Die 27. S. Ioannis Apostoli, & Euangelistæ.

Die 28. Sanctorum Innocentium.

Die 31. Sancti Siluestri Papæ.

DIES FESTI MOBILES.

Pascha Resurrectionis Domini Nostri Iesu Christi, & duo sequentes dies.

Q

Ascen-

superna collata Clementia Sacerdotium, & Imperium; Illud quidem diuinis ministrans, hoc autem humanis praesidens, ex vno, eodemque principio ytraque procedentia humanam exornant vitam. Vnde firmum, & ratum fuit ciuilibus, ac Canonicis constitutionibus, Ecclesiasticos fuisse semper immunes, & indemnes à qualibet laicali potestate, tam quoad bona, necnon, & iniurijs inferendis, etiam in particularibus, beneficio Canonis; Vnde in Bulla cente grauissimis subiunguntur poenis, praesertim excommunicationis, qui personis, vel bonis ipsorum damna quoquo modo audent inferre. Quapropter monemus Iudices, & Magistratus seculares, eorumque ministros, ne villo vnquam pacto Ecclesiasticos capere, aut in vincula conijcere, vel processus conficere, praesumant, nisi in casibus à iure permissis, post sententiam Iudicis competentis. Quod si tam ipsi, quam eorum ministri aliquid contra praedicta aggredientur, excommunicationis poena irretitos esse meminerint. Imo etiam omnes excitantes, fauentes, adiuuantes, consilium dantes eandem poenam nouerint incurrisse.

2. Communionem etiam fidelium priuatur, quicumque contumelijs, conuicijs, verbis iniurijs, cum violenta manus iniectione Ecclesiasticos afficiat, aut villo modo eorum personam

im non qas
nammi ab iury
Eo qd statim
Cap si quis
d ne olut
sunt illud
21. una

nas tangat, aut irreuerenter habeat; quin imò ad iustè vindicandam Ecclesiæ iniuriam percussor carceribus tanti sceleris pœnas luet; & non nisi satisfacta sufficienter parte absoluator publica; & solemni forma, nisi aliter ius sua-
deat.

*cap. non mi-
nus de immu-
nitate & cā.
I. eodem ti-
tulo in 6.
Bull. Gene-
can. 18.*

3 Immunitatem etiam à Vectigalibus, Datijs, collectis, tributis, & gabellis Ecclesiasticis à Deo, Pontificibus, Concilijs Generalibus datam, ab Imperatoribus, Regibus, & Iure Ciuili firmatam omni ope pro debito pastoralis officij munere, à Deo nobis imposito protegere, ac tueri volentes sacris innixi canonici, & ciuilibus Iuris Constitutionibus, mandamus, ne quis vllò prætextu Ecclesiarum, vel Ecclesiasticorū bona pro huiusmodi tributis, & gabellis aliquid petere, aut extorquere audeat; nec pro huiusmodi oneribus exigere aliquid ab exemptibus temerè præsumat. Ceterū opportunis Iuris remedijs, cū opus erit, contra inobedientes, & contumaces, vtendum, & excommunicationis sententiam proferendam.

4 Quicumque autem iura, vel bona Ecclesiarum vsurpare, destruere, aut dissipare tentauerint; sibi, vel alijs applicauerint, excommunicationis censuram incurrant, à qua non nisi facta restitutione, à nemine absolui possint.

5 Ne-

5 Nemo Clericorum, suas causas agitari à Iudicibus sæcularibus, & decidi patiatur; Nec personam suam laicali Tribunali subijciat. Bona enim, & personæ Ecclesiasticæ ita exemptæ sunt à sæculari potestate, ut nullo modo, etiam ipsis volentibus, sæcularium Iurisdictioni subijci possint sine graui iniuria status, cui nemo cedere, aut derogare posse, luce clarius patet; Si secus faxint, vñciarum viginti pœnas impij dabunt.

6 Quoniam multi, in Ecclesiasticæ libertatis contemptum, quæ alijs vendunt, exemptis iusto currenti pretio emere volentibus, vel recusant, vel negant, vel carius tradere contendunt, vel quantitatem, aut numerum præscribunt, ut publico sceleri, quæ par est vigilantia, occurramus, & Immunitatis contemptores corrigantur, non solum excommunicationis minas à sacris Canonibus præscriptas indicimus, sed alijs nobis reseruatis innodamus.

7 Ut autem omnes fraudes euitentur, Ius suum cuique reddatur, & quæ Dei sunt, Deo remaneant, quæ Cæsaris, Cæsari tradantur, Ecclesiasticis omnibus strictè mandamus, ne in posterum sæcularium bona stabilia per fictas donationes sibi applicatas admittant, nec mobilia, aut fructus, merces, aliæque huiusmodi

tam-

cumulata maximo Christianæ Republicæ Dā-
no sordeat, in tenebris conticescat, & odia, ac
scandala, & despectum clericalis dignitatis
generat. Hinc Concilium Tridentinum negle-
ctæ emendationis ab Episcopis pœnas à Deo
soluendas formidabili cōminatione enunciat,
& Ecclesiā præsides enixè hortatur, ne sub-
ditorum suorum dissimulando, & regendo sce-
lera participes velint esse, ac consortes: Vnde
non sine graui nostræ salutis discrimine huius-
modi emendationem omittere, aut negligenti-
us exequi possumus. Præcipimus igitur omni-
nibus, qui clericalem vitam profitentur, ut cū
tonsura, & habitu modesto, & decenti ince-
dant: Non sit vel nimis neglectus, nec sordi-
dus; nec exquisitus, varius, aut arte elabora-
tus; Pallium, & Vestis ad talos demissa nigri
coloris, lanea, vel ad summum serica, sed sim-
plex, & gravis; non opere damasceno, vel vil-
loso, ex quibus nec solas manicas gerant: Cla-
uiculi autem læcernis, seu vulgò Zimariis nemo
vutur, nisi ij, qui ob dignitatem, qua fungun-
tur, hactenus habere consueuerunt, Pileo mo-
destæ formæ tegantur. Caligæ sint nigri colo-
ris, vel nigro proximæ. Interulæ, seu subucu-
læ ad collum planæ non curiosè crispatæ. Col-
loriola non phrygio opere ornata, nec colore
nisi modesto, & ad summum violaceo suffusa.

Concil. Trid.
sess. 22. c. 1.
Conc. Nicæn.
Carthag.
Chalcidon.

Trid sess 23
de Ref. c. 6.

Sissus V.
Constit cum
sacrof 82.
in Bull. cher
tom. 2.

Collare verò nec ob parentum obitum Depo-
nant, ne nimis tristes videantur, sicuti gentes,
quæ spem non habent. Annulo non vtantur,
nisi fortè officium, vel dignitatis gradus exi-
gat, & hi vnicum habeant, & decentem, sed
in Missæ celebratione deponant.

2 Incessu quoque grauitatem, membro-
rum modestiam, mentis maturitatem, & mo-
rum compositionem exhibeant. Non lunatis,
seu cornutis, & arte elaboratis calceis vtantur,
non cincinnos, & comam nutriant, non barbâ
studiosè colant, & præsertim in superiori oris
labro ita recidant, vt in sumptione Eucharis-
tiæ nō impediunt Sanctissimi Sanguinis hauſtū.
Qui verò huic nostræ constitutioni inobediens
fuerit, sciat non solum in pœnas à nobis in no-
stris edictis constitutas, sed in alias etiam gra-
uiiores nostro arbitrio infligendas incursum;
Et si exteri fuerint, exilio ab hac Vrbe, & Diœ-
cesi puniendos.

3 Habitum clericalem nemo dimittat siue
ad tempus, siue in perpetuum sub pœna aureo-
rum triginta, quod si illum dimittendi licentia
per nostram magnam Curiam concedatur, vnâ
cum memoriali patentes ordinum litteræ con-
signentur, & in Archiuio nostro remaneant,
nec liceat amplius illum resumere absque no-
stra licentia sub pœna carceris, prout nobis vi-
sum fuerit.

4 Fori Priuilegio non gaudebunt, nisi clericalem habitum, & tonsuram deferant, & alicui Ecclesiæ ex nostro, vel nostri Vicarij Generalis mandato inseruiant, quæ simul omnia, ita sunt necessaria, ut singula nequaquam valeant; nisi aliquod beneficium habeant iuxta Tridentini Constitutiones. Nec vlllo vnquam tempore, nec sub quocumque prætextu vestes laicales publicè clerici deferant; quod si iter faciendum sit, uti liceat habitu breuiori pro itinerantium commodo.

Trid sess 13
c. 6.

5 Arma non ferant nisi longioris, aut suspecti itineris causa, neque tunc palam, seu prohibita, sed quæ ad corporis tutelam aptæ sint, vel necessaria; Quo circa districtè præcipimus, ac iubemus omnibus nostris subditis, ne Domi arma habeant offensiuæ, vel defensiuæ, exceptis ensibus, & alijs ad domesticum vsum accommodatis; Cætera verò armorum genera, illa præsertim, quæ ignem, & pilas emittunt, omnino interdiciamus; huiusmodi sunt longi sclopi, pugiones sub pœna vnciarum viginti, si quis domi suæ habere, aut retinere contigerit; Quod si minores sint, ut vocant, Archibuseti, Pistoli, Scopettoni, Smagliatori, Scommunicati, stilleti, vel quid simile, soluant vncias quadraginta. Si verò cum aliquibus ex his armis inuentus, & captus fuerit,

C. 2. de Vi-
ta, & honest.
Cler. c. qui-
cumque 23.
q. ultima.

R

rit,

rit, centum vnciarum pœnam subibit, præter alias, pro qualitate delicti, nostro arbitrio reservatas. Quod si aliquando probabili, iustaque causa quis compulsus apud se huiusmodi arma habere: necessarium erit, vt nobis causam, & necessitatem exponat, qua examinata, prout in Domino visû fuerit, & pro circûstantiarum qualitate, hæc in domo retinere ad sui defensionem, permittemus.

*Cap. Cler. off.
de Vita, &
honest. Cler.*

6 Seuerius autem, & districtius ex Gregorianis, & Sistinis Constitutionibus, ac pœnis in illis contentis in virtute Sanctæ Obedientiæ, & sub pœna vnciarum cētum iubemus, omnes, cuiuscumque sint ordinis, gradus, & conditionis, clericos fugere, & vitare perditorum hominum commercium, vel consuetudinem, aut amicitia, præsertim, qui notoriè sunt infames, videlicet publicè proscripti, Banniti, latrones, viarum grassatores, vt neque per se, neque per alios, nec directè, nec indirectè, nec verbo, nec scripto suspicionem ingerât contubernij: Imò caueant, ne huiusmodi facinorosis hominibus consilium, aut auxilium re, vel verbo præbeāt, neque hospitio, vel domicilio, vel proprio, vel alieno excipiant, etiam spe refugij, vel immunitatis Ecclesiasticæ. Qui huic Decreto contraire præsumpserit, debitas exoluet pœnas, & non solum carceribus, sed triremibus emancipabi-

pabitur pro qualitate delicti ad nostrum arbitrium.

7 Post secundam noctis horam à domo exire, ac per Urbem discurrere clericis non licet, nisi ex iusta, & rationabili causa, & cum lumine. Quod si canentes, vel sonantes noctu inuenti fuerint, vltra instrumenti iacturam, soluant vncias decem.

8 Incontinentes Sacerdotes, & Concubinarij Clerici, ea qua par est efficacia, ad continentiam cogendi, & ad vitæ honestatem reuocandi admonitionib⁹, exhortationibus, alijsque iuris, & pœnarum remedijs, ne ipsi in præceps ruant, & occasionem scandali, ac æternæ ruinæ alijs præbeant. Hinc omnibus Ecclesiasticis prohibemus, ne in suis ædibus suspectas mulieres admittant, ne cum illis habitent, nec prætextu quidem cognationis, aut necessarij famulatus, nisi sint Mater, aut Soror, aut Aua, vel Matertera. Quod si opus erit propter Domus solitudinem, & custodiam, Ancillas habeant prouectæ ætatis, & cognitæ virtutis, quæ quinquagesimum expleuerint annum; Secus concubinatus pœnas dabunt. Vnde generale Edictû Iustitię in hac Synodo innouamus, publicamus, ac seruari iubemus, ac si de verbo ad verbum insertum esset, & forma in illo assignata hic impressa censeatur.

*Conc. Pron.
Mediol. 2.*

9. Turpe, & indecens est clericos, Ecclesiasticos, in sortem Domini ministros sæculari subiacerè seruituti. Nullus ergo nec Sacerdos, nec clericus mulieres etiam quauis dignitate fulgentes associare potest, vel illarum se emancipare famulatu. Quod si, domi eas docerè litteras, musicam, sonum, picturam, aliasque liberales Artes opus esse contigerit, qui hoc munus assumunt, sint viri maturæ ætatis, probatæ virtutis, & exemplaris vitæ, prius à nobis in scriptis obtenta licentia.

Pau. ad Thi.

10. Qui Domino militant, non debent se implicare negotijs sæcularibus. Idcirco præfenti Decreto iubemus, ne Clericus coram Iudice Sæculari causam agat, nec testimonium det, aut fideiussionem præstet, Nec Procuratoris, vel Aduocati munus exerceat, nisi vocatus ad suam, vel suæ Ecclesiæ causam, propinquorum, vel pauperum tuendam, habita prius à nobis facultate. Nec in profanis negotijs se immisceat, nec ratiocinia, aut libros dati, & accepti ad trutinam pendat, aut mediatoris munus exerceat, Mercaturas, seu quæstuosas negotiationes caueat, nec eas cognatorum, aut cuiusuis alterius nomine exequatur, aut faciat, nec aliorum prædia conducat, vel tutelam suscipiat, Notarij, Aromatarij, ac Medici munera fugiat, nec hospitij, aut stabularij domos,
nec

nec tabernas retineat, nec per se huiusmodi officia subeat sub pœnis, Sanctionibus Patrum comminatis, & alijs nobis benè visis.

11 Ludos taxillorum, alearum, & qui à forte dependent nostris subditis omnino prohibemus. Non sint fautores, spectatores, aut testes in ludis vetitis, nec in ludicris spectaculis tempus cum scandalo astantium terant; non in scenam histrionum more prodeant, nō comœdias, non scenicos ludos, non turpes cātilenas recitent, nec in plateis, nec in publicis domibus, vbi mulieres in scenam prodeunt, adsint sub pœna Excommunicationis. Clamorosis venerationibus nunquam intersint, nec canes venaticos alant, sed diuinis operam nauent ministerijs.

Cap. 1. & 2.
de Cler. Ven.

12 Cæterum, quæ muneris clericalis sunt, diligenter studeant adimplere. Sacerdotes in Morali Theologia, & Casuum Conscientiæ lectionibus, congregationibus, Academijs omni cura adesse nitantur; Officium, & sacras preces deuotè recitent, lectioni incumbant priorum librorū, in Gregoriano cantu se exerceant, & sacris ritibus sint sufficiēter instructi, & has Synodales constitutiones habeant; Insuper Nauarri, Syluestri, Toleti, aliasque summas sapè consulant, quæ sunt Presbyterorum ornamenta, & verè Regia supellex. Clerici
etiam

etiam publicas, vel priuatas ſcholas frequen-
tent, & ad humaniores literas incumbant, Af-
ſignatis Eccleſijs ſingulis Dominicis, & feſtis
diebus diuinis rebus deuotè inſeruiendo in-
terſint. Negligentes verò, & abſentes per vnũ,
aut duos meſes pœnam nobis reſeruata ſubi-
bunt. Sacramenta maximè Confeſſionis, &
Communione quolibet meſe frequentent, &
in pietatis operibus ſint aſſidui.

13 Presbyteri, Parochi, vel Cappellani,
ſi iuſtis de cauſis per aliquod tempus à noſtræ
diœceſis finibus abeſſe eis cõtigerit, literas ha-
beant in authentica forma, in quibus abſentiæ
tempus, & cauſæ exprimantur, vt nobis de
eorũ abſentia conſtet, & tutius ad ſua negotia
peragenda ſine ſuſpicionem in alieno territorio
degere poſſint, qui hoc neglexerit, pœnas pro
qualitate circumſtantiarum ſoluet. Exteri ve-
rò Sacerdotes niſi habeant à ſuis Prælatiſ li-
teras teſtimoniales de vita, & moribus, cauſas
abſentiæ innuentes, à noſtris Vicarijs non re-
cipiantur, nec in Eccleſijs noſtræ Diœceſis ce-
lebrare poſſe iubemus: Sic enim occurrendum
ducimus multis ſcandalis, quæ ſepè irrepſerũt.

*Trid ſeſſ 22
in Decreto de
celebratione
Miſſarum.*

14 Clerici ſuorum Patrimoniorum bona,
nec obligare, nec in ſeruitutem inducere, nec
in totum, vel in partem alienare, nec hypothe-
care, nec fideiubere vllò modo poſſunt, alias

grauiter à nobis punientur; ea enim vel in sui sustentationem, vel in pios vsus, si quid superfit, maximè ex beneficijs sunt expendenda.

15 Vfus clericalis vestis nemini nec deuotionis causa, nisi ex nostra, vel nostri Vicarij Generalis licentia conceditur sub pœna vnciarum quatuor, & amissionis habitus.

DECRETVM DVODECIMVM

De Excommunicationis Sententia.

1 **A**Rma Militantis Ecclesiæ in casibus extremis non ad interitum, sed ad directionem magna moderatione tractanda, sicuti enim sine armis vilescit imperium, & sine directionis robore Iurisdictio infirma labascit, & Ecclesiastica disciplina sine coarctatione trunca, ac nulla est, Ita si facilius, quam par est, & sine pondere rationis ad arma recurrimus, facile contemnimur. Quapropter excommunicatione, quæ inter censuras Ecclesiasticas est efficacius malorum remedium, Extremus gladi⁹, nō nisi cogēte necessitate, propter manifestam contumaciam, præmissis paternis admonitionibus, alijsque iuris remedijs, cautè, & religiosa pietate vtendum: Cum leuibus ex causis à Sanctæ matris Ecclesiæ gremio separari, & abscindi non debeat, qui ex
hu-

Trid sess. 25
de Ref c 2.

Synod. Diæ-
cesana Aug.
cap. 33.

humanæ conditionis fragilitate deliquit.

2 Hinc in nostra Curia literas monitoriales, vel Excommunicationis poenæ comminatorias pro rebus deperditis, furto ablatiis, scripturis, damni dati, siue in ciuilibus, siue in criminalibus reuelandis nemo concedat, Nisi damni reparatio vnciarum sex summam excedat, aut qualitas personæ aliud suadeat. Monitiones verò huiusmodi à Parochis, Viceparochis, Cappellanis, vel alijs quocumque nomine nuncupatis Ecclesiarum præfidentibus in diebus solemnioribus, Natiuitatis, Paschæ, & Pentecostes, Ascensionis, Corporis Domini, & festiuitatis Patroni Ecclesiæ nullo modo populo publicentur. Quod si aliquæ alijs festis diebus intimandæ sunt, nonnisi duæ, aut ad summum tres publicentur, ne scandalum earum denunciationum copia ingerat, vel tumultum excitet astantis multitudinis: secundum Curia Romanæ Stylum, & Pij quinti constitutionem. Insuper vetamus, expediri literas huiusmodi comminatorias ad instantiam, vel excommunicati, vel illius, qui reuelare iubetur.

3 Porro in huiusmodi literarû stylo nostræ Magnæ Curia Magistri Notarij, Actuarij, & alij, quorum interest, abstineant à Verbis Satyricis, quibus aliquo modo bona fama, aut existimatio proximorû obscurari, aut offendi
pos-

possit. Postquam autem Reuelationes metu Excommunicationis productæ fuerint apud nostræ Curix ministros, si aliquâ infamix notâ reuelationes efficere posse suspicetur, nulli exemplaria tradantur. In illis verò, quæ concedenda videbuntur, apponatur clausula, vt illarum Actores illis tantum vtantur ad Ciuiles actiones, & causas, atque vtilitatem, non ad criminalem vindictam; Alias nullam fidem faciant huiusmodi reuelationum Rescripta, & tum Iudices, tum Actores violatæ fidei pœnam dabunt.

*Syn. Dioces.
Aug. c. 3.*

4 Cum autem sæpè contingat, quæ à nobis in medicinam instituta sunt, & ab Ecclesia ad resipiscentiam à delictis; à perditis viris in propriam ruinam, & animarum interitum assumi, itaut vel in excômunicatione inforDESCANT, vel eius effectum negligant, & impedire temerè contendant. Post publicam denunciationem, siue fiat per affixiones cedularum, siue qualibet alia forma à iure Canonico præscripta, omnino mandamus ab omnibus esse vitandos, ab Ecclesijs, ac diuinis arcendos, & à nemine in consortium recipi posse iubemus.

5 Volumus etiam, vt omnes Parochi, si quos nouerint à nostra Curia publicè excommunicatos, vel parui pendere censuram, vel post tres menses à notitia Absolutionis non

curare beneficium, eos, post elapsam dictorum
mensium terminum, diebus Dominicis intra
Misarum solemnia populis denunciens, esse
vitandos; ut hoc veluti stimulo, excitati faci-
lius resipiscant.

DECRETUM XIII.
De Canonicis.

Reuereudissimum Capitulum nostræ
Protometropolitane Ecclesiæ iam à
primordijs nascentis Fidei, nouæ legis, & San-
ctæ Christianæ Ecclesiæ incunabulis, Aposto-
lorum auctoritate, & immemorabili traditio-
ne vel fundatum, vel ex profano culepantia
quorum Heroum ad formatam adolescentis Ec-
clesiæ reformatum ad totius Orbis exemplum,
& decorem; A Pontificibus nouis infulis, & in-
signibus; dicam potius, an antiquis, parum con-
tatis, sed illustrioribus, sed sacrationibus or-
natum; par est, ex maiestate vigere, & reli-
gione, & morum Exemplo florere, hys virtutum
radijs in hoc Siciliæ Cælo fulgere, veluti in te-
ignes luna minores. Constat igitur Conspicuum
hoc Collegium ex tribus dignitatibus, Decano
scilicet, qui præcipuum, & primum locum ha-
bet, & utitur baculo, cuius mundus est præside-
re semper, & conuocare Capitulum; Cantore;

quifecundus à Decano, baculum illi similem
gestat; & Choro ex suo munere præest. Et Ar-
chidiacono, qui Archiepiscopo semper in
pontificalibus assistit, & à Sacris Canonibus
eius veluti collateralis minister, & adiutor as-
signatur. Et insuper complectitur quindecim
Canonicos, qui licet omnes sint ordinis pres-
byteralis: habent tamen dispartita munera: sex
in per suas vices, cum Archiepiscopus solem-
niter Celebrat, Euangelium Canūt: sex lectio-
nes vel ad Epistolas alternatim legunt: Tres,
Antiphonas dum adest pontifex in Choro, fe-
stiuo cantu intonant; & Archichori vocantur;
omnes autem vtuntur Cappa magna, cum Ar-
mellino, vel purpura pro temporum varia-
te; mozzetta; Rocchetto etiam in solemnita-
tibus pluuiali cū mitra seu cidari, infulis ad hu-
merū demissis opere Damasceno in Limbo or-
natis Auro Fimbrijs. Prima Dignitas eligitur à
Pontifice; Reliquæ tū dignitates, tū Canonici
secundū ius cōmune, & Regulas Cancellariæ.
30 Adest in hac etiā Ecclesia Capitulum Troi-
nense à Rogerio huic nostro aggregatum con-
stās ex 18. Canonicis translatis ab illa, Cathe-
drali ad hanc nostram Metropolitanam; qui
vocātur Secundarij Canonici; & habent locū
in Choro post Primarios, & Personatus, relicta
sede vacua; gestant Almutium violacei co-

*Decret. l. i.
de off. Archi
diacon.*

*Julius 3. en
in iuncta.
1553.
Urbanus 8
ministerio
1628.*

loris ornatum fimbrijs Coccineis, cum adesse
eis placet Choro, sed non habent vocem in
Capitulo, nec distributiones in Choro, nec lo-
cum in Processionibus, Sed post personatus,
qui immediatè incedunt ante primarios, & hi
sunt tres; Primus est subcantor, Cuius diligen-
tię incumbit Chorum dirigere ad Cantoris nu-
tum, & ministris inferioribus in eo immediatè
imperare, intonare, admonere, qui lectiones
canere debent, libros signare, & reuoluere, &
cætera opportunè curare, quæ opus sunt ad
Odeum cantum. Secundus Cappellanus, qui
Sacello, & altari, in quo seruatur Sanctissimum
Domini Corpus, præest, Claues retinet, & illud
ministrat intra Ecclesiam, ornamenta disponit,
ignem in altari semper ardere, & cætera, quæ
ad munditiem, & decorem faciunt à suis mini-
stris diligenter obseruari curat. Vltimus Per-
sonatus est Thesaurarius, cui olea Cathecu-
menorum, & infirmorum distribuenda com-
mendantur, vt secundum consuetudinem di-
stribuat, & etiam hi vtuntur Almutio cum or-
namentis purpureis, habent distributiones in
Choro, & in Processionibus locum immediatè
ante Canonicos.

4 Luceat igitur Canonicorum lux in hac
nostra Ecclesia, ita vt ex operibus glorificent
Patrem, qui in cælis est. Sint igitur in celebra-
tio-

tionem Missarum adeo graues, & deuoti, vt alijs simplicibus Sacerdotibus exemplum præbeant: Cum enim fratres sint Episcopi, Eorum Collegium Consilium Episcopi dicebatur; præesse omnibus debent verbo, & exemplo. Sint in Choro assidui, & frequentes, Secus & priuantur distributionibus, & si per longum tempus absunt, non faciunt fructus: Nec possunt alios substituere ad diuina officia, sed per seipsores residere. Archiepiscopo celebranti, aut pontificalia exercenti assistere, & inseruire debet, eumque ingredientem Ecclesiam excipere ad ianuam suis induti insignibus, secundum occurrentium dierum usum, & egredientem comitari. Cæterum in omnibus spiritualibus, & temporalibus ita se gerant, vt verè Senatus Ecclesiæ dici possint.

*Cap. non.
de ijs, quæ
sunt à Prel
G. Antepom.
12. q. 2.*

5 Omnes Canonici nostræ Metropolitanæ, & cæteri, qui in ea Cappellanas, Personatus, & Præbendas habent, nec non Canonici in alijs insignibus Collegiatis, Præpositi, Cappellani, vel Beneficiati, qui ad personalem residentiam tenentur, sine nostra licentia in scriptis abesse non possunt; Et si contraire Tridentini Decretis ausi fuerint, pœnas ab eodem Concilio præscriptas timeant.

6 Capitularibus Colloquijs intersint, quorum initium sit Spiritus Sancti imploratio, finis

ad

ad Deum Actio gratiarum; Nec quilibet
ſine Præſidis, vel Capituli licentia ante ſinem
diſcedat; ſed in ſuo loco omnes, tam in ſeden-
do, quam in ſententia dicenda ordinem ſer-
uent. Neminem dicentem interrumpant, & à
verbis ſcurrilibus, vel ſatyricis in dicendis ſen-
tentijs abſtineant; Electiones, & maioris mo-
menti deliberationes ſiant per occulta ſuffra-
gia; & ſi quid ſecretum requirit, aut ſcandalū
ingerere poterit ex ijs, quę propoſita ſūt in Ca-
pitulo, nemo audeat euulgare, ſub pœna vnciarum
ſex; & alijs pœnis à iure ſtatutis. Capitu-
lo ſemper præſit Decanus, ſuccedit Cantor, eo
deficiente, Archidiaconus, quod ſi omnes hi
abſint, antiquior Canonicus præſens ſemper
aſſiſtat, & præſideat.

DECRETVM XIV.

De Archipreſbyteris, Parochis, & alijs
curam Animarum habentibus.

PRæteritis Decretis de Vita, & honeſtate
Clericorum, de Feſtis, & Ieiunijs, de
Immunitate, de celebratione Miſſarum, de
Veneratione Sanctorum, de Proceſſionibus,
de Exequijs, & ſepulturis, de Choro, & horis
Canonicis, de Eccleſiarum Structura, & orna-
tu, de Sacramentis in genere, & in particulari
multa

multa notata sunt, quæ ad Archipresbyteros,
 Parochos, Cappellanos, & alios curam ani-
 marum habentes, pertinent. Cæterum, quia
 eorum munus est dirigere, & corrigere popu-
 los, sibi commisos, & in viam salutis accensis
 bonorum operum facibus præire, sicuti præ-
 sunt dignitate, & imperio, sic præsentant verbis,
 & Exemplo, nulli dantes ullam offensionem,
 aut occasionem scandali, aut querelæ, sint in
 habitu, & moribus compositi, non iracundi,
 non elati, non litigiosi, nec cupidi, non vino-
 lenti, non rebus temporalibus dediti, sed so-
 brii, casti, pudici, virtutibus, & doctrina orna-
 ti, non solum suam domum regere sciunt, sed
 etiam Ecclesiæ & Dei cultus curam, & diligen-
 tiam adhibere. Ministros, & adiutores habent
 probatæ virtutis, diligentes, & idoneos vi-
 ros, sufficienter instructos in administrandis
 Sacramentis, & alijs diuinis officijs obsequiis.
 in 2o Parochi tunc in unum est Sanctæ Sacra-
 menti quæ potestatem custodire, & debita
 cum charitate, & diligentiâ administrare. Qua-
 propter Sanctissimum Eucharistiæ Sacramen-
 tum pro infirmis, Sacra Chrismata, fontem
 baptismalem iuxta superius dicta sub clauibus
 semper studeant conseruare in Et Pœnitentiæ
 Sacramentum sedulo administrent cum stola,
 & cotta, vocati ad infirmos statim accurrant.

Paulus ad
 Thim. cap. 3

Assistant diebus festiuis in suis Ecclesijs ad excipiendas fidelium Confessiones in confessionalibus; præcipuè à Dominica Passionis ad Octauam Paschæ, ante Natiuitatem Domini, tempore Iubilei, in Vigilia, & diebus Pentecostes, in Solemnitatibus Beatæ Mariæ, & aliorum dierum, quantum concursus Populorum requirit. Mulierum, & puellarum Confessiones ad crates excipiant sub pœna suspensionis. Nec rudes omnino rerum Fidei absoluant, nisi nouerint instructos. Ægrotos moneant, vt tēpestiuè muniantur Sacramentis, & eos adiuuent in extremis constitutos ad repellendas, & vincendas inimici tentationes, & diabolicos astus, & fraudes, Dei, & Sanctorum opem inuocando, & preces, & Orationes ab Ecclesia institutas ad Animarum Commendationem recitent. Auxilium etiam aliorum, si opus est, implorent. Si quis Sæcularis, vel Regularis Sacerdos ægroti exceperit Confessionem, quam primum poterit, admoneat Parochum, vel per se, vel per aliū sub pœna suspensionis, vt tutius cætera Sacramenta tradātur, cum opus fuerit. Si quis Parochi culpa sine Sacramentis ex hac vita migrabit, ab officio suspendimus, & alijs grauioribus pœnis eum pro delicti qualitate subiicimus. Vicarij igitur Foranei, vel alij ad nos, vel nostrū Vicarium Generalem deferant,

ne impunitatis exemplo; Ministrorum negligentia in perniciem transeat animarum.

3. Sciant, de Iure diuino esse mandatum; coarctans Parochos ad pascendas; & in salutis viam dirigendas suas Oves; Vnde quia hæc sine personali residentia executioni mandari non possunt; omnibus in suis Ecclesijs adesse mandamus, & ab illis abesse nullo modo posse declaramus, nisi aliud Charitas Christiana, virgens necessitas, & debita obedientia id suadeant; atque hæc legitimæ causæ à nobis erunt examinandæ; & approbandæ, cum casus euenierit; & licentia à nobis impetranda, si prius Parochiæ prouisum fuerit de Vicario idoneo, cum debita assignatione à nobis approbando, ne vllum damnum ex absentia Parochi, & Pastoris, Ecclesiæ, ac populi patiantur.

4. Si quis autem Archipresbyter, aut Parochus suæ salutis oblitus, Cœlestibus terrena, & diuinis humana præferat, posthabita pastoralis cura, vagus, ac negotiorum sæculariū pondere grauis, ac profugus à Deo suo muneri nõ satisfaciatur, fructus suos non facere, nec sine graui iniustitiæ crimine illos posse retinere recogitet. Quod si citatus coram nobis adesse contumax recusauerit, liberum nobis per Ecclesiasticas Censuras, fructuum sequestratione, & totali officij priuatione, alijsque pœnis

ad rectam salutis viam reducere, ac compellere. Et ideo ne vlla temporum iniuria, aut humana obliuione, vel defuetudine hæc è mentibus Parochorú excedât, hac nostra Synodali Cõstitutione firmam⁹, roboramus, ac publicè, & soléniter intimam⁹, mādamus, & iniungim⁹.

5 In Parochialibus Ecclesijs singulis Dominicis, & omnibus festis diebus, vel per se celebrent, vel si ipsi, ex euidenti causa fuerint impediti, per alios sacra mysteria curent celebrari: aliquoties etiam in hebdomada facere studeant: diebus Dominicis aqua benedicta, populú aspergant. In Sabbato sancto domos, aut per se ipsos, vel per substitutum sacerdoté benedicant; nulló modo per Clericos.

6 Comminationes, Sententias Excomunicationis, aliaque similia edicta inter Missarum solemnia enunciare curent; Denuntiationes: verò pro ordinibus cõferendis, vel Matrimonijs contrahendis factas, in libris ad id deputatis diligenter transcribant. Vicia generaliter reprehendant, & ad virtutes populos excitent, nunc pœnis temporalibus, & æternis terrendo, nunc præmijs cælestibus, & omnium bonorum gratiæ, gloriæ, & temporalium affluentia excitando, Pueros diebus Dominicis congregent ad addiscendam Doctrinam Christianã, vt supradictum est, Exempla Bullæ Cœ-

la Coenæ habeant; notam casuum Reseruatorum probè sciant, & saltem in die Coenæ Domini vulgari Sermone populis innotescere curent.

7 Neminem siue sæcularem, siue regularem exorgizare permittant sine nostra licentia. Et si quis quoquo modo de Hæresi suspectus innotescat, ad nos deferant, vt supra decreuimus. Publicos peccatores, concubinarios, Vsurarios, Simoniacos, Blasphemos, aliosque huiusmodi perditos viros omni ope, industria, & Charitate ad meliorem statum reducere incumbant. Inimicitias verò componere studeant. Quod si admoniti non resipiscant, ad nos, vel nostrum Vicarium Generalem deferant, vt adhibitis efficacioribus remedijs corrigantur. Nostro etiam Tribunali denunciandi sunt, qui Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ tempore Paschali accipere negligunt, vel in Excommunicatione inforDESCUNT.

8 Parochi, alijque curam animarum habentes, ædes incolant propè Ecclesias, quantum fieri potest, vt Christiani Gregis impendētibus, & subitis periculis sedulò occurrāt. Nec à finibus Parochiæ absint.

9 Pia loca, pauperes, pupillos, viduas, puellas Virgines egestate laborātes, afflictos, aduersa fortuna iactatos cōmendatos habeāt,

opeſque omnem conferant in auxilium, & ſubſidium; Nos etiam moneant, vt quantum in Domino poſſumus, ſuccurramus.

10 Contineant ſe Archipreſbyteri intra ſue Iuriſdictionis terminos, & ſciant, quod ſicuti ipsis cura animarum incumbit, ita nullo modo ſe ingerere poſſunt in cognitione Ciui-
lium, & criminalium cauſarum, cum id munus ſit Vicarijs Foraneis impoſitum, & alijs à nobis delegandis; ſi ſecus fecerint, uſurpatæ Iuriſdictionis reatum incurrunt. Clericoſ tamen ſibi ſubiectos, ſi inobedientes fuerint in ijs, quæ pertinent ad diuinum cultum, punire poterunt.

11 Deſuncto Parocho, à nobis per modum prouiſionis ſubſtitutus, pro noui Miniſtri electione preces in Eccleſia fieri curet, & pro rei tanti momenti Miſſæ Sacrificium offerat.

12 Facultatem abſoluendi à caſibus in hac Synodo reſeruatis concedimus omnibus Archipreſbyteris cuiuſcumque loci pro ſue Iuriſdictionis ſubditis, Parochis etiam, & Foraneis Cappellanis ſub eadem clauſula, cum ad nos non facile pateat reſcuſus; ſi quos tamen aliàs à reſeruatis abſolutos nouerint, non facile abſolutionis beneficium conferant, vt rei grauitate concepta, & timore negandæ abſolutionis, in poſterum ab huiusmodi ſceleribus abſtineant, & reſipiſcant.

TITVLVS SECVNDVS.

De Exemptis, Monialibus, locis,
& Operibus pijs.

Ecclēſiaſtica Hierarchia maximum decorē induit varietate diuerſorum Ordinum, qui in ea ad debellādas aereas Potheſtates ſuas inſtruunt acies; vt igitur magis augeatur militantis Eccleſiæ exercitus, & in dies armis bonorum operum, ad vtilitatem totius Orbis refulgeant, ſequentibus Decretis Diuinæ militiæ leges exponimus, vt in ſuo ordine quiſque cōtineatur, & ſub ſuis ſignis emeritos adipiſcatur honores, & præmia; his armis veluti diuite panoplea inſtruimus, & ornamus.

DECRETVM PRIMVM.

De Regularibus.

Regulares omnes iam ab initio, ex iure communi, Epīſcopis ita ſubiecti erāt, vt eorum monaſteria omnimodē Prælatorum diſpoſitioni, & directioni ſubijcerentur, & ipſorum nutibus omnes dirigerentur. Epīſcoporum erat ad profeſſionem admittere dignos, & ab illa indignos repellere, mores inquirere, & coer-

*C. Abbates
& monaſt. 18
q. 2.
cap. 4 de off
ordin. c. per
reſt. de Re-
gul.*

coercere pœnis, monitis dirigere, regulas tradere, firmare ſtatuta, Superiores eligere, vel electos à capitulis inſtituere, confirmare ac in poſſeſſionem inducere. Progreſſu verò temporis plura emanarunt à Sancta Sede Apoſtolica priuilegia, quibus Regulares ab Ordinariorum Iuriſdictione ſubtrahuntur. Idem tamè ſummi Pontifices per plures Conſtitutiones, Concilia etiam Generalia, ac præſertim Tridentina Synodus in multis Regulares, locorū Ordinarijs ſiue ex delegata, ſiue ex antiqua iurium poteſtate ſubiecit. Et cum à nobis aliqua ſupra circa diuini verbi prædicationem propoſita ſint, cætera hoc decreto, vt omnibus Regularibus innoſceſcant, & inuiolabiliter obſeruentur, explicanda eſſe decernimus.

*Council. Trid.
ſeſſ. 23. cap.
15.*

2 Confeſſiones non audiant, niſi à nobis approbati fuerint, & literis testimonialibus ſuorum ſuperiorum de vita, & moribus, de ſcientia, & doctrina muniti: Eiuſmodi authenticas ſcripturas in ordinum ſuſceptione ad nos afferant iuxta formam præſcriptam à Clemente Octauo. Sciant etiam puellarum, vel fœminarum Confeſſiones, non poſſe excipere niſi quadageſimum ætatis annum agant, aut à nobis, aut à noſtro Vicario Generali huius legis diſpenſationem ex vrgenti, & neceſſaria cauſa obtineant. Facultates autem, vel oretenus, vel
in

in scriptis pro certo temporis spatio cōcessas,
eo transacto, omnino extinguī, & euanescere.
In alienis domibus nec maris, nec fœminæ Cō-
fessiones excipiant, nisi infirmorum, idque in
loco ita patenti, vt facilè videri possint. A ca-
sibus reseruatis Episcopis nullo modo absol-
uere possūt ex Cōstitutionibus Pauli V. 1617.
Vrbani Octauī 1626. 17. Nouembris; & ab
Alexandro Septimo damnata est *Propositio*,
quæ asserit. Mendicantes possunt absolvere a
casibus Episcopo reseruatis, non obtenta ad id
Episcoporum facultate. Quo ad Confessarios
ad turpia sollicitantes, etiam si sint exempti,
Constitutio Gregoriana seruanda est.

*Cōstit. Greg.
XV. Vniuersi*

3 Sacratissimum Eucharistiæ Sacramentū
in die Resurrectionis Dominicæ nullo modo
fidelibus ministrent, nec in priuatis laicorum
domibus sacrum faciant, nisi Oratoria sint à
nobis probata. Nec in Ecclesijs Monialium
sine nostro Consensu, & facultate.

*Trid sess 22
in Decret de
Celebr. miss.*

4 Infirmorum oleum ab Archiepiscopo
exquirant, & vt debitus honor Ecclesiæ Matri-
ci reddatur, Sacrum æs in die Sabbati Sancti è
turribus Regularium sileat, quoad vsque Pa-
schalis lætitiæ signum dederit Metropolitana,
vel matrix Ecclesia, alioquin Interdicti pœnæ
subiaceant, ac Leonis X. vlticibus constitu-
tionibus innodentur.

*C. conueniēs
Leo X Cōst
22 in Bull.
Cherub. som.
1.*

Non possunt defunctorum corpora Regulares efferre, nisi presens sit proprius Defuncti Parochus. Nec pro Paschalibus festis laicorum domos aqua lustrali benedicere. Nec retia, Cymbas, naues, nautica instrumenta, Greges, armenta, Campos, vineas, & viridaria sacris ritibus lustrare, aut sanctificationem villo tempore impertiri.

*Trid. sess. 7.
cap. 14. Gregor XV. in
Constit.
Sanctiss. 9.*

6 Conseruatores eligant ex Iudicibus Synodalibus, qui in hac Synodo à nobis constituti sunt, ac designati; vel secundum Gregorij XV. Constitutionem, & coram illis (nisi extra claustra degant, & agatur de causis mercedum, & miserabilium personarum) conueniantur; quos semel electos intra quinquennium mutare non possunt, nisi ex legitima causa à Sede Apostolica, vel à nobis approbanda. Eorumque Electionis publicum instrumentum penes acta Curiae nostrae intra vnus mensis spatiū exhibere, ac deponere teneantur; Alioquin eo termino elapso, quandiu iuxta formā Gregorij non elegerint, coram nobis conueniantur.

7 In nouis erigendis monasterijs, Conuentibus, domibus Regularium seruanda sunt, quae Tridentinum sess. 25. c. 3. praescripsit, Clemens Octauus innouauit, Gregorius XV. & Urbanus Octauus nouissimè amplificando, & expli-

explicando firmarunt. Non enim possunt noua erigere monasteria sine nostra licentia, & consensu Regularium in ea Vrbe degentium; nec illis ita erectis suis, priuilegijs vti, nisi duodecim competenter valeant sustentari, & cōmodè habitare. Quod si actu nō inhabitauerint; omnimodè nostræ iurisdictioni, directioni, & visitationi subditi esse intelligātur ex Decreto Urbani Octauī de celebratione missarum.

8 Non licet Regularibus; vel extra claustra morari, vel à suis Conuentibus recedere; etiam prætestu recursus ad suos superiores sine mandato Prælatorum in scriptis, Secus à nobis tanquam desertores sui instituti, vel vagi ac profugi punientur. Quod si extra monasterium degentes deliquerint, à nobis tanquā Sedis Apostolicæ delegatis se nouerint secundum canonicas Sanctiones visitandos, corrigendos, ac debitis supplicijs affligendos. Cum illis verò, qui intra claustra monasterij, vel Cōuentus degunt, & extra illud ita notoriè delinquant, vt populis scandalum afferant, iuxta Conciliorum decreta, & Clementis Octauī cōstitutionem procedatur: Quod etiam in eo, qui extra monasterium sine habitu degit, vel incedit, seruandum erit.

9 Ad tollendas querelas, offensiones, & scandala Regulares, qui eleemosynas per vic-

*Trid. sess. 6.
cap. 3.*

*Clem 8 in
Cōst. suscepti
9.*

cos, & plateas quæritant, domos præſertim mulierum non ingrediantur; Sed qua par eſt modestia, oblata charitatis ſubſidia ipſi in-
Sacr. Congr.
 1621. via, et in omnium prospectu recipiant. Si ve-
 rò extra loca, ubi monasterium exiſtit eleemo-
 ſynam quæreſe contigerit, ſuperiorum ſuorum
 licentiam nobis, vel noſtro Vicario Generali
 in Vrbe, extra verò Vicarijs Foraneis oſten-
 dant.

*C. placuit 2.**16. q. 1.**C. Monach.**Conf. diſ. 4.*

Io. Sacramentum Baptiſmi ſolemniter in
 ſuis vel aliorum Eccleſijs nec conferre poſſunt,
 nec eſſe in Baptiſmo ſuſceptores, ſine noſtra li-
 centia, nec eos pro patrinis Parochi ſine tali
 licentia admittant. Euchariſtiæ, pro Viatico,
 & Extremæ Vnctionis Sacramenta conferen-
 tes laicis, vel Clericis ſine licetia Parochi, alia-
 que exequentes, quæ Clemens Papa V. in Cõ-
 cilio Vienenſi prohibuit, noſtræ iuriſdictioni
 ſubijciuntur. Ad nos etiam attrinet Regulariũ
 controuerſias omnes de præcedentia compo-
 nere, tum in Proceſſionibus publicis, tum in tu-
 mulando, vel extrahendo cadauere, ſi quan-
 do opus fuerit, è ſepultura ad cognoscendum,
 an conſtet de corpore delicti. Prædicantes etiã
 errores, falſa miracula, ſcandala in populos
 inducentes, etiam ſi in ſuis, vel aliorum Eccle-
 ſijs prædicent, à nobis non ſolũ prædicandi
 officio priuandos, ſed alijs nobis beneuiſis pœ-
 nis

nis puniendos esse cognoscant. Quicumque Regularis exemptus aliquid contra immaculatam Conceptionem Beatæ Virginis prædicauerit, disputauerit, vel in controuersiam posuerit, & Pauli V. Gregorij XV. & Alexandri septimi decreta rigorosè non obseruauerit, à nobis pœnas infligendas esse certò sciat.

11 Extra claustra suorum monasteriorum processiones ordinare non licet absque nostra licentia, & Parochi consensu. Nec in die festiuitatis Corporis Christi in suis Ecclesijs, vel claustris sacram hostiam circumferre; Neque exponere SS. Eucharistiam in diebus non consuetis, nisi ex vrgenti causa, quæ publica debet esse, nam si priuata instet, à Pyxide non extrahatur; sed velata supra altare collocetur, nisi speciali priuilegio illis à Sancta Sede Apostolica concedatur; quæ priuilegia nobis ostendere tenentur in authentica forma, quando à Nobis fuerint requisiti.

12 Non possunt in eorum Ecclesijs Regulares, Sacerdotes Seculares externos ad Diuina officia celebranda admittere, nisi prius à nobis, vel nostro Vicario Generali recognitis literis commendatitijs fuerint admissi, & licentiam obtinuerint.

13 Censuras, & Interdicta à nobis promulgata, etiam in suis Ecclesijs publicent, Dies

Sac. Cong.

19 May

1614 & 2.

Feb. 1623.

17. 11. 11. 11.

18. 11. 8. 1

19. 11. 8. 1

20. 11. 8. 1

21. 11. 8. 1

Cap. cū per-

son de Pri-

uilegijs in 6.

Sac. Congr.

17. Aug. 1630.

1630. 17. Aug.

1630. 17. Aug.

1630. 17. Aug.

1630. 17. Aug.

1630. 17. Aug.

1630. 17. Aug.

1630. 17. Aug.

1630. 17. Aug.

etiam festos in nostra Diœcesi præscriptos Regulares in suis Ecclesijs seruent, ac sanctificēt.

14 Confraternitates, Congregationes secularium, vel Clericorum intra septa Monasteriorum erigere non possunt Regulares absque nostra licētia ex Decreto Clementis Octauī: & sciant ex varijs Decretis sacre Congregationis & nobis esse subiectas, & posse visitari cum sacellis, & altari, præcipue si redditus habeant, & à nobis Regulas, statuta, & cōstitutiones examinari, & approbari debere. Nullo modo huiusmodi congressus post solis occasum cogere, aut iam ante inceptos prosequi posse, sed omnino dimittendos esse statuimus, vt omnis prorsus fraudi, aut malorum machinationi aditus præcludatur.

15 Abbatia, Monasteria, Prioratus, Præposituræ; in quibus non viget Regularis obseruantia, nec non beneficia tam Curata, quàm Simplicia, Sæcularia, vel regularia, quæ commendata dicuntur, à nobis visitari possunt, non obstantibus priuilegijs, & Consuetudinibus etiam immemorabilibus, quibus à Sacrosancto Concilio Tridentino derogatum fuit.

16 Exequutio Testamentorum, & legatorum ad pias causas nobis pleno iure competit: Ideo si Regularis relictus fuerit exequutor testamentorum, legatorum, vltimarum voluntatum

Trid. sess. 7.

1. 8. de Re-

for.

Idē sess. 21.

6. 8. de Re-

for.

Trid. sess. 24

de Refor. c. 1

9.

Leo Constit.

22. dum in-

tra

Pius V. Cōst.

Exposcit 22

7br. 1571.

Greg. XIV.

in Cōst. 4.

edita vltimo

April. 1591.

tatum, rationem gestorum nobis, tanquam Sedis Apostolicæ delegatis reddere debet, & si malè gesserit, puniatur.

17 Nulla Renunciatio, Donatio, aut Obligatio nouitij ante professionem valida, ac firma esse potest, sed omnino irrita, & nullius roboris, nisi iuxta formam Concilij Tridentini fiat cum nostra licentia, vel Vicarij Generalis, intra duos menses proximos ante professionē, & nullo modo suum sortiri effectū, nisi sequuta professione, nolentibus verò profiteri bona, restituere Superiores omnino tenentur, quod si negligant, à nobis compellentur.

*Trid. sess. 25
de reg. c. 16*

18 Quicumque professionis nullitatem tentauerit, non audiatur, nisi intra quinquennium reclamauerit, & causas nullitatis produxerit coram suo Superiore, & nobis iuxta Tridentini Constitutionem, quod si habitum dimiserit, nullatenus ad allegandum admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, & tãquam Apostata puniatur.

*Trid. sess. 25
c. 19. de Regul.*

19 Monemus etiam, & seriò inculcamus Superioribus Regularium omnium, ne habitū tertię Regulæ mulieribus concedant, nisi secundum Decretum Sacre Congregationis Regulariū 20. Decēbris 1616. in Regno exequutum 23. Ianuarij 1642. quod si in hoc decreto exequēdo negligētes fuerint, nobis cōtra trāsgres-

gres-

gressiores incumbit ad pœnas recurrere. Eremitæ etiam nec caputium, nec habitum omnino similem alicuius Religionis gerant.

*Urban. 8
Cum alias*

20 Privilegiati ad Monialium monasteria accedere nullo modo possunt, nec ad celebrandum, nec colloquendum, neque ad tractandum, etiam si sint Equites Hierosolimitani, nisi ex licentia ordinarij sub certis clausulis, & conditionibus. Prohibetur huiusmodi accessus, & colloquium etiam ad breue tempus sub pœnis Excommunicationis, priuationis vocis actiue, & passiuæ, & peccati mortalis præcepto.

*Sac. Congr.
die 7. Iunij
1669. Ap
probata a
Clem. 9.*

21 Firmum, & certum est, nostræ Curæ subesse Monasteria Monialium, etiam quæ ipsis Regularibus subiiciuntur, quoad clausuram ex præscripto Concilij Tridentini: Ideoque nos posse Moniales ipsis subiectas, aut aliter quomodolibet exemptas toties visitare, quoad Clausuræ obseruantiam, quoties nobis visum fuerit, easque interrogare, & examinare de ijs, quæ ad clausuram pertinent.

*Sac Congr.
Episcop 24
bris 1617*

*Congr. in cō-
stit / nfer-
tabilis*

22 Quod si Regulares circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, vel circa bonorum administrationem Monasteriorum, quæ ipsis subiecta sunt, quoquomodo delinquant, à nobis puniri, & corrigi possunt, & debent, etiam si huiusmodi delicta non sint notoria, neque cum populi scandalo.

23 Insuper administrantes bona Monasteriorum Sanctimonialium etiam sub obediētia Regularium degentium, siue huiusmodi administratores sint Regulares, siue Sæculares quomodolibet exempti, nobis tenentur reddere rationem administrationis singulis annis, adhibitis etiam Superioribus Regularibus, & ad id cogi possunt quibuscumque Iuris remedijs; Quinimmo remoueri ab officio, si inobedientes fuerint, etiam ipsis, inconsultis Superioribus Regularibus. Quin etiam possumus nos punire omnes Regulares, si absque legitima licentia accedunt ad colloquendum etiam in monasterijs ipsis subiectis, & ibi in loco colloquijs destinato colloquantur.

*Sac. Congr.
Supra cit.*

24 In Electionibus Abbatissæ, Priorissæ, seu Præfætæ, aut quocumque nomine nuncupatæ, quæ obediunt Regularibus, sciant nos posse, si volumus, per nos, vel per alium assistere, interesse, & præsidere. Vnde coguntur nobis significare diem Electionis, & horam, nosque vsque ad præfinitum tempus expectare. Quod si non prænunciata nobis die, vel ante tempus ad electionem procedant, nostrum erit in eos animaduertere.

*Sac. Congr.
Cit.*

25 Pro excipiendis Confessionibus earum, quæ in monasterijs degunt, non sufficit Communis approbatio, & Iurisdictio, sed necessa-

ria

ria eſt Specialis etiam pro tali Monasterio deſignatio . Vnde Extraordinarij toties à nobis erunt approbandi , quoties Caſus Deputatio- nis contigerit.

26 Cætera , in quibus Regulares nobis ſubijciuntur, proprijs locis remittimus, vbi clari-
us , & fuſius explicantur.

DECRETVM SECVNDVM

De Monialibus .

Apoc. 4.

Illuſtriſſimus , & candidiſſimus Chorus
Sanctarum Virginum, qui ſequitur Agnũ,
& ſine macula ante thronum Dei, & ante qua-
tuor animalia , & ſeniores conſtitutus nouum
canticum Angelicis etiam auribus dulciſſimũ
canit, qui eſt primitia gratiſſima Deo, & Agno,
qui ex mortalibus aſſumptus ſtolam ſuam in
ſanguine Agni tanquam in mari lacteo Reli-
gionis , atque Regularis obſervantiæ ; Virgi-
nitatis, Paupertatis, & Obedientiæ votis deal-
bat, præcipua eſt portio hæreditatis Patris à
Chriſto Domino, è manibus Fortis Armati, ac-
quiſitus, nobis ſpecialiter commendatus à Sa-
cris Canonibus, Concilijs, Pontificum Conſti-
tutionibus , & præcipuè à Tridentinæ Synodi
Decretis noſtræ diligentia commiſſus ſpecia-
lem ſolicitudinem non qualemcumque , ſed
ope-

operam à nobis exigit singularem, vt amotis mundi Illecebris, in diuinarum rerum contemplatione lætus, & gaudens die, noctuque perseueret. Nos igitur Deo, & Ecclesiæ obsequētes, vt sacri Religiosarū cœtus in monasterijs, quæ sunt terrestres Paradisi, custodiæ Angeli tradita, & fontes diuinarum gratiarum Sigillis munita, piè, sanctèque vitā agant. Has Constitutiones partim à S. C. T. traditas, partim experiētia firmatas, ex Sanctorū Doctorū fontibus haustas, innouandas esse in hoc synodali Senatu duximus, & ab omnibus, quæ in claustris vitam degunt, inuiolabiliter obseruandas præcipimus, ac iubemus.

Cum nullum maius argumentum interioris animi recessus, & regularis disciplinæ indicium sit, externa benè munita custodia, & non modo sensuum, sed totius Monasterij Religiosa clausura: Ostia, quibus ad monasterium patere potest ingressus, vel egressus, semper sint clausa, vbi verò aperiri opus est, ita fiat, vt nulla inde aspici, aut aspicere valeat, nec aliqua ad fores accedat ad colloquendum cum consanguineis, vel affinibus; cuiuscumque gradus, etiam si sint in primo, nec cum Monasterij ministris; quod ipsum ianue præfidentibus, senioribus, & Abbatissis seuerè iniungimus. Si quæ inobediens fuerit, recluda-

tur in suo cubiculo, vel cella, vbi tandiù sit, quandiù nobis videbitur. Nec ante solis ortù, nec post occasum iannæ exteriores Ecclesiæ, vel interloquutorij sint apertæ, Earum clauēs vel Cappellano tradātur, vel alius vir probus, & spectatæ virtutis à nobis deputandus custodiat. Ianua verò interior, quæ est clausuræ limen, & principium, interdiù clausa sit saltem vna clauē, quæ à Seniore Janitrice custodiat, & non aperiatur, nisi ambæ Janitricēs sint præsentes; Noctu verò duabus clauibus diuersis à parte interiori claudatur, quarum alteram retineat Ostiaria, altera sit penes Abbatissam.

3 Intra septa monasteriorum nullus vir, seu foemina cuiuscumque ætatis gradus, seu dignitatis pedem inferre audeat. Si quis autem clausuram ingrediendo violauerit, excommunicatione Romano Pontifici reſeruata se no-uerit maculatum; Exceptis casibus à iure, & Constitutionibus Pontificum permissis, quæ ad amissim secundum circumſtātias seruandæ sunt; Pari ratione quæcumque intra septa Monasterij degunt, religiosè clausuram custodire debent, quare non solùm monialibus professis, sed ne quidem nouitijs, puellis, educandis seruis è monasterio egredi sine graui culpa expedire declaramus, & Excommunicationis pœnam indicimus: carcere in eodem, vel re-
clu-

*Cap. pericul.
de stat. Reg.
c. 5. Pius V.
Const. Circa
pastor. 19.
Iunij 1566
Greg. XIII
Const. de Sa-
cr. Deo Virg.
21 Iunij
1573.*

elusione in alio monasterio insuper multabitur tantum scelus. Nec pueri, nec puellæ, vel infantes intra septa prædicta introducantur, etiam si vsum rationis non habeant, quod si doli capaces sint, excommunicationem tum ipsis, tum introducentibus, & Superioribus permittentibus indicimus.

4 Inuigilent Abbatissæ, Priorissæ, & Superiores, ne ad officia, quæ à subditis obiri possint, exteri introduceantur, quod si aliquando opus erit operarios ingredi, per ædes monasterij, sine comitibus nō discurrant, nec monialibus alloquantur, nec ultra tempus necessarium ad opera perficienda commorentur; sed statim exeant, & ante solis occasum; Nec inconditis vocibus silentium turbent, & quæ par est inter sacratas Virginum ædes modestia opera iniuncta perficiant: arma extra ianuam monasterij ante ingressum deponant, & licentiam à nobis, vel à nostro Vicario Generali in scriptis habeant; nisi necessitas urgeat. Antequam septa ingrediantur, admoneant custodes tintinnabuli signo moniales, vt conspectum sæcularium euitent, & ea quæ par est verecundia, modestè declinando è publico, & patente loco se subtrahant. Quæ de his inferioribus ministris dicta sunt, potiori iure de medicis, Tonforibus, venarum se-

etoribus intelligenda sunt. Confessarius Ordinarius sub pœna Excommunicationis non ingrediatur Monasterium, nisi ad excipiendas Confessiones infirmæ vita periclitantis, ex Medici consilio, vel ad dandum Sacrum Viaticû, & Extremam Vunctionem, atque ad eam in ultimo agone sacris precibus confortandam, in tentationibus adiuvandam; vel aliquoties in anno cum nostra licentia ad reficiendas Sacramentis habituales infirmas, quæ nec à lecto surgere, nec è cubiculo exire, nec ad Ecclesiâ accedere possunt. Et tunc omnes Virgines cû lampadibus accêsis ornatae ad interioris ianua limina aduentum sponsi præstolentur, & ad infirmas cum hymnis, & psalmis perducant.

— 50 — Dividantur parietes Monasterij à domibus propinquis, quantum fieri potest, vel muro interiori ita muniantur, ut non pateat prospectus in illis, nec sonus vocis audiri possit, nec habeant fenestras nisi ad recipiendam lucem, ita à solo distantes, ut difficilis sit ad illas accessus, & cratibus ferreis munitas præcipuè in ordine inferiori. Publicæ meretrices, vel suspectæ mulieres propè monasteria nullo modo habeant, & statim ejiciantur; Spectacula, ludos, cantus propè huiusmodi aedes sub pœna Excommunicationis prohibemus. Quicumque sub monasteriorum fenestris, vel circa

septa eorum sonis; ac cantibus cironire ausi fuerint, ultra poenam vinciarum viginti annos carceris subibunt ad nostrum beneplacitum non. 60. Ea; quæ supra de Ecclesiæ structura; & ornatu dicta sunt, potiori iure in monasterijs Sanctimonialium seruanda iubeamus. Eucharistiæ Sacramentum ex Concilio Tridentino in altari maiori, quoad fieri potest, in prospectu Chori extra septa Monasterij, diligenter, & reuerenter custodiatur. Confessiones non nisi in Ecclesijs ad crates bene munitas, & velo obductas audiantur. Spiraculū autem, ubi Sacra hostia offertur monialibus, sit ornatus, & semper clausus, & clauis penes Cappellānū remaneat; & neque hic, neque in locis ad confessiones destinatis Abbātissa licentiam concedat ad colloquendum. 61. 1. 1. M. 8

7. Confessarij ordinarij cum monialibus nec in loco Confessionis, nec in alio quocumque colloquantur, nisi esset Abbātissa, Sacrista, vel huiusmodi ministri, de rebus, quæ ad sua munera spectant; sed in confessionalibus, nec longos miscant sermones, nec magis familiares se ostendant cum aliquibus, sed breui Spiritualis instructione se expediant. Nec nimis laxas opiniones proponant, nec rigidis adherant tenacius, quam patet, sed communiores sequantur, & secundum illas dirigāt

pœnitentes. Ad frequentem usum Sacramentorum sæpè moneant, & omni ope nitantur, ut singulis saltè mensibus omnes Sacram Eucharistiæ hostiam sumant, ac cælesti pane reficiantur. Cum designantur Extraordinarij, alacriter excipiant, vel nullo modo signum aliquod verbis, vel factis ostendant hoc iniquè ferre. In solemnitatibus Monasterij, & festis diligenter obseruent, ne quid detrimenti regularis disciplina patiatur, sed illam omni ope nitantur promouere. Cum vel nuncio, vel signo campanæ vocantur, statim accurrant; Et ideo necessarium videtur, ut quantum fieri potest, habeant domum propè monasterium; sæpè enim ex distantia, magna incommoda oriri possunt.

8 Mala ferè omnia, quæ in Monasterijs deploramus, quæque regularem Sanctarum Virginum euertunt disciplinam, experientia compertum, ex libera colloquendi cum exteris facultate, tamquam ex infecta radice germinare. Ut igitur præstanti remedio diabolicam eradicemus Zizaniam; Primum Abbatissæ, seu præsidis conscientiam oneramus, ne sine nostra licentia permittat, aliquam ex suis subditis siue professæ sint, siue nouitiæ, siue puellæ educandæ, siue conuersæ, aut seruientes ad crates vocari ad colloquendum, nisi sint

cognati, vel affines in primo, & secundo gradu, quod, vt facilius fieri possit, assistant semper in domo interiori deputatę ad colloquendum duę prouectę ætatis, & Zelo conspicuę Religiosę, quę licentias accipiant, & ad eam deferant, ac nuncient, cuius conditionis sint personę, & an circumstantię temporis suadeant exequendas; Tum etiam sint presentes dū loquuntur, maximè si sint iuuenes; & qui vocat exterius, nullam veræ consanguinitatis habeat connexionem, sed prætenfam, & remotam. Curent vltcrius, vt quamprimum fieri potest, colloquium interrumpatur. Dum autem Missę Sacrificium Deo offertur, aut diuinis laudibus incumbunt; aut hora refectionis instat, vel tempus sit Aduentus, vel quadragesimę, vel ieiunij, nullam ad crates vocent, sed modestis excusationibus seculares dimittant. Cæterum si quis sine nostra licentia in scriptis ad Monasteria audeat accedere, & alloqui cum alijs ex ijs, quę intra monasteria versantur, si cū illa in gradibus prædictis non sit coniunctus, excommunicationem incurrat, & vncias decem pijs operibus applicandas exsoluat. Denique nemo literas, Schedulas vel à se, vel ab alijs scriptas ad moniales mittat sub pœna carceris ad sex menses. Nemo ad docendum musicam, vel cymbali, aut alterius instrumenti sonum

sonum ſine noſtra licentia ad monaſteria acce-
dat ſub pœnis à nobis infligendis. *iv. boup. 10*
109 p. Ad advocatus, Medicus, Procurator, Exa-
ctor, Negotiorum geſtor, Tonſor, Detentor,
ſeu Cancellarius, & Notarius à nobis Mona-
ſterijs assignantur, nec dimitti poſſunt ſine no-
ſtra licentia, & cum omnes ad generalia nego-
tia Monaſterij deputentur, ſolùm cum Abba-
tiſſa, & alijs designatis de ijs, quę ad ſua mu-
nera faciunt, quiſque reſpectuè agat, & non
cum alijs. Extraordinarij verò Notarij pro
conficiendis instrumentis, cuiuſcumque gene-
ris ſint, nō accedāt ad Monaſteria, ſine noſtra,
vel hoſtri Vicarij Generalis licentiā. Qui verò
à nobis electi ſunt, & ad hoc ſpecialiter depu-
tati, capeant huiuſmodi tabulas firmare; in
quibus aut declarantur Monaſterij debita, aut
pro eiſdem ceſſio fiat reddituum, cenſuum, &
prouentuum ſub pœna Excommunicationis, &
nullitatis instrumentorum, & alijs noſtro arbi-
trio infligendis, nec in ſuis tabulis ſcribant,
quę damnum, aut præiudiciuſ aliquod Mona-
ſterijs, ſeu Conſervatorijs afferre poſſunt. Quo-
tidianos verò, & ordinarios actus non firment
ſine interuentu procuratoris Monaſterij, ſeu
Conſervatorijs. Quin imò, ſi parum expedire
videbitur, illos impedire teneantur, & rem
nobis, vel noſtro Vicario Generali deferant.

Procuratores Monasterij, vel Conseruatorij pecunias acceptas nomine dictarum domorū non retineant, sed statim Thesaurario, vel Abbatissæ in arca ad id deputata seruandas tradant; Tum vel maximè si sint Dotes, vel pecuniæ, quæ debent applicari, vel habeat Depositarius, quando à nobis videbitur eligendus, vel in arca ad id specialiter deputata in Monasterio claudantur duabus clauibus, quarū vna sit penes Abbatissam, alia apud Cellerarium, nisi tertia aliquando addenda esset, quæ apud Vicarium Generalem in Vrbe; extra verò apud Vicarium Foraneum. In assignatione Dotis, & reddituum pro illis ea omnia obseruanda sunt, quæ in Instructionibus & ordinationibus nostris decreta, & firmata sunt.

¶ Ut omnis ambitionis radix funditus euellatur sub præcepto, & in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipimus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis vocis lætiuæ, & passiuæ, ne aliqua sibi, vel alijs suffragium futuræ Electionis in Abbatissam exquirat, personas externas interponendo, etiam si sint consanguinei, nec munera offerat, vel minis terreat, aut alia huiusmodi faciat, quæ electionis libertatem tollant, vel minuant. Abbatissa verò eligatur, quæ non sit minor quadraginta annis, & octo saltem in professione lau-

Y

dabi-

*Conc. Trid.
Sess. 15. de
Ref. cap. 7.*

dabiliter vixerit, inter omnes, quæ virtute,
 gravitate, & prudentia polleat, & per suffra-
 gia secreta, & vt sit canonica Electio, suffragia
 medietatem excedere opus erit. Electa verò
 meminerit, se communem matrem esse; & ideo,
 & animæ, & corporis saluti omnium diligen-
 tissimè consulat, easque sæpè moneat, vt cor-
 dis puritatem, viteque integritatem sectentur,
 & ad perfectionem omnium virtutum incum-
 bant; maximè etià timeat diuini Iudicij ultio-
 nem, Si negligens sit in vitijs corrigendis, in-
 obseruantia tuenda, in sanctis consuetudini-
 bus seruandis, ne particeps fiat aliorum crimi-
 num, si sua facilitate, & negligentia, vel non
 corrigantur, vel in dies augeantur peccata;
 Pacem etiam in monasterio seruari curet om-
 ni diligentia sublatiis omnibus dissidijs, & discor-
 diæ causis. Præcipuè habeat infirmorum curâ,
 easque sæpè inuisit, ac de necessarijs proui-
 deat. Studeat vt singulæ suo munere rectè fun-
 gantur, ne aliqua munus alterius occupet, sed
 ordo, & disciplina regularis integra perseue-
 ret: Vbi enim nullus est ordo, sempiternus hor-
 ror inhabitat. Statutis temporibus silentium
 seruetur. Non permittat duas in eodem lecto
 dormire, nec nisi decenter indutas, & velo te-
 ctas per domum discurrere. Nec peculium, quod
 proprietatem oleat, habere, sed solum ad sub-
 leuan-

leuandas necessitates, fortè occurrètes, modi-
 cum quid permitti potest. Maximè autem in-
 uigilet Abbatisa, vt Dei laudes statutis horis
 deuotè, & distinctè in choro diu, noctuque de-
 more persoluantur. Omnes Moniales, & No-
 uitia intersint, psallant, voce, psallant, & men-
 te, & dato signo haud cunctanter præsto sint,
 & vsque ad finem perseuerent, & sciat, si ne-
 glexerit, vel ipsam choro assistere, vel sua in-
 curia chorum aliquid detrimenti capere; ex
 probatorum Doctorum doctrina grauer pecc-
 care. Oratio mentalis, cum vna sit, omnia po-
 test, & diuinas opes non modò exorat, sed è
 calo vi aufert, & detrahit: Diuina .n. contem-
 platio, & ad Deum mentis eleuatio, non solum
 Sanctarum Animarum cibus est, sed solatium
 singulare, & præstantissimum amuletum con-
 tra omnes animi morbos, & inimicorum astus,
 & fraudes. Ideo quotidie per horā sacris me-
 ditationibus, & precibus cogat subditas mo-
 niales, & conuersas in choro persistere, scilicet
 media hora post matutinum, & media post cō-
 pletorium, vel nonam secundum cuiusque do-
 mus consuetudinem, & animam ad cælestia
 eleuare, & cælestis sponsi dulcissimis gaudere
 colloquijs; Et semel saltem in mense diuinis
 epulis frui, & Christi Domini corpus sumere. *Trid. sess. 25*
 Festiuis diebus tum ad otium vitandum, tum *de Reg. c. 10*

ad diuinum præceptum Sanctificationis Solemnitatum, cumulatius adimplendum admoneat omnes, ut coniunctim, vel diuiſim lectioni ſacrorum, vel Spiritualium librorum incumbant, & quando ſacra concio, vel exhortatio habetur, omnes in loco conſueto deuotè ſedeant, & aſſiſtant, ita ut nulla abſit, vel ad crates loquatur, vel in monaſterio tanquam ouis erratica ab aliarum conſortio ſe ſubtrahat. Non ſolum cum vrget Præceptum, ſed quotidie Miſſæ Sacrificio omnes intereſſe debere, ſæpè moneat. Munerum largitiones, non ſolum ſingulis interdicias, ſed etiam nomine Monaſterij, & cõmunis expenſas, vltra terminos decentiæ factas ſub grauiffimis pœnis à Clemente Octauo vetitas ſpeciali bulla, quæ ſemet in anno legenda eſt in capitulo, non tantum alijs interdiceret, ſed ipſa etiam paupertatis Zelo obſeruare religioſè fatagat. Curet vltèrius, ut in loco quietis, deputato lampas ſit accenſa ſemper per totam noctem, & poſt datum decubitus ſinguli omnes in ſuis ſe recipiant cubiculis, & ſilentium rigoroſè obſeruent.

Moniales memores ſe Deo, & Chriſto ſponſo per Profeſſionem obtuliſſe, qui odit rapinam præcipuè in holocaustis, ſtudeant votum paupertatis, Caſtitaſ, & obedienciæ perfectè obſeruare. Similis ſit omnibus veſtitus, com-

munis

munis in refectorio victus. Sericis non vtantur vestibus, nec conopæis, puluinaribus, culcitrīs, stragulis, tapetibus, nec quæ ad eorū vsum concessa sunt, possunt tanquam propria retinere, nec disponere sine graui paupertatis, & conscientiæ præiudicio, nec vendere, aut emere res, cuiuscumque sint generis, nec pecunias mutuo dare, nec contractus vllos firmare sine Abbatiſſæ, & nostra licentia. Angelicam profiteantur castitatem, qui Angelorum Domino in cælis cupiunt adhærere, Ideo sensus suos custodire studeant, à nimia familiaritate cuiuscumque personæ tanquam à facie colubri fugiant, & corpus castigatione in seruitutem redigant, sint in oratione feruentes, in Sacramentorum frequentia ita solliciti, vt ad minimum singulis mēſibus cælesti mensa reficiantur. Regulas sepè legant, & obseruare studeant, & Abbatiſſæ monitis obediant. Epistolas, schedulas, vel eiusmodi generis literas ad externos mittere non audeant, nisi sint cognati in primo gradu, libros non legant nisi Spirituales; Præcipuè autem vetamus poëtas, obscenas fabulas, quæ conscientiam maculant, & vt mola collo alligata in baratrum omnium scelerum demergunt, & eis erunt scandalum, & Diaboli decipula.

12. Nouitiæ, quæ in Monasterio habitum
sumunt,

sumunt, & dote assignata vitæ Spiritualis fundamenta ponūt, sint sub cura Magistræ ad hoc specialiter electæ, & illi in omnibus pareant. Hæc in loco à ceteris segregato in timore Dei, & sacro cultu, in religiosa disciplina diligenter erudiat, & in viam Virtutum verbis, & exemplo ita dirigat, vt ad Montem, qui Christus est, mundæ, & speciosæ valeant peruenire; Cum alijs monialibus nō nisi rarò alloquantur. Professionem ante decimum sextum annum emitte-
 Tere non possunt, quod si ante dictum tempus fiat, nulla erit, sicuti si ante completum annum integrum Nouitiatus; eodem nullitatis vitio laborabit Renunciatio bonorum, si sine debitis requisitis à Sacris Sanctionibus stipulantur tempore Tyrocinij: Vana vel profanarum seminarum nomina non assumant in Professione. Sumptus, apparatus, pompæ, munera, & vanæ ostentationes refecentur.

13 Puellæ, quæ educationis causa ingredi cupiunt, non recipiantur nisi ex consensu monialium, & sufficienti de more pro alimentis assignato stipendio ex nostra in scriptis licentia; cum verò admissæ fuerint, in Domo Dei modestè se gerant, & bonis moribus imbuantur sub cura alicuius Monialis vitæ probitate conspicuæ. Vestibus vtantur laneis, non sericis fusci coloris, nec vana, & exquisita ornamenta requirant; non caput, aut faciem cincin-

Trid. sess 25
c 15.

nis, vel vittis coccineis, purpurisso, vel cerussa colorent. In aures, monilia, annulos, dextrariola non ferant, lectulū omnino similem professis habeant; leges clausurę custodiant sub pena excommunicationis, & alijs nobis reseruatis. Non vlla recipiatur minor septem annis, nec maior viginti quinque sine speciali licentia, & in earum receptione cętera seruentur diligenter, quę Sacra Congregatio iubet.

*Sic Congr.
31 Augusti
1575.*

14 Mulieres, quę ad inseruiendum in monasterijs admittuntur, sint Virgines bonę famę, & non solum modestia, ac virtute ornatę, sed sanę, & viribus polleant ad sustinenda onerā debite seruitutis. Ad habitum, & professionem non admittantur, nisi post aliquot annos probationis, & debiti famulatus, & secundū consuetudinem cuiusque Monasterij. Quod si vel ex infirmitate, vel alia causa emittantur, non possunt, nec debent admitti sine nostra licentia. Communitati inseruiant, nec vlla sit famula, ad alicuius particularis personę vsum, ancillarem emancipata. Debitas ex Regula orationes omnes quotidie persoluāt, & sepius Confessionis, & Communionis Sacramentis muniantur. Humilitatem, patientiam, & Charitatem erga omnes exerceant, quę in hoc gradu maximē requiruntur. Si loquaces, iracundę, laborum impatientes, subdolę, mendaces, crimina-

minatrices, rixantes fuerint, eas à Monasterijs, quam primum expellere curent Abbatissę: Scabiosa enim, & morbida pecus totū corrumpit cūile.

15 Omnibus, quę in Monasterio degunt, eadem sit victus ratio, in refectorio conueniant in prima, vel secunda mensa, & quantum fieri potest, ferculis non vtantur, nisi communitati assignatis, quod si quid speciale pro aliquā parandum videtur, fiat ex Abbátissę licentia. Nullo autem modo, quęcumque in monasterio degunt, vendere possunt exculenta, aut bona cuiuscumque sint generis, quę ad cuiusque vsum, victum, & vestitum assignari solent.

16 Cellerarię ministerium, seu penus cūctā, ad Monasterij temporale incrementum nō solum vtilem, sed etiam opportunam, ac necessariam commendamus. Ad illud eligatur prudens, solers, & quę consilio manuum suarum bona tēporalia custodiat Monasterij, quę quibridie ad vsum tradita distribuat; Expendas notet in libro dati, & accepti, colligat in qualibet hebdomada, & in fine cuiusque mensis firmata manu Abbatissę, & trium ex senioribus computa ad Vicarium Generalem in Vrbe, in Diœcesi ad Visitatorem diligentē mittat. Omnibus pręsit horreis, cellis, officinis,

nis, & inuigilet ne quid detrimenti capiat domesticæ œconomia, indigentibus distribuat, colligat, quæ supersunt, & quæ retinenda, conferuet; non sit in dando profusa, nec in retinendo auara, sed cum Abbatissæ consensu inpondere, & mensura omnia disponat, tanquam fidelis administratrix, paupertatis curam habeat, & in die reddendæ rationis apud Deum, & homines fidelis inueniatur, & Domini proclama: Euge serua bona, & fidelis intra in gaudium Domini tui, læta in amplexu cælestis sponsi suscipiat.

17. Malè Nuptarum Cœnobia, Pœnitentium claustra, Orphanarum puellarum Receptacula, Periclitantium iuuenum Custodiæ, diligenti cura, ab ijs, ad quos incumbit, diuino Zelo, & tanquam Paradisi amœna virentia Deo gratissima igneo Cherubim gladio muniantur. Ad ea, quæ precibus, quæ monitis, quæ penis, quæ particulares Regulæ cuiusque status præscribunt, cogantur. Seuerè etiam sub pœna Excommunicationis latæ sententiæ omnibus indicimus, ne eas quoquomodo alloqui, tentare, perturbare ad malum finem, vel etiam prætextu Matrimonij audeant, aut præsumant, nec ab illius domus septis fugiendum suadeât, opem, & auxilium præstent, aut consilium. Secus tanta hominis audacia carcere punietur,

& ſi ipſa mulier vel non reuelat inſidiantem,
vel conſenſiat, in cœnobij recludatur ergaſtu-
lo, & ambo gladio feriantur excommunicatio-
nis, eaſdem ſubibunt pœnas cuſtodes, ſuperio-
res ſi fuerint conſcij, & quicumque quoquo-
modo tanti ſcleris complices, & fautores.

18 Volumus autem, vt huius noſtri De-
creti tenor in vernacula vulgari lingua trans-
latus ſemel in menſe, in loco ad id ſpecialiter
deputato, vel ſaltem in menſa legatur, & Mo-
naſteriorũ Directrices inuigilent obſeruantia.

DECRETVM TERTIVM.

De Hoſpitalibus, & Montibus
Pietatis.

A Archiepiſcopalis curæ, & ſolicitudi-
nis eſt Peregrinorum, & infirmorum
hoſpitalia, pauperum refugia, Pietatis mon-
tes regere, ac ad Dei maiorem gloriam, & po-
pulorum vtilitatem gubernare, etiam ſi alias à
noſtra Iuriſdictione ſint exempta; exẽplo San-
ctorum Apoſtolorum, qui ſeptem Diaconis pu-
pillorum, & viduarum curam commendarunt.
Primo igitur redditus omnes, prouentus, elec-
moſynæ, & legata fideliter, ac diligenter tan-
quam diuinum patrimonium adminiſtrentur.
Quapropter nonniſi probatiſſimis, religioſiſ-
imis

mis viris timoratae conscientiae sacrum munus committatur, qui nihil pijs huiusmodi locis debeant, vel illis sint obligati, aut obnoxij. Inde supellectilem, medicamenta, ac bona omnia vtiliter administrent, atque in bonum infirmorum, & peregrinorum usum, curamque Christiana charitate conuertant, ac studeant, vt omnes infirmi quam primum Sacramento Pœnientiae mudentur, ac coelesti pharmaco spirituales vires reficiantur. Cubicula, lecti, & supellex munda sint, & nulla infectionis labe maculata. Deputati, Procuratores, Rectores duos habeant libros; vnus introitus, & exitus, alius contineat inuētarium bonorum mobiliū, & stabilitium, iurium, & actionum; & huius exemplar manu publici notarij, Gubernatoris, Cancellarij, vel Procuratoris subscriptum in nostro Archiuio deponatur, Insuper Procurator, & Oeconomus teneatur quolibet mense rationes reddere introitus, ac expensae in loco ad id specialiter deputato Gubernatori, vel Vicario, prout fuerit consuetum; quæ rationes si rectæ, & sine fraude sint, subscribantur à prædictis, vel alijs deputatis. Curent etiam supremi Ministri piarum operum, vt inferiores exactè, & diligenter munus suum exequantur. Quod si negligentes, vel leuiter de fraude suspecti inuenti fuerint, remoueantur.

Leo I.
Pius V.

2 Auctoritate etiam Apostolica mandamus Rectoribus omnibus, Deputatis, Gubernatoribus, Procuratoribus administratoribus, vel quocumque alio nomine Designatis, ne ultra triennium prædia, domos, prouentus, census, aliaque stabilia locent, vel concedant. Prohibemus etiã bonorum mobilium pretiorum venditionem; alienationem, pignorationem, aut pactum, per quod dominium transferetur. Census perpetuos, aut vitalitios, hypothecas, in feudum, vel emphyteusim concessionem, impositiones, pignorationes, traditiones bonorum stabilium ex Sacrae Congregationis præcepto nullas, irritas, & inanes esse declaramus. Et si quid contra huius Decreti tenorem alienatum, pignorum, locatum, & concessum fuerit, tum contra pignorantes, locantes, concedentes, tum contra recipientes, emphyteutas, locatores pœnis à iure statutis auctoritate Apostolica à Nobis procedendum esse, & ad restitutionem bonorum una cum fructibus non iure perceptis, & damnis inde emergentibus cogendos esse, certò sciât. Quoniam verò sæpè accidit, quod huiusmodi locationes, concessionem non sine rerum ecclesiasticarum damno fiant, non per publicos actus, sed quadam tacita cōcessionem consanguineis, vel affinibus, vel alijs, qui in consinijs bonas possi-

possident, prædictis omnibus supra numeratis Rectoribus, Procuratoribus, & Magistris iubemus, ne bona Ecclesiastica, cuiuscumque generis sint, consanguineis, vel affinibus intra secundum gradum inclusivè, nec per suppositas personas, nec ad breue tempus locare præsumant, & si locentur ijs, qui conterminas habent possessiones, volumus, ut in instrumento locationis nominatim fines exprimantur, & appposito etiam aliquo permanente, ac stabili signo, quo eorundem bonorum termini distinguantur. Huiusmodi autem locationes non fiât anticipatis solutionibus, nec nisi præcedentibus publicis per præconem subhastationibus, ut omnis fraudis suspicio removeatur. Quod si aliqui sint occupatores bonorum mensæ Archiepiscopalis, Hospitalium, Cappellarum, Congregationum, aliorumque piorum locorû intra duos menses à notitia præsentis Decreti illa restituere teneantur, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, & eidem pœnæ subijciantur, qui sciunt occupasse terminos, extendisse, vel mutasse confinia. Absolutionem tanti Sceleris, & censuræ nobis reservamus.

*Conc. Trid.
sess. 22. c.
11. de Re-
form.*

*Trid. sess. 22
c. 11. de
Refor.*

103 In virtute Sanctæ Obedientiæ mandamus singulis testamentorum, aliarumque piarum causarum exequutoribus, nec non & cæteris quibuscumque hospitalium Rectoribus,
Mon-

Montis Pietatis Gubernatoribus, confraternitatum, & societatum Officialibus, Fideicommissarijs, alijsque, ad quos attinet piorum operum cura, quoquo nomine appellentur, ut bona in præscriptos à testatoribus usus non in alios, vel similes, sed in designatos, nominatos, prorsus eosdem religiosè expendant, aliàs contra Iustitiam grauitè peccabunt, & ad restitutionem cogentur. Volumus etiam ut antequàm administrationem suscipiant iureiurando se astringant, ac promittant se fideliter, & accuratè munus illud exequenturos. Postea verò administratione suscepta, solliciti sint noui officiales rationes expensi, & accepti Rectorum immediatè præcedentium, & Thesaurarij exigere; Et residuum, si quod extat, pro suæ administrationis principio sibi assumere. Cautelas autem, liberationes, & quittanceas ad complementum non stipulent, antequam à Nobis in visitatione computa exāminentur iterum. Iubemus etiam eodem rigoroso præcepto, & sub iisdem pœnis, ut electiones puellarum, quæ ex testatorum voluntate collocandæ sunt in matrimonium, fiant seruatis omnibus circumstantijs personarum, loci, & temporis eo prorsus modo, quo à testatoribus designatæ à principio fuerunt, & si aliquod immutatum est, corrigatur, & ad primam voluntatem legantis reduca-

ducatur. Et in seruandis his circumstantijs seduli, ac diligentes sint, ne remotiores in gradu præponantur viciniori; Nec falsis scripturis, vel testibus consanguinitatem, vel gradum permittant à perditis comprobari. Quapropter per mensem, antequam electio faciendâ, proponatur edictum, vt ius suum quisque rationibus, & scripturis possit fundatè firmare; quo elapso, & facta electione, qui negligentes fuerunt, eo anno in pœnam ab electione excludantur; & vt punitentur fraudes in sequentē, res differatur: firmo, ac ratò permanente electionis instrumento. In excommunicationem etiam ipso facto incurrere declaramus omnes, qui spe facilitandi piorum legatorum solutionem aliquid à legatarijs extorquent, aut iura propinquitatis perturbant, aut fallacibus, & iniustis fauentium rationibus, auaritia ducti, lites excitant.

4 Publicis etiam notarijs excommunicationis pœnam inducimus, nisi intra tres menses ad nos deferant notam Donationum, testamentorum, codicillorum, & legatorum ad pias causas in suis actibus firmatorū, vel quidquid in pauperum, pupillorum, viduarum, rei malè partæ, seu ablatae, aut furti satisfactionem, vel compositionem ad conscientia exoneratōē legatum est. Sciant etiam Tabelliones, non posse

posse vllō modo petentibus negare capitulum testamenti spectans ad piās causas; nec eos cōgerē, vt totius testamenti mercedem soluant, sub pœna vnciarum decem.

5 Monemus etiam, & In visceribus Iesu Christi oramus, & obtestamur hæredes, successores, Fideicommissarios, & omnes, ad quos exequutio piorum operum quoquo modo attinet, vt quam primum piās elargitiones, elemosynas, pro missis legata persoluāt, & adimpleant. Cogimur enim, vt Apostolici delegati conscientiae stimulis, & iniuncti muneris, obligatione iustitiæ, piorum legatorum causas suscipere, & omni Iuris rigore exequutionem diligenter, nulla interposita mora, curare, vt suum consequantur effectum.

6 Si cuiuscumque piæ causæ, Hospitalis, sodalitij, confraternitatis ex redditibus, elemosynis collectæ summæ excedant scutorum quinquaginta, apud depositarium, vel Thesaurarium deponantur: Si verò tenuis sit proventus in arca tribus clauibus munita conseruentur; Nec vnquam fiat valida expensio, nisi de omnium Rectorum, seu officialium mandato legitimè firmato; & authentico, causis expressis, & iustificatis expensionis motiuis in bonum, aut vtile, aut necessarium communitatis, Sodalitij, Hospitalis, Montis, aut alterius cuius-

cuiuscumque operis; nec simulata emptio, aut
 sumptus declarentur, sub pœna excommunica-
 tionis, & irritæ expensionis, ac restitutionis.
 Apud eundem Thesaurariū sint capitalia cen-
 suum, aliorumque bonorum Ecclesiarum, Mo-
 nasteriorum, Confraternitatum, Hospitalium,
 aliorumque pibum operum, nec nisi in toti-
 dem redditibus ex nostro, vel nostri Vicarij
 Generalis mandato, aut in eo, quod fundato-
 res præscribunt, applicentur; Secus, Thsau-
 rarius de proprio teneatur. Dum autem capi-
 tala sine fructu, aut lucro apud Depositarium
 conservantur, teneatur ipse notam, & fidem
 ad nostram magnam Curiam mittere, & bis in
 anno de illorum illa custodia admonere; qui
 neglexerit, vncijs decem puniatur. Nec potest
 Thesaurarius, seu depositarius huiusmodi pe-
 cunias etiam cum sufficiente cautela pignoris
 aurei, vel argentei mutuas dare, aut negotia-
 tioni exponere: Nec apotecas, aut solutiōnū fi-
 ctarum chirographa, nisi reuera integram sum-
 mam receperit, firmare, aut pro acceptis ha-
 bere, secus non solum restitutioni obnoxius,
 sed etiam excommunicationem incurrat, & al-
 ias nostro arbitrio infligendas pœnas.

1517. 7. Montes Pietatis, in quibus mutux dan-
 tur pecuniæ cū pignore: sine auctoritate Apo-
 stolica erigi de nouo nulli possunt; & qui erecti

sunt, secundum Apostolicarum Bullarum directionem gubernari, ac formā in illis præscriptam obseruari, religiosè mandamus, & iubemus: Sic enim, & non aliter, omnis vsuræ suspicio, & turpis lucri dedecus honestatur.

DECRETVM QVARTVM.

De Sodalitatibus, & Confraternitatibus.

Sodalitates, aut Confraternitates, Congregationes, piorum cœtus non solum sunt Urbium decus, & ornamentum, sed etiam veluti propugnaculum ad Religionem, & diuinum cultum tuendum, cum sint Charitatis incrementum, subsidium vitæ Spirituales, Rorum operum excitamentum, virtutum omnium semen viuificum, afflictorum lumen, viuorum, & Defunctorum refugium singulare, (copuenit autem; vt in suo primo instituto, & finis spiritualis cōsequutione à fundatoribus præscriptis stabiliter conseruentur. Ideo nostra Pastoralis sollicitudinis munus est, eas protegere, dirigere, gubernare, & si quæ à recto tramite deflexerint, ad primum institutum, & finem reuocare. Ergo omnes piorum cœtuum Cappellani, Præpositi, Gubernatoresque, vt finem, ad quem instituti sunt, consequantur, & regulas obser-

absefuent, vt consueueris spiritualibus exercita-
tionibus sedulo incumbant, Orationes, & pre-
ces solitas persoluant, singulis saltem mensi-
bus, Pœnitentiæ, & Eucharistiæ Sacramenta
recipiant, certi etiam constituendi dies sunt,
in quibus omnes conueniant ad dicta opera
exequenda.

Nullæ in futurum Sodalitates, Congre-
gationesque nouæ erigantur, sine nostra spe-
ciali licentia, habeantque singulæ sodalitates
suas regulas, constitutiones, & capitula nostra
auctoritate firmata. Quod si veteres ordines
his careant, vel temporum decursu, vel incu-
ria antecessorum dissolutæ, deperditæ, & lacer-
atæ sint, intra quatuor, vel sex menses à publi-
catione præsentis Synodi, vel de nouo ordinè-
tur, vel reficiantur ad antiquam formam, vt à
Nobis recognitæ firmentur. Cura sit Vicarij
Foranei Gubernatores ad id cogere, & infra
prædictum tempus diligenter ad nos mittere.

Semel saltem singulis annis statuta die
ad electionem omnes conueniant, vt futuros
Rectores, seu Gubernatores, aliosque mini-
stros vnanimi consensu liberè, non coactè, nec
ad potentium, seu magnatum instantiam, nec
secundum peculiare affectiones amicitia, &
cognationis, sed secundum Dei voluntatem, &
Iustitiæ leges ad plura suffragia, & secundum

cuiusque Congregationis ſtatuta, & conſuetudinem eligant homines probos, & dignos timorata conſcientiæ, qui prudentia, & rerum experientia totius congregationis bonum promouere poſſint, & redditus, proventus, & cenſus exigere, & rectè expendere, & adminiſtrare. Ideo ante electionem iuramentum præbeat Delegato à Nobis aſſignando de dignioribus eligendis. Nec qui præterito anno Rectores, Gubernatores, & Congregationum Miniſtri fuerunt, de nouo eligi poſſunt, aut confirmari, ſed per annum ſaltem ab officio vacent. Theſaurarius conſtituendus ſciat legere, & ſcribere, vt ſui officij munera in præcedenti Decreto præſcripta rectè exercere, & bona congregationis in pondere & meſura diſponere valeat, legata, & opera pia ſecundum voluntates reſtatorum exequi curet, expenſas vtilis, & neceſſarias, quæ publicum bonum reſpiciunt, moderatè faciat, prout ante ſtatutum eſt.

4ta Quæ ſupra in Decreto de Proceſſionibus ſignificata ſunt, hæc iterum confirmamus. Tempore ergo ab Edicto ſtatuto in Vrbe ad noſtram Protometropolitanam, extra verò, ad maiores Eccleſias omnes Cōfraternitates, vel ſocietates conueniant, & locum ſibi debitum iuxta cuiusque antiquitatem, & conſuetudinē occupet; Quod ſi tempeſtiue ita abſint, vt alia

Confraternitas ordinis possessionem post rationabile tempus adepta fuerit, in ea pro illa tantum vice excludatur, nullo præiudicio generato, nec ordines turbare, nec se immiscere, nec suum locum prætendere audeat. Conuiuia, Commestationes ante, vel post Processiones præcipuè diebus festiuis Societatum, Confraternitatum, & Congregationum, & ex earumdem pecunijs facienda omnino vetamus, & prohibemus sub pœna duplum soluendi eidem Ecclesiæ, Confraternitati, seu Oratorio. Hanc dupli pœnam etiam soluant, qui Ecclesiæ pecunias in ludrica spectacula, artificiales ignes, aut alia huiusmodi inutilia, occasione festorum insumunt, vt omnia ea, quæ par est moderatione, & deuotione procedant. Nulli etiam prætestu cuiuscumque officij, vel præminentiæ fas est in domibus dictarum Societatum, seu Oratorij aliquem ad longum tempus detinere sine nostra expressa licentia in scriptis sub pœna vnciarum sex, & Interdicti Oratorij, & Ecclesiæ.

In dimittendis à Congregatione Socijs, id sanè cautum sit, ne fiat ex odio, vel sine euidenti ratione, ac causa, quæ sit in regulis Congregationis probata: Vnde si emissus reclamauerit, & ad Nos pro tuenda Iustitia confugiat,

iniuste dimissionis pœnas dabunt non solum
Rectores, sed omnes complices, & iniqui de-
latores, & accusatores. Quod idem statuimus
in Detentore, Cappellano, Sacrista, Procura-
tore, cœterisque officialibus; quibus constitutum stipendium augeri, vel minui absque no-
stro speciali mādato omnino vetamus; & pro-
hibemus.

6. Non licet fabricas vllas Ecclesiæ, Ora-
torij, vel Domus annexæ inchoare, nec incho-
atas persequi, nisi prius coram Nobis, Nostro-
que Vicario Generali descriptionem, formam,
seu modellum, & quæ expendenda in tali con-
structione necessaria videntur, ostendant, nec
expensas vllas insuetas in quoslibet vsus facere
sine consensu maioris partis totius commu-
nitatis, & Congregationis, & nostra licentia,
aliter pœnas nostro arbitrio persoluent.

7. Si quis in administratione sui muneris,
vel in reddenda ratione inuētus fuerit peccasse,
& aliquam summam in suum, vel suorum
commodum erogasse, vel mutuo dedisse, vel
negotiationi exposuisse, ad duplū tenéatur, &
inhabilis ad huiusmodi officia in perpetuum
exercenda existat.

8. In diebus Cinerum, vel palmarum in
suis Oratorijs Benedictiones ramis, ac cineri-
bus dare, omnino prohibemus; Nec à suo Cap-
pel-

pellano sacrum puluerem accipere posse declaramus, sed vel in propria quisque Parochia; vel in Ecclesijs priuilegiatis hoc exequatur. In die verò Purificationis candelas sanctificare, & distribuere secundum cuiusque Congregationis Consuetudinem indulgemus. Sed Ecclesiastico Præcepto de sumenda Eucharistia non faciant satis, nisi in Parochia, in qua domicilium habent; vel de licentia eorum, ad quos spectat.

DECRETVM QVINTVM.

De Seminario Clericorum.

Quo semel est recens Adolescentium, ætas imbuta, seruabit Virtutum odorem ad extremum vsque Senectutis, & teneræ ætatis disciplina, ac recta institutio in literis, ac bonarum artium studio ad Dei gloriam, & Reipublicæ Christianæ incrementum totius vitæ mortalium cursum ornatur, dirigit, & illustrat. Hinc Trid. Conciliū Ecclesiarum Rectoribus, Prælati, Episcopis maximè commendat, & iubet, in vnaquaque Prouincia Seminaria, Collegia puerorum erigere, fundare, religiosè educare, & Ecclesiasticis disciplinis instruere. Nos igitur Concilij sanctionibus obtemperare cupientes, Collegium

Trid. sess. 23
Cap. 6. & 18

positarium cautè custodiat, & expensas non nisi authenticis mandatis de more firmatis facere studeat, vt omnem auaritiæ suspicionem, & minus fidelis administrationis resecet, & non solum summas, sed etiam causas, & cœteras circumstantias in Mandatis notet. Cum verò aliqua summa ex receptione reddituum capitalis, pro Seminario depositata fuerit, nullo modo in quotidianos vsus conuerti poterit, sed applicanda erit in emptione reddituum, vel stabilium cum nostro consensu. Archiuum custodiat, reficiat, & restauret, ac scripturas in eo contentas diligenter, & ordine suo ita disponat, vt faciliè inueniri possint, cum opus fuerit.

3 Alumni Seminarij ex vniuersa Diœcesi eligantur, fortunæ bonis destituti, legitimis orti natalibus, qui duodecimum annum agant, nec post decimum sextum admittantur, Grammaticæ rudimentis imbuti, qui spem faciant, ecclesiasticis ministerijs perpetuè emancipandos. Et ideo cautionem præbeant de alimentis Seminario restituendis, si fortè Clericalis habitus, & status fuerint desertores.

4 Nobilium, vel diuitum filij ad conuiuendum ex proprijs redditibus in Seminario recipi possint, si probatis moribus sint, & spes effulgeat in literis profecturos ad Christianæ

publicæ utilitatem, & commune Ecclesiæ bonum: Cinctam, aut cincinnos incompósitos deponant, vestibus sericis non vtantur, nec caligis, nisi honesti coloris. Vitam ad Seminarij normam, & leges componāt; Et Regulās Conuictorū obseruare prouideant; atque obedientiam Seminarij Rectori, ac Ministro spondeant, dum ibi degunt, ac viuunt.

Receptor, aut Minister libro ad id specialiter designato omnium adolescentium nomina, Parentes, patriam, ætatem, studia, annū, mensem, & diem ingressus notet diligenter, sicuti etiam quando egreditur: vterius addat, & causam, & profectum in studijs, & gradum licentiati, vel doctoratus, & cœtera, quæ progressu temporis ad Alumnorum iuuenum decorum, & cognitionem facere possunt. Inquirāt pariter superiores, an qui in Seminario alitur, ingressum in Religionem cogitent, ne sine debito, & intento frustrentur à Sacris Concilijs instituta Collegia, & expensæ ad operarios instituendos pro regendis Ecclesijs effectum omnino diuersum fortiantur, ac pereant. Moneantque nos statim, vt diligenti examine, & conuenienti remedio prouideatur.

Qui in Alumnorum numerum cooptantur, tonsuram, & vestes clericales statim assument, prout à principio ad hæc vsque tempora

consuetum; Confessionem generalem peccatorum statim apud confessorium à Rectore assignatum faciant, & Sacra Eucharistia se reficiant; Inde octauo quoque die Pœnitentiæ Sacramento maculas eluant, & his in mense cœlesti pane gratiæ vires confirment, ac singulis diebus incruento Missæ Sacrificio intersint, Mane primum sit, mentem ad Deum eleuare, & per quadrantem, vel festiuis diebus per mediam horam orationi deuotè vacare; ad vesperam verò post cenam, conscientiam examinent, consueto vnus quadrantis spatio; Beatæ Mariæ litaniam, vel Rosarium recitent. Dominicis, ac festis diebus superpalliceis induti Sacre Metropolitane Ecclesiæ nostræ inseruiant, in choro canonicas horas decantent, & Archiepiscopo pontificalia exercenti, aut celebranti in assignatis ministerijs semper assistât.

7° Maxima cura, & diligentia Domi studijs Grammaticæ, Rhetoricæ, Philosophiæ, Morali, ac Speculatiuæ Theologiæ, aliarumque bonarum artium Disciplinis operam, ac studiū impendant, Gregorianum cantsum, & Ecclesiasticum computum ediscant, Sacram Scripturam, aliosque Patrum, & Conciliorum libros reuoluant, & in administratione Sacramentorum, & ritibus Ecclesiasticis se diligenter exerceant; Et vt in matura ætate in iuuan-

dis proximis aptiores, & instructi aliquo modo in concionandi munere sint; principia, & rudimenta rectè, & ornatè dicendi, & concionandi ad discant: Quare aliquoties per annum priuatim in Refectorio, vel alio loco ad id specialiter designato conuinculis prædant, ut publicè postea facilius in Ecclesijs verba facere expedire, & deposito timore valeant.

8. Omnes à Rectore, & studiorum Moderatore, seu Cancellario suis in classibus diuisijs incumbant artibus, vel scientijs, quibus eo anno fuerunt assignati, in cuius fine ineunte Septembri, præmisso examine coram nobis, vel nostro Vicario Generali, Rectore, Præfecto studiorum, & Præceptoribus ad recognoscendum quantum in literis profecerint, ut vel ad ulteriora studia, & superiores scientias assignari, vel in ijs retineri studiis possint; vel denique parum idoneos repertos, & nullam præbentes profectus spem ad suos domos dimittamus. Si quis verò publicas Philosophiæ, & Theologiæ Theses propugnare constituat, id ex Nostra, & Rectoris facultate præhabita exequendum. Discipulos, falsas, ac perniciosas doctrinas, aut discordias seminantes, incorrigibiles, & inquietos Rector seuerè primùm corrigat, inde puniat, & demum ex nostra licentia seminario eijciat.

9 In reficiendis viribus temperantiam, ac modestiam seruare studeant, & Benedictio cū gratiarum actione, ac sacrorum librorū lectione connectenda est; vt dum cibus corpora curant, spiritualibus alimentis animum confirmet, ac reficiant. Post prandium, aut cœnam integrę horę spatium honestis colloquutionibus, Musica, aut Gregorianis numeris mentem exhilarent. Dum tempus est studendi, nemo ad socij Mensam, aut cubiculum accedat ad aliquid petendum, sine licentia Pręfecti. Dato signo nocturnę quietis in suo cubiculo se recipiant, & singuli in singulis lectis separatim quiescant per spatium tertię integrę diei partis, nisi aliud suadeat necessitas, aut infirmitas. Rectori Oeconomo, seu Ministro, Studiõrum Pręfecto, & magistris prompto animo pareant. Non sint inquieti, elati, vinosi, Vaniloqui sed vitia fugiant, cum omnibus pacem habentes, virtutes sequantur, & Angelicam vitam ducant; Silentium statutis horis in quouis loco maxime in Refectorio, cubiculis, & gymnasio religiosè seruare studeant. Cauent etiam vel maxime à iuramentis, imprecationibus, blasphemijs, contumelijs, mendacijs, ludisque illicitis.

10 E seminario egredi nonnisi omnibus coniunctim, & à Pręfecto associatis, vnquam licet,

licet, nisi in casibus magnę necessitatis arbitrio
 Rectoris, & cum socio. Noctem autem extra
 Seminarium ducere non concedatur, nisi ma-
 gni momenti instet causa, & cum nostra, vel
 nostri Vicarij Generalis licentia, & in huius-
 modi autem casibus socius à Rectore assignan-
 dus erit famulus timoratae conscientia, & vir-
 tute fidelitatis conspicuus, nisi esset ad domum
 Parentum diuertendum, & immorandum.

III. Seuerè vetamus omnibus, qui in semi-
 nario vitam agunt, lectionem librorum, qui res
 lasciuas, aut minus honestas continent, & qui
 fictas, & inhonestas fabulas, potius, quam hi-
 storias narrant. Huiusmodi enim libri, expe-
 rientia teste, maximè corrumpunt iuuentutis
 animum, & mores inficiunt: Imò nec apud se
 habere illos permittimus, sed omnino à Recto-
 re, Ministro, aut Præfecto inquiri, & ab eis
 auferri mandamus, iniuncta poenitentia. Qui
 autem contumax fuerit, facto nobis verbo, à
 Seminario expellatur: Ne neglectum fermentum
 totam massam corrumpat; Et noxia Ziza-
 nia ab electo tritico segregetur.

DECRETVM SEXTVM.

De Græcis Orientalibus.

CUm in hac nostra Vrbe, ac Diœcesi
plures viuant Græcorum Religioſiſ-
ſimi cœtus, plura ab immemorabili Chriſtiana
pietate fundata refulgeant templa, & præſtan-
tiſſimis eorum monumētis hæc Vrbs, & Pro-
uincia illuſtretur; ſanctorum Patrum, Docto-
rum, ſtrenuorum virorum exuijs, & exemplis
decorem ſuſcipiat, & varietatem conſpicuam
induat: Cum Dignitates habeat Abbatiarum,
Prioratum, & præcipuè Protopapæ titulo in-
ter omnes orientales Eccleſias ſuperemineat
admirabilis, & nobiliſſimæ nationis encõmia
de Chriſtiana Religione benemeritiſſimæ Or-
bis terrarum veneretur, quæ non ſolùm impe-
rij ſceptrum diù retinuit; ſed Fideſ Catholica
nata, & enutrita, & Petri ſedēs Antiochiæ lo-
cata. chriſtianum nomen fidelibus per vniuerſam
terram propagauit. Eam Nos paterna
charitate ſuſcipientes, & toto mentis, ac cor-
dis affectu eximiam noſtræ Eccleſiæ partem
amplexantes, & intra pectoris noſtri penetra-
lia complectentes, Orientales Græcorum po-
pulos in hac Vrbe, & Diœceſi commorantes
preſbyteros, ſæculares, Monachos, Clericos,
cœte-

*Cap. quod
translatio.
nē de tēp.
ord.
Pius.*

cœterosque omnes sub nostra iurisdictione de-
gentes hortamur, & obsecramus, vt Sanctam
Catholicam Romanam Ecclesiā totius Orbis
Matrem, & Magistram agnoscant, & veneren-
tur, mētores Sanctorum Doctorum, & Pa-
trum, è quibus amplissimam ducunt originem,
atque Sanctissimis Oecumenicis Concilijs, Ni-
cæno primo, & Secundo, Constantinopolita-
no, Ephesino, Florentino christiana pietate
in omnibus se subijciant, pareant, & obsequā-
tur, ac summorum Pontificum Pij Quarti, Pij
Quinti, & Gregorij XIII. cōstitutionibus obe-
diendo, debitum exhibeant filialem amorem,
& liberalem seruitutem: Ideoque omnes Sa-
cerdotes, clerici, Hieromonachi, aliæque
personæ Ecclesiasticæ bonarum artium Magi-
stri, Doctores, Medici Professionem Fidei
græco idiomate à Gregorio XIII. traditam,
quarta die postquam in nostram hanc Urbem
appulerint, emittere teneantur in manibus
Protopapæ, seu Præpositi clericorum Græco-
rum, qui in libro profitentium nomina anno-
tabit, quod si aliquis id facere neglexerit, ad
Nos referat, qui vel carcere cogatur, vel à no-
strę Diœcesis finibus expellatur.

*Greg. XIII.
Const. 33.
rom. 2. Bul.*

2 Iam dudum à prædecessoribus nostris
Ecclesia Sancti Nicolai Græcorum in Paro-
chiale pro Græcis in hac nostra Vrbe græco
ritu

ritu viuētibz erecta est, illisque, siue fixum,
siue vagum habeant domicilium, vt propria,
& specialis Parochia auctoritate Apostolica
constituta fuit, & ita adhuc vsque tempora
vetustissima consuetudine firmatum, & sacro-
sancta traditione roboratum, vt nulli liceat ex
Græciæ Gentibus, in alia græca Ecclesia sacra-
menta petere, vel recipere, & præcipue Sacra-
mentū Eucharistiæ tempore Paschali, vel in ar-
ticulo, vel periculo mortis, aut extremā Vinctio-
nē mortis tempore, Infantes alibi baptizare, &
Matrimonia celebrare. Quapropter Prædeces-
soris vestigijs inherentes, hæc nostra Constitu-
tione eam de nouo confirmamus, & volumus,
Parochum iuxta Sacrosancti Concilij Triden-
tini, & Sanctorum Pontificum decreta à No-
bis, nostrisque Successoribus eligendū, sublata
prorsus à quibuscūque quacūque facultate eli-
gēdi, nominādi, vel presentandi in dicta Eccle-
sia Presbyterum Græcum Sæcularem, vel Re-
gularem ad inseruiendū Ecclesiæ in diuinis
officijs persoluendis, & penes ipsum sit admi-
nistrare omnes prouentus, redditus, & emo-
lumenta prædictæ Venerabilis Ecclesiæ Sancti
Nicolai, prout ad hæc vsque tempora constitu-
tum est. Vltimus mandamus, ne Confrater-
nitatis Gubernatores, Adiuncti, alijque offi-
ciales villo modo curent, vel quæ ad ipsam Ec-

clesiam attinent; vt sunt reditus, census, iura
 Parochialia, aliaque, quę sunt ipsi Ecclesię, vel
 Parochię propria, nec in reddenda ratione
 partem aliquam habeant; sed computa red-
 denda Nobis, & Nostro Vicario Generali.
 3. Nulli ergo posthac Gręco Presbytero,
 Hierōmonacho, Caloiero cuiuscumque status,
 conditionis, & dignitatis, quacumque con-
 suetudine etiam immemorabili non obstante,
 liceat in hac Vrbe supradicta Sacramenta mi-
 nistrare, Matrimonijs assistere, aut alia ad Pa-
 rochum pertinentia exercere in ministeria sub
 poena excois, & interdicti Ecclesię.
 4. Et vt Parochialis Ecclesię decor seruetur,
 reuerentia augeatur, & de pręteritorum
 memoria pereat, volumus, & mandamus ipsi
 Parochi, & omnibus, & singulis Monachis,
 Caloieris Sanctę Marinę, & Sanctę Catheri-
 nę, vt in vnum colligant libros, notas, & scrip-
 turas, in quibus sunt registrata nomina bap-
 tizatorum, mortuorum, Matrimonialium con-
 sensuum, & ordine digesta ad Nos deferant,
 vt in dicta Parochiali Ecclesia secundum Con-
 ciliarum statuta, & Ecclesię vniuersalis Con-
 suetudinem in vnum collecta melius conseruetur,
 & cum casus acciderit, inueniri possint fa-
 cilius ad populorum vtilitatem, & commo-
 dum.

libemus, & in virtute sanctæ obedi-
entia mandamus Parocho Sancti Nicolai, ut in-
libro ad hoc specialiter designato colligat om-
nes græcorum familias, græco ritu in hac Urbe
commorantes, licet domos habeant nullis cer-
tis finibus conclusas, & in diuersis locis, & re-
motis habitent, nec non defunctorum librum,
Baptizatorum cathalogum, & Denunciationum,
et Coniugiorum, & Sacramentalium Matri-
moniorum consensum authenticum describit
instrumentum in illo. *monitiones ad iudici-
um.* Oleum Cathecumenorum, & Chrisma-
tis feria quinta in Cœna Domini à nostra Pro-
metropolitana Ecclesia petat, & accipiat
Parochus sub pœnari vnicuique decem; & oc-
tauo, & ad summum decimo quinto die Sanctæ
Eucharistiam pro infirmis renouare teneatur,
aliter suspensionem incurrat, & alijs pœnis no-
stro arbitrio infligendis subiaceat. *colloquia.*
17. Ut omnino, quæ Concilium Tridenti-
num, Decreta Pontificum, & præcipue Cle-
mentis Octauæ Bulla statuit, inuiolabiliter à
Græcis, qui in nostra Diocesi habitent, ob-
seruentur, in virtute Sanctæ Obediencie, & sub
diuina interminatione Iudicii omnibus Græcis
mandamus, ne quis latinus secundum ritum
Græcorum viuât, nec proles patris, & matris
latinis genita græcè, vel in graeca Parochia.

-baptizetur; nec proles patre latino, & matre
 -græca Baptismum Græcorum suscipiat; sed si
 -Pater fuerit Græcus, & mater latina; vel si am-
 -bo parentes ritum græcum profitentur; secun-
 -dum Græcorum usum permittimus baptizari.
 -83. Regula pro Matrimonij infallibilis esto,
 -si contrahentes ambo fuerint græci; tres De-
 -nunciationes fiant in eorū Ecclesia Parochiali:
 -Cum verò alter Græci, alter latini ritus, fiant
 -in vtrāque Parochia secundum Domicilij con-
 -stituti habitationem. Quod si nullum appareat
 -impedimentum; liberum sit sponsis, secundum
 -Domicilij leges in quarlibet Parochia con-
 -trahere. 84. Cum Gregoriani correctionem Calen-
 -darii sæculi decursu pateat luce clarius non so-
 -lum diligentissimè exacta calculatione à peri-
 -tissimis Astronomis; & Theologis iam formi-
 -tam esse, sed etiā omnino necessariā ad fir-
 -mandum vernum æquinoctium; à quō Festo-
 -rum mobilium dependet certā, & sine errore
 -Paschalis Sacramenti solemnis Constitutio; nō
 -solum æquum; & rationabile videtur, sed etiā
 -iustum, & secundum certas rationis leges; illā
 -acceptare, ac ad suas veras, & reales sedes
 -Ecclesiæ solemnitates reducere, atque in his
 -celebrandis cum catholica, & vniuersali Ec-
 -clesia latina conformari. Quapropter mone-

mus omnes Græcos, vt quantum fieri potest, in his se cum latinis conforment, vel saltem, ne illas bis, sed tanquam minus malum, suum ritum sequantur, ac semel celebrent huiusmodi solemnitates.

DECRETVM PRIMVM

SESSIO TERTIA.

De Fide Tuenda.

Armata Fides nō solum diuini verbi gladio hostes proster nit, & fugat, sed veluti Davidical turris, lex qua mille clypei pendent, & sicuti castrorum acies ordinata suas acies instruit ad debellandos hostes tum inuisibiles, tum visibiles, suos necesse est habere duces, Princeps, & Ministros, qui eam spiritualibus, & temporalibus armis custodiant, ac tūeantur. Ideo in hac sessione de præcipuis Ecclesiæ Ministris agendum duximus.

TITVLVS PRIMVS
De Ministris ad Religionem, & Fidem, & custodiendam.

Eximiorum Ministrorum Solertia, Rectorum diligentia, & Dignitatum singularis industria populos non solum edificat, sed facile regit, ac dirigit in viam salutis, ac ad vicio-

rum monſtra vincenda, & integram, ac immaculatam Fidem, & Religionem cuſtodit, ac defendit. Ideo de illis ſequentia Decreta firmamus.

DECRETVM PRIMVM.

De Vicario Generali.

Vicarius Generalis, qui non ſolum Archiepiſcopi præcipuus coadiutor, & dextera eſt, ſed vnum, idemque Tribunal nobiſcum efformat, & conſtituit. In cauſis ad noſtram iuriſdictionem ſpectantibus examinandis, & iudicandis ſit omnino diligens, & integer, & nec fauore, nec muneribus à recto iuſtitie tramite flexibilis; Dei gloriam, & honorem Eccleſie, & Eccleſiaſticorum iura virili, ac diuino Zelo acriter defendat, ac protegat; Erga ſubditos tanquam pater, aut germanus frater ſe gerat, omnes humaniter ad ſe accedentes recipiat, non grauis nimis, aut elatus; Populos à vitijs reuocet, ac in officio continet; Scelera, & ſcandala diligenter ſcire ſtudeat, & ſine perſonarum exceptione puniat. Maximum enim ſcelus eſt in electis Eccleſie Miniſtris negligentia, & ea, quæ ad ſuum pertinent officium, & miniſterium, oſcitanter exequi, vel omittere. Quam maxima poterit ſollicitudine, & breuitate

uitate causas concludat. In miserabilium pauperum, pupillorum, viduarum, & maximè Ecclesiarum negotijs sit potiùs fautor, quam Iudex, carceres frequentèr visitet, inferiores Ministros in officio contineat, & si quid peccatū fuerit, seuerè puniat, & corrigat.

102. Si in Vrbe, aut Diœcesi aliqua accidunt alicuius momenti, ad nos referat, vt secundum nostræ commissionis formam ad optatum finē causas dirigat, ac perficiat. Quapropter in his, quæ de speciali mandato agenda sunt, vt conferre beneficia; literas Dimissorias, habitum clericalem concedere, atque dispensare in ætatē pro matrimonio, vel receptione, vel administratione Sacramentorum à Sacris Canonibus, vel à nobis præscripta, & similibus prorsus abstineat nisi pro his etiam, vel horū aliquo à nobis sit specialiter deputatus.

3. bi. Carceris Custodes sæpiùs pen hebdomadam vocatos interroget, quot victos in carceribus retineat, an scandalosè vitā agant? an aliquoties in anno, & præcipuè in Paschate Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ suscipiant? an deprauatorum morum signa exhibeant? Et non solùm animæ, sed etiam corporum cura sit, an scilicet habeant ad victum simpliciter necessaria? an infirmitate aliqua graui laborent? præcipuè exquirat de illis, qui artiori,

etiori, & strictiori custodia inclusi continentur; libenter etiam, ac benignè audiat, quæ ad reorum defensionem exponuntur, & quibus opus esse cognouerit, vt consulatur, & prouideatur, in ijs omnes curæ, sollicitudinisque partes Christiana Patris pietate diligentissimè præstet; Et si omnes, vel aliquos in ergastulis perditè viuere perspexerit, & correctione indigere ad morum disciplinam, prout opportunitas tulerit, monere, hortari, obiurgare, & corripere non omittat, vt auctoritate, & imperio perditorum hominum pertinaciæ sollicitè occurrat.

*Conc. Trid.
Sess. 25. de
Ref. cap. 20.*

4 In terminandis causis, quanta fieri potest breuitate procedendum, & vt in litigantium artibus, seu in litis contestatione, seu in alia parte Iudicij differenda termini præfixione, aut emendicata alia ratione modis omnibus occurramus, volumus causas quotidie, exceptis diebus festis de præcepto, agitari: Et ideo dilationes omnes, exceptiones dilatoriæ, vel peremptoriæ, ultra duos dies non protrahantur.

*Trid. sess. 22.
de Ref. c. 5.*

5 Viduarum, Pupillorum, & miserabilium personarum causas, vel illas, quæ summam quatuor aureorum non excedunt, summariè, simpliciter, & de plano, sola facti veritate inspecta, non seruato iuris rigore, & terminorum ordi-

ordine, extra iudicialiter terminari mandamus.

6 Si Vicarius nostræ Sedis non fuerit graduatus in Ciuili, & Canonica lege, causas terminare debet ex nostri Assessoris voto; Et æquum, & iustum esset, vt in omnibus decidendis causis conuenirêt. Sed si quando votorum contrarietas inter Vicarium, & Assessorem, & opinionum probabilitas in diuersas distraheret sententias, vel ad Nos recurrant, vel maturius causa agatur ex peritorum Doctorum Consilio, vt secundum probabiliorem sententiam iudicia firmentur, & causæ æquitatis partem sequantur tutiorem.

DECRETVM SECVNDVM.

De Officio Pœnitentiarij.

S Vpremi Pœnitentiarij munus, & officiũ *Trid. sess. 24 de Ref. c. 8.*
 à Prædecessoribus cōstitutũ, & à Tridē-
 tina Synodo Episcopis maxime commēdatum,
 & Nos in Nostra hac Protometropolitana eor-
 um Constitutionibus, monitis, & exemplis
 obsequentes, vt faciliior pateat ad peccatorum
 veniam aditus, & ad emendationem, ac vitæ
 melioris institutionem medicinalis antidotus,
 & veluti ad vniuersalem Patrem recursus, de-
 put-

putamus Noſtrum in Vrbe Pœnitêtarium admodum R. S. T. D. D. Vincentium Domin-go Canonicum qui facultatem habeat ſibi cō-
feſſos ab omnibus caſibus de iure Nobis, vel
per ſtatuta Synodalia reſeruatis abſoluendi,
qui dum in noſtra Protometropolitana Con-
feſſiones excipiet, interim præſens in Choro
cenſeatur, & diſtributiones habeat imminu-
tas. In pœnitêtijſ iniungendis cautè, & mo-
deratè procedat iuxta criminum qualitatem,
& perſonarum conditionem, & ſtatum, prout
inquunt Tridentini decreta.

DECRETVM TERTIVM.

De Fiſci Patrono.

I Archiepiſcopalis Aduocatus Fiſci, cu-
ius piæ ſolertiæ, & cautæ ſagacitati
omnes cauſæ in Noſtro Tribunali, tanquam
ſolido veritatis, & Iuſtiæ fundamento nitun-
tur, ſit in inquirenda facti realitate ex adiun-
ctis circumſtantijs, & teſtibus non ſolùm dili-
gens, & perſpicax, ſed vt Miniſter fori Eccle-
ſiaſtici æquus, & potius ad pietatem, quàm ad
rigorem, & ſeueritatem propenſus, & ſciat ſui
muneris partes eſſe, puram, ac meram verita-
tem non ſubdolè, ſed ſubtiliter inquirere, juſtè
diri-

dirigere, atque ad optatum finem tuendæ Religionis, ad Dei gloriam, & ecclesiasticæ disciplinæ reformationem perducere. Ideo nec eo vnquam abutatur ad innocētes opprimendos; nec causam præbeat, vt calumnijs viapateat, Odijs laxentur habenæ, & iniustis criminationibus non solùm pietas Christiana, sed Iustitiæ iura labascant, & pereant: Satius enim est, reum impunitum abire, quàm innocētes iniuste vexare. Et ideo nullam criminis causam suscipiat, quam ex odio, inimicitia, & vindicta calumniosè ad se delatam esse suspicetur; & susceptam dimittat, si prætensi Rei innocentia vel certò cōstet, vel probabiliter inferatur.

2. Maiori, quo potest studio, ac solertia, perspicaci inuigilet, informationes sincerè recipere, fideliterque referre, diuinum semper præ oculis versando iudicium. Porro ab ipso, vel suo nomine Informationes ad Consultorē non transmittantur, nisi facta per nos, aut nostrum Vicarium Generalem, & ipsum Fisci Patronum missione.

3. Procuratores Fiscales, & inferiores Ministros sæpè visitet, admoneat, & dirigat; & si opus erit, coerceat, vt terminos suorum munerum non excedant; nec aliquid, vel minimum à colligantibus, vel Reis pro Iustitiæ administratione extorqueant.

4. In conferentijs causarum Fiscalium, & in carcerū visitationibus personā literā assistat: Quapropter recognascat prius informationes, & processus, & si opus erit, impinguet, omnesque actus ita ordinet, & disponat, ut de singulis reddere valeat rationem.

5. Habitā per Fiscum sufficienti, & plena probatione in causis criminalibus, datoque ad defensiones termino duodecim dierum ad ulteriora procedendum processū cōpleat: nisi Vicarius Generalis aliud mandauerit, vel formam ritus seruādā cautius iudicauerit.

6. Dum ordinantur, & capiuntur informationes, sit semper præsens, & inuigilet: litteras criminales subscribere, & reorum subitio- nibus adesse teneatur. Quod si res magni momenti erit, Nobis, vel Nostro Vicario Generali processum referat: Fiscī probationes procuret: Contra euidenter criminosos fortiter agat. In omnibus actibus Fisco præiudicialibus studeat intimari.

7. Pro defensione Iurium Archiepiscopaliū præsentationes, & electiones ad beneficia recognoscat, & cum obscura erunt partiū iura, de nullitate dicat, & protestetur, ac Iura Ecclesiæ nullatenus auferri, vel imminui patiatur.

8. Neminem sine sufficientibus inditijs de-
tru-

tradat in carcerem. Nec de vita, & moribus
inquirat, nisi saltem infamiam præcesserit, vel
sufficientes probationes cogat, maxime si per-
sonæ graves, vel mulieres bonæ existimationis
sint.

DECRETVM IN QVARTVM.

De Vicarijs Foraneis.

Cum Nos in Vrbe degētes, populis No-
vicariis commissis, præfentes esse non detur,
Vicarij Foraneis, qui ad speciale, & immédia-
tum per singulas Vrbes, & populationes régi-
men deputantur, nostras partes agant, & om-
nem curam adhibeant, & inuestigent, an po-
pulus aibulet in viâ salutis, an aliquid sit, quod
nostro auxilio, & medicina indigeat, quod cor-
rigi, & emendari debeat, & ad Nos deferant.
Et primo quidem in licentis suæ potesta-
tis recognoscant terminos à Nobis assignatos,
& ea, quæ illis commissa, quæ vetita sunt, nec
illos vllō modo transiliant, aut vltius pro-
grediantur, & insuper eas constitutiones
obseruent, quæ dudum ab Archiepiscopali
Curia vsu, & consuetudine ad eorum instruc-
tionem sunt ordinata.

In ijs, quæ ad eorum officium pertinent,
vtantur opera, & consilio Assessoris, qui à No-
bis

his fuerit assignatus; & opera Magistri Notarij, & aliorum officialium, prout ipsis expedire videbitur. Prouisiones, & rerum deliberationes ea forma conficiantur, vt de Vicarij mandato ad relationem Assessoris emanent; Causas ciuiles secundum consuetudinem ad vncias solum decem ipsi terminent; Si eam summam exceſſerint, ad Vicarium Generalem remittant; Alioquin eorum sententia inualida, & nulla erit, & Nostro arbitrio pœnas dabunt.

4 Præterea circa ordinationes, iniunctiones, processus, testium receptiones, rerum ciuiliū, vel criminalium cædulas, cœterosque actus iudiciales maximè inuigilent, vt minimo, quantum potest, litigantium incommodo pertractentur, & constitutiones hac de re firmatas, & consuetas ab omnibus, & singulis ministris sub pœnis illis præscriptis inuiolabiliter obseruent ipsi Vicarij, & ab alijs ministris obseruari diligenter curent, ac inuigilent sub pœnis alias designatis, & præscriptis.

5 Delictorum Inquisitiones non prætermittant; Illorum denunciationes, atque accusationes, quando nulla subest odij, inimicitiae, famæ, vel alterius scândali suspicio, cautè, & prudenter recipiant; & cum semiplenè saltem constet delictum, & periculum fugæ imminet, in carcerem delinquentes conijciant; sed infor-

formationes, & omnia alia acta ad Nostram magnam Curiam transmittant, & quos carceribus mancipauerint, sine nostra, vel Nostri Vicarij Generalis licentia non emittant: Exceptis tamen ijs, qui correctionis gratia in leuius ab ipsis pœna carceris puniuntur; nec vlla in memorialibus decreta subscribant, vel prouisiones faciant, sed illa ad nostram Curiam decretanda transmittant: Matrimonialibus, & beneficialibus causis nullo modo se ingerant. Pia legata iuxta testatorum dispositiones debite executioni mandari procurent. Curam habeant vigilantem circa clericorum, & presbyterorum vitam, & honestatē, & circa harum Constitutionum, Synodaliū obseruantiam. Reorum nomina ad Nos deferant, vt quæ à Nobis in Nostra visitatione iniuncta, ac præcepta fuerunt, accuratē executioni mandentur. In actis iudicialibus taxam Archiepiscopalis Curiae nullo modo in laborum mercedem augeant, & nihil omnino ultra exigant, nec etiā sponte oblatum accipiant.

6. In sui muneris administratione tales sint, vt omnes eorum opera bona videant, & glorificent cœlestem Patrem. Ministris, & Subditis omnibus exemplo, morum integritate, virtutum, & bonorum operum fulgore refulgeant. Scelera impunita non prætermittant. Quod si

ami-

amicorū, vel consanguineorū causa, aut munerum acceptatione in euidens Ecclesiasticæ disciplinæ detrimentum crimina dissimulent, vel impunitos reos abire, permittant, aut causas criminales, & delicta tegant, officio priuentur, & alijs nostro arbitrio pœnis subiaceant.

8. Licet Vicarij de iure nec in Ecclesijs, nec in Processionibus, aut ecclesiasticis Ministerijs locum habeant specialem, tamen in pluribus nostræ Diœcesis Ecclesijs consuetudine immemorabili ius illis videtur acquisitum, ut in huiusmodi publicis functionibus post Archipresbyteros, Parochos, & Ecclesiarum Rectores locum obtineant digniorem, Ideo iubemus, vbi talis consuetudo viget, inuiolabiliter obseruari. In Collegiatis verò, vbi canonicus est, suæ anterioritatis, & antiquitatis locum retineat. Quod si non ex gremio fuerit Canonicorum, vsus, & consuetudo omnino feruentur.

9. Festorum dierum Sanctificationem, & obseruantiam curent, & sciant non posse Nostros Archidiaconos præter tempora Messis, Vindemiæ, & Operis serici licentiam concedere operandi festis diebus, sine vrgenti necessitate per Nostros Vicarios, quorum conscientiam oneramus, approbandam.

10. Curam, & diligentiam singularem adhibeant,

habeant, vt pueri doctrinam ediscant Christianam, & Decalogi, & Ecclesiæ præceptis à proprijs Parochis, & Archipresbyteris imbuantur, & si quid in his peccatum fuerit, ad nos deferant. Pupillorum, Viduarum, ac pauperum necessitatibus Christiana pietatē consulant; Et si quid in illis opus esse cognouerint, non solum opere, & consilio, sed eleemosinis adiuuent, & suo exemplo ditiores populationum suarum personas excitent, & inducant ad opera misericordiæ exercenda.

11 Parocho, Archipresbytero, seu Cappellano in vitæ termino constituto diligentes adsint, & assistant; Et adiuuent primo in his, quæ ad Animæ salutem faciunt; Inde sedulo curent, ne libri ad illius officium spectantes distrahantur, occultentur, vel deperdantur, sed eos coram testibus, & Notario diligenter cum indicibus, & repertorio consignatos accipiāt, ac retineant, nouo Curato eisdem adhibitis solemnitatibus, & cautelis consignandos.

12 Delegati per Diœcesim, vbi eos destinandi necessitas nos cogit, non solum moderatē in expediendis commissionibus se gerant; sed Vicarijs foraneis literas suæ delegationis exhibeant. Nec vllō modo Vicarij sinant datā exercere potestatem, nisi prius terminos iniuncti negotij in literis recognoscant. Nec limites

instituta iurisdictionis excedere patiantur; & si in modo procedendi, vita, & moribus quoquo modo à recto tramite Iustitiæ defleant, certiores nos faciant, & admoneant.

DECRETVM QVINTVM.

De Assessores, & Consultoribus.

Assessores, qui & Consultores Nostri habent, sunt, & Iudices ordinarij in forensi tribunali constituuntur, quorum votum in ijs, quæ ad iura spectant, percontabimur: non solum secundum iuris rigorem, sed secundum æquitatis leges, Christiana indulgentia, sententias dicant; memores, veram Iustitiam compassionem præ se ferre, falsam verò dedignationem; & illud Exodi 23. Non declinabis in iudicium pauperis, nec accipias munera, quæ etiam excæcant prudentes, & subuertunt verba iustorum. Integri & incorrupti occurrant, quod iustum erit, & rectum iudicium Nobis proponant confirmandum.

Cum Nostro Vicario Generali quotidie rationes, & causas conferant, iam propositas, diligenti examine secundum iura, & leges, quam breuissimè expediant; Neminem grauent, nec quæ sua sunt, quærant, sed quæ Iesu Christi.

3 Meminerint etiam, consultores esse in nostra Magna curia non patronos, aut causidicos, & aduocatos; Ideo nullius causam tuendam, aut suo patrocinio firmandam suscipiant.

4 Diligentes sint in visione Scripturarum, & informationum. Super causis decidendis debitum præmittant studium, & se particulis passionibus exuant. Iustitiæ partes viriliter tueantur, timentes de omnibus diuino, & in exorabili Iudici rationem reddituros.

5 In causis fiscalibus Decreta, & Consultationes ab ipsis factas Nobis, aut Nostro Vicario Generali referant, & specialiter distinctè, ac clarè significant.

6 Denique cum, tum prudentium iudicio, tum experientia teste compertum sit, multoties Consultores, seu Iudices à partibus recusari, & vt sibi suspectos simultatis, & inimicitiae causas ad protrahenda iudicia incusando reijci, vt aditus præcludatur huiusmodi recusatationibus, & subterfugijs, volumus, vt in illis iuxta Pragmaticas, & Regni Sanctiones in nostra etiam Curia procedatur.

DECRETVM SEXTVM.

De Capitano, Procuratoribus Fiscalibus,
& Carcerario.

Capitanei, & Procuratorum Fiscalium munus est facinorosorum hominum, & perditorum scelera, & delicta inquirere, & contra reos instare, vt corrigantur, & puniantur; id autem facere non præsumant, nisi iuxta formam sacrorum canonum contra publicos delinquentes, & infames; Vnde his omnibus iubemus, ne informationes accipiant, aut in vincula conijciant, Nisi Nobis, Nostro Vicario Generali, vel Fisci Patrono de veritate, vel infamia constiterit, & totius delicti, seu facti (vt aiunt) cognitione præhabita, & ad id prius potestate impetrata; Et tunc Fiscalis cum Actuario ad testium examinationem procedat, quos non cogat ad testificandum nisi iudicialiter vocatos.

2 Ad reos inquirendos, vel capiendos nocte per Urbem non excurrant, nisi ex speciali mandato nostro, vel Nostri Vicarij Generalis.

3 In administratione Iustitiæ sint assidui, atque in Magnæ Curiae negotijs perficiendis assistant, & modestè in omnibus se gerant, cum

exc-

exequenda erunt superiorum mandata. Si verò alicui vim inferant, vel minis, & metu, siue per se immediatè, siue per alios mediatè aliquid extorqueant, in excommunicationem maiorem statim incidant, & ad dupli restitutionem, pœnam carceris, & amissionem officij damnantur.

4. Custos carceris neminem in ergastulo detrudat, vel ab eo emittat, sine Nostro mandato, vel Nostri Vicarij Generalis authentico, cuius schedulam ad sui indemnitatem reponat vna cum libro maiori, in quo nomina, cognomina, patriam, & insuper diem, mensem, & annum eorum, qui inclusi detinentur, diligenter scribat. Nec notas extrahat, nisi prius Nostrium, vel Nostri Vicarij Generalis, aut Advocati Fiscalis placitum requirat. Sequestra nec pro ciuilibus, nec pro criminalibus accipiat, nisi ad Nostram Magnam Curiam pertineant, & spectent.

5. Carceres suæ curæ commissos sæpè inuisat, præcipuè primo mane, & post solis occasum, nec permittat arma, aut alia instrumenta inferri, quibus possint parietes, vel ianux lædi, vel infringi, cuius enim periculo sit, quidquid euenerit, & cuiuscumque damni, aut criminis ita reus erit, ac si ipse patrauisset.

DECRETVM SEPTIMVM.

De Magistro Notario, & Socijs.

1 **M**agister Curiaë præcipuus est inter omnes spiritualis fori Ministros, & veluti mare vitreum, simile cryſtallo ante sedem Archiepiſcopalem refulgens. Caueat igitur, ne coram Deo, & Agno, ac in conspectu Noſtri Tribunalis appareat sordibus auaritiæ inquinat⁹, & sicuti, & Iustitiæ primus Minister, ita æquitatis lance, & sacro Zeli diuini gladio armatus cæterorum ministrorum agmen ducat, verbo, & exemplo singularis ante omnes eluceat.

2 Studeat, atque omni ope nitatur, ne actorum exscriptio, vel collatio in publicum prodeat nisi sua manu firmata. Volumina verò originalia, seu processus, quos ipse confecit, vel qui ex quibusvis Diœcesis partibus transmissi sunt, nullo prætextu partibus, aut earum Procuratoribus, vel Aduocatis tradat, vel ostendat, sub pœna excommunicationis ipso facto incurrêda, Claues verò, quibus huiusmodi scripturæ, aut protocolla custodiuntur, nemini prorsus concedat. Fideiussiones pro tradendis depositis non admittat, nisi eorum, qui in casu succumbentiæ restituere facile, & promptè

ptè possint, ac valeant; Secus ex suo soluat, & aduersus fideiussorem habeat, proprijs expensis, recursum.

3. Quilibet Magister Notarius Curiae spiritualis librū habeat, in quo legata pia in dies relicta à defunctis adnotet, & infra mensem à die mortis legantis ad nostram Curiam mittat. Magister verò Notarius vniuersalis nostrae Archiepiscopalis Curiae alios quoque libros habeat, in quibus informationes, processus, & scripturae à Vicarijs foraneis, vel Delegatis transmissae distincta nota, ac Italiana registrentur, ac suo ordine disponantur, & consignationes diligenter notet, vt inde constet iam esse transmissas. Indices ordine digerat de supplicationibus, quae in Deputationibus, aut alibi iuridicè proponuntur, de Decretis, & prouisionibus in causis fiscalibus, ac deputationibus, de Decisionibus à nostra Curia emanatis, primis, & secundis Decretis, adeo vt, si in calce huiusmodi Scripturae testimonium registri non praferant, executioni mandari non possint. Rerum criminalium acta, & scripturae in proprio codice seorsim à ciuilibus asseruentur; quod etiam de fideiussionibus est intelligendum. Vt facilius omnia suo ordine digesta inueniri possint, Volumina, seu incartamenta, quae ad obtinendas beueficiarum in-

stitu-

stitutiones ſunt, non reſtituantur partibus, ſed Archiuio. Sic etiam literæ dimiſſoriales, quarum virtute alienos diœceſanos ordinaui-
mus, vel Matrimonium contrahere permiſimus, in Archiuio reponantur.

4. Cæteri Actuarij, Commiſſarij, Notarij, Procuratores; alijque inferiores noſtræ Curie Miniſtri ſummo mane, & poſt prandium ad Noſtram Magnam Curiam ſolicite accedant; & quolibet die lunæ ſchedulam, in qua criminales proceſſus ſunt annotati Noſtro Vicario Generali porrigant; Et omnes in ſuo officio contineantur, fraudes non committant, pecunias non extorqueant, munera non exorent; ſecus pœnas exceſſibus proportionatas arbitrio noſtro infligendas ſubibunt.

5. Ut iuſtæ querelæ tollantur omnibus cauſæ, & rationes, non ſolum quidquam ſupra taxam accipere renuat, ſed etiâ in exēplo ſententiarum, atteſtationum, & cuiuſcumque generis ſcripturarum, quod extrahitur ab Actuarijs, Commiſſarijs, & cæteris Miniſtris, expenſas apponi præcipimus, & iubemus, cum ſubſcriptione Archiuarij, Cancellarij, vel alterius, cuius opera ſcriptum, & abſolutū eſt. Hæc autem omnia ſecundum certam taxam, & Pandectarum rationem à noſtris Prædeceſſoribus præſcriptam, & à Nobis confirmatam in principio

cipio nostræ Pastoralis Curæ, Nunc iterum in hac generali Synodo statuimus, confirmamus, & obseruandam inuiolabiliter mandamus sub pœnis priuationis Officij, pecuniæ extortæ restituendæ, & alijs nostrò arbitrio imponendis,

TITVLVS VLTIMVS.

De Vitijs extirpandis.

Portet vel maximè, vt Ministrorum, qui in agro Domini colendo vocati sunt, & immissi, Cura, & diligentia in extirpandis vitijs, & publicis euitandis scandalis, ac zizanijs ab electis Aristis segregandis eniteat, & vt in electorum consortio cumuletur fructus sanctitatis, incumbat. Quapropter sicuti prudēs, ac sollicitus pater familias noxias fruges colligendas ad comburendum in fine messis satius esse putauit: Ita & Nos post ministrorum directionem, ac instructionem, quorum munus est Ecclesiæ nostræ campum à spinis, tribulis, & zizanijs purgare, scelerum mala semina colligere, postremis hisce Synodi nostræ decretis duximus, ad puniendum pœnam proponere, vt à vitijs purgatæ fideiū mentes, sine macula, & ruga in eternitatis horreis ab Angelis supremæ Curæ ministris infertantur ad præmium

OPortet vel maximè, vt Ministrorum, qui in agro Domini colendo vocati sunt, & immissi, Cura, & diligentia in extirpandis vitijs, & publicis euitandis scandalis, ac zizanijs ab electis Aristis segregandis eniteat, & vt in electorum consortio cumuletur fructus sanctitatis, incumbat. Quapropter sicuti prudēs, ac sollicitus pater familias noxias fruges colligendas ad comburendum in fine messis satius esse putauit: Ita & Nos post ministrorum directionem, ac instructionem, quorum munus est Ecclesiæ nostræ campum à spinis, tribulis, & zizanijs purgare, scelerum mala semina colligere, postremis hisce Synodi nostræ decretis duximus, ad puniendum pœnam proponere, vt à vitijs purgatæ fideiū mentes, sine macula, & ruga in eternitatis horreis ab Angelis supremæ Curæ ministris infertantur ad præmium

DECRETVM PRIMVM.

De Vſurarijs.

*Ecc. cap 18
Pſal. 14. le-
uit. 6.
Luc. 6. 6.*

*Alex. 7 pro-
poſitione 24*

A Bominabile Vſuræ ſcelus ex veteris,
& noui Teſtamenti paginis damna-
mus, itaut titulo meri, & puri mutui nihil qui-
dem vel exigi poſſit. Nec licitum eſt aliquid
vltra fortem exigere, etiam ſi quis ſe obliget
ad non repetendam fortem vſque ad certum
tempus; Quin imò nec ſufficienti titulo excu-
ſantur ab vſuris ratione numeratæ pecuniæ.
Quatenus aliqui aiebant, quod cum numeratæ
pecunia præſtantior ſit numeranda, & nullus
ſit, qui non maioris faciat pecuniam præſentem,
quam futuram, poteſt creditor vltra fortem
aliquid à mutuatario accipere, & eo titulo ab
vſura excuſari, quæ eſt propoſitio damnata ab
Innocentio XI. propoſitione 41. vel exigere
tanquam ex beneuolentia debitum. Et quidẽ
ſi quis vſuræ, aut illicitæ negotiationis ſordibus
involutus his, alijsque huiusmodi cauſis ſe re-
gere curauerit, ſciat has vias omnibus præclu-
ſas ad palliandas vſuras.

Insuſper vetamus omnes contractus Ven-
ditionis, ſeu Baratti reſpectu eiufdem perſonæ
cum contractu retrouenditionis præuiſe inito.
Sicuti prohibuit Innocen. XI. propoſitione 40.

Item sicca cambia, quę speciem tantum primo aspectu cambij representant; reuera tamen cambia realia non sunt, sed in fraudem Sacrorum Canonum inuenta; cum scilicet ad cambium datur, sed reuera vel nullę reales, & vera literę sunt, nec ad loca, pro quibus sunt, mittuntur; vel si mittuntur ex aliquo defectu vel respondentis, vel nummorum inanes redeunt. Ea etiam omnia, in quibus pro pluribus nundinis ad cambium quis dat, & accipit ultra sortem aliquid ex dilata solutione non ex lucro cessante, vel damno emergente, ex Pij V. Constitutione, illicita, & usuraria esse, decernimus, & Contractus omnino inuálidos censendos esse, & iniustos, declaramus.

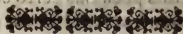
Pius V. Com.
lit. Kal. Sept.
bris 1568
& 7. Febr.
1571. mu-
num

3. Contrahentes in casibus à Iure, ob pal-
liatas vsuras prohibitis, Item Notarius, instru-
mentum vsurarum scribens, proxenetę, seu me-
diatores cooperantes sciant, à Nobis omnino
cogendos esse ad omnia huiusmodi instrumen-
ta rescindenda sub grauissimis pœnis.

4. Inuigilent etiam Domini, ne vlllo modo
suis mancipijs vsuras permittant, & multo mi-
nus tribuant illis pecunias certo constituto lu-
cro diurno, menstruo, vel annuo eo pretextu,
vt libertatem negociando acquirant, nisi ne-
gociationis species sit licita, iusta, & realis sub

opœna Dominis excommunicationis, feruis vērō vsurarijs fustigationis, aut carceris.

Et vt in re tanti momēti Confessarij cauti sint, vigilantes, ac solerti circumspectione solliciti, nisi benè negotiationum species distinguant, & licita ab illicitis discernant, Mercatores ad Doctiores remittāt. Quod si illis constet, vsuras exercuisse pœnitentes, eos non absoluant, nisi certo constiterit, vel reddidisse, quod per vsuras acquisitum est, vel spes moraliter certa effulgeat, & promissio firma de restitutione: quā primum facienda validis firmetur argumentis. Parochi etiā inuigilent ad dignoscendos vsurarios, & paternè primò illos admoneant, inde ad nos deferant. Quod si vsurarius manifestus moriatur impœnitens sepultura omnino priuandus erit ecclesiastica; Si verò in fine vitæ signa dederit pœnitentiæ, hæredes cogant ad debitas fideiussiones pro restituendis vsuris, & tunc poterunt indulgere cum eo sepulturæ; Nos tamen si per tempus licebit, vel prius admoneant, vel postea, si res moram non patiatur, certiores faciant.

DECRETVM SECVNDVM

De Concubinarijs, Adulteris, & Lenonibus.

Incontinentiæ, & luxuriæ vitium non solum Deo, & Angelis odibile, sed Naturæ rationali contumeliosum, & immundis tantummodo spiritibus gratum, Reipublicæ Christianæ pestis, ignis omnia Virtutum genimina usque ad totalem ruinam deuorans, omnibus etiam sceleris, ipsius supra omnia scelera nocuum, pauperiem, morbos, dolores, & fœdæ vulnera germinans per spinas, & tribulos, amaritudines, & infamiam, & expensis animæ, & corporis bonis ad baratrum æternæ damnationis miserabiliter detrudit. Hoc immane monstrum Deus in vtriusque Testamenti paginis detestatur, Patres, & Concilia omnia, ac vniuersalis Ecclesia qua monitis, quæ minis, quæ pœnis carceris, exilij, excommunicationis, infamiæ fugare, eradicare, & emendare in Christianis contendunt, & satagunt.

Nos igitur Sacrosancti Concilij Tridentini præcipuè armis instructi cōtra inferni draconem pugnare cogimur, qui Ecclesiæ nostræ campum carnali peste commaculat, ac omnia deuastat virtutum germina. Cum omnibus pateat,

teat, quam detestabile malum sit, homines solutos concubinas alere, & detestabilius scelus in Sancti Sacramenti Matrimonij contemptum scorta quandoque etiam cum vxoribus retinere; Pœnas omnes à sacris canonibus impositas innouamus, & exequutioni omnino mandandas esse contra huiusmodi scelestos, & perditos, decernimus, ac iubemus.

Conc. Trid. Sef. 24 c. 8. 1. 3. Primò igitur admonemus omnes Concubenarios, siue soluti sint, siue vxorati, & potiori iure, si in statu Ecclesiastico sint constituti cuiuscumque ordinis, status, conditionis, aut dignitatis, vt concubinas eijciant, seque ab earum consuetudine seipungant, & in Dei gratia se cõstituant, mores, ac vitæ rationem ita componant, vt omnis scandali ratio eradicetur. Si qui verò infra quindécim dies, quorum quinque pro prima, quinque pro secunda, & totidem pro tertia admonitione peremptoria, & canonica assignamus, hanc animarum pestem à se non elongauerint, ac verè, & realiter dimiserint, excommunicationem incurrant, aliasque pœnas subeant à Sacro Concilio Tridentino, & sacris canonibus designatas. Inde iubemus mulieres, siue coniugata illæ sint, siue solute, quæ cum ijsdem viuunt, si intra definitum tempus omnem concubinatoris suspensionem non tollant, à Nostræ Diœcesis finibus eijci, & expel-

expelli. Cæterum si in concubinato per annū censuris regle dis permanserint, aduersus eos seuerè pro qualitate delicti procedatur.

Trid. Sess. 24
de Ref. c. 8.

4 Contra enormissimum, & nefandum Soma crimen patrantes grauissimis à Iure, Regni statutis, vel consuetudine poenis taxatis, alijsque nostro arbitrio procedatur.

5 Aduersus incestuosos etiam similibus, & grauioribus poenis instandum esse, decernimus pro grauitate, & qualitate delicti.

6 Si quis virginem stuprasse constet in uitam, poenis à Iure Canonico inflictis subiaceat. Cum vero illam in uxorem ducere, vel dotare, in poenam constitutum, & decretum fuerit, nostris carceribus detineatur, donec effectiue sine obligatione satisfactis. Quod si per vim raptuerit, & è propria domo eduxerit, poenam carceris ad nostrum arbitrium subeat.

7 Lenones vero, siue viri sint, siue feminae, qui turpi quaestu mulieres quascunque ad concubitum inducunt, Vel uxores, filias, sorores, cognatas, affines in suis, vel alienis domibus prostituendas detinent, prima vice vinciarum viginti, & fustigationis poena mulentur. Si vero in his iterum deliquisse, compertum fuerit, ultra prædicta, à Nostra Diocesi exulare cogantur.

DECRETVM TERTIVM.

De Decimis, & Oblationibus.

Exod. 22. &

23. leuit. 27

Num. 18.

Tob. 1.

Cap. de De-

cimis.

Trid. ſeſ. 25

c. 12.

P Ræceptum Domini est, Deo soluenda, quæ Dei sunt. Cum igitur primitiæ, & decimæ Deo debeantur, & diuina, humana-que iura fideles cogant, ad cultum Ecclesiarum, & sustentationem Ministrorum ea præbere. Parochi primo, & tertio die Dominico Quadragesimæ, populum moneant, vt primitias, ac decimas integrè persoluant, Desides, & negligentes suspenſa Sacramentali absolutione compellant. Qui vero muneris sui debitum non curauerit, aut alios ab eo adimplendo retraxerit, excommunicatione puniatur, nec, nisi restitutione secuta, absolua-
 2. Insuper eum Tridentino ſeſſ. 25. de Reformatione hortamur, & nos omnes nostros subditos, maxime in hac Vrbe nostra Metropolitana, in qua plures Parochi non habent certos redditus, & quæ sufficere possint ad sui sustentationem, & Ecclesiarum cultum, pro Christiana Charitate, debitoque erga Pastores suos munere, vt de bonis à Deo sibi collatis, Parochis, qui tenuioribus præſunt Ecclesijs, largè subuenire ad Dei gloriam, atque ad Pastorum

storum suorum, qui pro eis inuigilant, lorant, & ipsis inserviunt, vitam congruè sustentandam, dignitatem tuendam, non grauentur.

3 Mandamus etiam, oblationes, quæ Matrici Ecclesiæ, Parochiali, aut alijs quibuscumq; in festis solemnibus fieri solent, & debent, ut omnino fiant, & soluantur, nec à Iure Parochorum quidquam detrahatur. Quidquid enim non habet Christus, rapit fiscus.

DECRETVM QVARTVM

De Exorcismis.

Cum sæpè contingat, in exorcizandis obsessis multas vanas obseruationes, superstitiones, intercurrere actiones, & opus ab Ecclesia iam à principio institutum, Apostatis Angelis terribile in opprobrium abiisse populorum, sub pœna Excommunicationis Exorcistæ munus exercere audeat, sine nostra licentia, quæ non nisi Sacerdotibus moribus, & ætate probatis, & in hoc munere expertis in scriptis concedatur: qui Sciât inimici humani generis artes eludere, vias ad effugendum præcludere, & remedijs à Christo Domino designatis pro spirituum varietate, Spiritu Sancto cooperante, ad salutem infirmorum, utiq; & proportionatam adhibere spiritualem medicinam.

18. 12. 10. Mentores ſint Exorciftæ, vt plurimum.
 Demones non poſſe eijci, niſi in Oratione, &
 Ieiunio. His igitur inſtructi armis tum ipſi, tum
 ceteri miniſtri ad exorcizandum procedant.
 Primo non facile credant, quemquam obſeſſū;
 niſi ex probatis auctoribus ſigna diligenter ad-
 uerſant, & recognoſcant; Et cum plerumque
 qui ebergbini purantur, non ſint niſi morbo
 cardiaco, vel ſanguinis feruore, & exuberan-
 tia, vel humoribus melācholicis vexati, medi-
 cos prius conſulant; Sēcundo maxime aduer-
 tant artes, quibus Saran ad decipiendum uti-
 tur; Tertiò exorcifmos peragant cum imperio,
 & ſpiritali enārgia; magna tamen cum fidē,
 & humilitate; Quarto caueant, ne vllam me-
 dicinam obſeſſo tradant, vel ſuadeant, ſed
 eam curam Medicis relinquant; Quinto
 abſtineant à vanis, & curioſis interrogatio-
 nibus, & colloquijs cum maligno hoſte, præ-
 cipue inquirendo futura; ſed ſolum ad depel-
 lendum Inimicum exorcifmi verba, & actiones
 dirigant. In hoc 18. articulo præſcribitur
 iſi in Peculiaribus exorcizando formulis, ver-
 bis notis, inſolitis, non ſignificantibus, vel ſe-
 cretis præternaturalibus; Solum vt aſſerit Sacra Scrip-
 turæ, & Eccleſiaſticis exorcifmis, quibus San-
 cta Mater Eccleſia in Rituali Romano utitur.

damus; & tam horribile scelus; à quo Naturæ
ipsa abhorret, graviter puniatur: Vnde si infan-
tibus plebis iuvenes in paetrem, vel matrem ma-
nus iniiciant violentas; fustibus publice corri-
gantur; Si verò honestis parentibus nati car-
ceribus pro qualitate delicti recludantur; nec
inde emittantur, nisi Parentum, ad eorum pedes
procumbentes, osculis veniam exorando, re-
stituant honorem; & obedientiâ publicè pro-
fiteantur; data sit opus fuerit cautione. *cul. sus*
-one. x. Qui famulos libellos componunt, tran-
scribunt, aut in publicis locis, aut privatis edi-
bus affigunt, & a theatro, à communione fide-
lium segregentur; & alij à Sacris canonibus,
Apostolicis Constitutionibus, & Decretis con-
stitutis pœnis innodentur. *1726*

3 Literas ad inuestiganda aliorum negotia apte vel latere, & occultare non solum contra fidelitatem publicam, sed sæpè sæpius contra Iustitiam græue peccatum est, sed vel maxime si sint superiores ij, ad quos diriguntur. Ideo in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipimus, ne quis audeat ex supradictis aliquid perpetrare.

4ta Scenæ, & comediarum vsum in compitiis, vijs, ac publicis Urbium plateis omnino ad vitanda, quamplurima scandala vetamus, nisi prius à Nobis, vel Nostro Vicario Generali

rali recognoscantur, quæ recitanda, vel repræ-
sentanda sunt, sub pœnâ vnciarum sex Clêricis,
& alijs Ecclesiasticis Nobis subiectis, Nec ipsi
Clêrici, & multò minus Sacerdotes actores in
scenis huiusmodi sint, sub eâdempœnâ.
Histriones in publicum ne prodeant si-
ne nostra licentia, nec eam à Nobis exorabûnt,
si sepius, cantatrices, saltatrices, & actrices in
scenam agere, vel in publicum canere, sonare,
& saltare têtauerint, quod vbiq; Nostri Vi-
carij impensè inungimus, & madamus; Alias
ad Curiam vocentur, & deponantur a b officio;
Cautum etiam sit huiusmodi personis, ne feria
sexta unquam in scenam prodeant, nec tem-
pore aduentus, & Quadagesimæ ad pœnitenti-
am designato. Denique sine Nostri Vicarij
Generalis licentia neque in Vrbe, neque per
Diocesim res sacras venales exponant, neque
miracula, & pios sermones narrent, nec diui-
nas profanis immisceant.

DECRETVM SEXTVM.

De Iudicijs Synodalibus.

Iudices Synodales, qui & Delegati à Bo-
nifacio Octauo vocantur: Cap. statutum
de Rescriptis in 6. quod Concilium Tridenti-

num sess. 25. cap. 10. iuxta eiusdem constitutionis tenorē nō solū cōfirmavit, sed in Synodo generali eccl̃is designatis qualitatibus innotuit, debēt esse viri doctrina, ac morū probitate insignes, & virtutibus illustres in Ecclesiastica dignitate constituti, vel Personatum obtinentes, vel Ecclesiæ Cathedralis Canonici. His causæ auctoritate sedis Apostolicæ, vel Legatorum, ac etiam in partibus occurrentes committendæ in posterum erunt, & quamprimum terminandę, rescatis, ac præcis subdolis litigantium artibus, & effugijs. Ex his, vel alijs personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, vel Canonicis Cathedralis eligi debēt ab exemptis, & Regularibus Iudices Conseruatores secundum Constitutionem Gregorij XV. quæ data est anno 1621. ut illos à manifestis iniurijs, & alijs in dicta Constitutione expressis, & constitutis defendant, & coram ipsis, & non alijs causæ Exemptorum Regularium ab auctoribus inchoentur, prosequantur, & terminentur. Quæ propter prædictas omnes constitutiones obseruari, & omnia in illis contenta executioni mandari iubemus, & præcipimus: ac Iudices Synodales Designamus, ac approbantibus omnibus statuimus, atq; Eligimus: quos Doctrina, quod est, Dignitas Conspicuos Reddunt, hinc in militione bono. d. ai. sequit. Rob.

IUDICES ERGO SYNODALES SVNT.

Reverend. I. V. D. D. Vincentius Homo-
dei, & Candido Vicarius Generalis
Theologus. & Canonicus.

Adm. Reu. I. V. D. D. Ioseph Gotha Decanus,
& Canonicus.

Adm. Reu. I. V. D. D. Antoninus Bisignanus
Cantor, & Canonicus.

Adm. Reu. I. V. D. D. Placidus Bellofiore Ca-
nonicus.

Adm. Reu. S. C. D. D. Vincentius Domingo
Canonius.

Adm. Reu. I. V. D. D. Io: Baptista Cartella
Canonius Theaurarius.

Adm. Reu. S. C. D. D. Franciscus Curuaia
Canonius.

Adm. Reu. I. V. D. D. Ioanes Sanguinetti Ca-
nonicus.

Adm. Reu. I. V. D. D. Melchior Foti Canoni-
cus.

Adm. Reu. I. V. D. D. Philippus Facci Cano-
nicus.

Adm. Reu. I. V. D. D. Petrus, & Paulus Colosi
Canonius.

Adm. Reu. I. V. D. D. Ioseph Brancato Cano-
nicus.

Adm.

Adm. Reu. I. V. D. D. Xaverius Castelli, Ca-
nonicus.

Adm. Reu. I. V. D. D. Benedictus Dini, Cano-
nicus.

Adm. Reu. I. V. D. D. Carolus de Gregorio,
Canonius.

Adm. Reu. D. Bernardus M. de Acugna, &
Andrade, Canonius.

Adm. Reu. I. V. D. D. Antoninus Mirabella
Canonius Cathedralis Mazariensis, Fisci

Patronus.

Adm. Reu. I. V. D. D. Octavius Crapi Cano-
nicus, & Cantor Collegiatae Sancti Nicolai
Nicosiae.

DECRETVM SEPTIMVM.

De Examinatoribus Synodalibus.

Solemne est in Diocesana Synodo pro-
positio Archiepiscopalis, & Patrum
probatio à Tridentino constituta pro electio-
ne Synodaliū Examinatorum, qui sint viri
omni scientiarum, & virtutum splendore illu-
stres. Cum enim in beneficiorum omnium, &
præcipuè Parochialium curam animarum ha-
bentium vacatione diligenter examinare can-
didatos oporteat, & rationes omnes perpen-
dere,

gravi Simoniae suspitione, ac populorum scandalo. Inde antequam Examinatores officium suscipiant, in manibus Nostri, vel Nostri Vicarij Generalis iurent ad Sancta Dei Evangelia, se quacumque affectione postposita fideliter iniunctum munus exequenturos: cuius formula hæc est.

Ego Nostro, me mandatū mihi munus examinatois fideliter, atque integrè omni privato studio, affectuque postposito, ex Sancti Tridentini Concilij præscripto, exequenturū. Ita me Deus adiuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Examinatores autem hac Diocesana Synodo Propositi, & Approbati Die Vigesima Aprilis 1681. Sunt.

Reverend. I. V. D. D. Vincentius Homodei, & Candidus Vicarius Generalis Theologus.

Adm. Reu. Pater Ioseph Quiroga Ordin. Min. Reform. Theol.

Adm. Reu. I. V. D. D. Ioseph Gotho Canonicus, & Decanus.

Adm. Reu. I. V. D. D. Antoninus Bisignatio Canonicus, & Cantor.

Adm. Reu. S. C. D. D. Vincentius Domingo Canonicus.

Adm. Reu. S. C. D. D. Franciscus Curuaia Ca-
nonicus.

Adm. Reu. I. V. D. D. Benedictus Dini Cano-
nicus.

Reu. S. Th. D. D. Antoninus Campis Parochus
S. Antonij.

Reu. S. Th. D. D. Io: Mancuso Parochus S.
Mariæ de Arcu.

Reu. P. D. Saluator Marchisus Theol. Cl. Reg.

Reu. P. D. Michael Alduinus Theol. Cl. Reg.

Reu. P. D. Gaetanus de Castillo Th. Cl. Reg.

Reu. P. Baldassar Marra Theol. Soc. Iesu.

Reu. P. Carolus Trigona Societat. Iesu Theo-
logus, Synodi Auctor, & Librorū Reuifor.

Reu. P. Michael Friscia Soc. Iesu Theol.

Adm. Reu. P. D. Dionisius Campagna Abbas
Perpetuus Commend. S. Pantaleonis, R.

C. & Abbas Conuentualis perpetuus Mo-
nasteri SS. Saluatoris ac Visitator Prouin-

cialis Ordinis S. Basilij Magni.

Adm. Reu. P. D. Stefanus à Mellana Abbas
Castinensis.

Reu. P. M. Fr. Thomas Arcuri Ordinis Pred.
Theol.

Reu. P. Mag. Fr. Dominicus Buttano Ord.
Min. S. Franc. Theol.

Reu. P. Mag. Fr. Andreas Rasoy Ordinis Car-
melit. Theol.

DECRETVM OCTAVVM

De Testibus Synodalibus.

Antiquata consuetudo eligendi Testes Synodales ex eo maxime videtur in consuetudinem abiisse, quod hoc munus exercent Nostri Vicarij, ac precipue mores inquirant Archipresbyteri, ac Parochi. Tam non ne a recta antiquorum Semina, vel latum vnguem discedamus, & hæc Synodales Constitutiones inuiolate executioni mandentur, ac decretum Innocentij cap. I. ut olim de Accusationibus, in suo robore perseveret; Testes Synodales constituere, & Nos decernimus; Quorum Officium erit, sedulo, ac assidue inspicere, ac scrutari absque vlla forma Iudicij, aut Iurisdictione, ne quid in hac Prouincia Christiana Respublica detrimenti patiatur, consulere patriæ, prospicere Religioni, & multis omnibus vigilantia cura, ne radices figant, & consuetudine firmentur, incumbere, & nos admonere. Ideo viros omni exceptione maiores, & diuino Zelo singulares eligimus pro Vrbis quidem.

Adm. Reu. V. I. D. D. Antonium Sant' Angelo Canonicum Coadiutorem in Metropolitana.

Adm.

Adm. Reu. V. I. D. D. Iosep Pistorio Canonico
cum Coad. in Metrop.

Reu. Abbate V. I. D. D. Antonium Brunacini.

Reu. S. T. D. D. Franciscum Ricciu Græcorum
Parochus.

Reu. D. Franciscum Trimarchi Cappellanum
curatum Parochialis Ecclesiæ S. Nicolai
huius Urbis.

Reu. D. Gregorium Buccì huius Urbis.

Reu. D. Ioannem Primo huius Urbis.

Pro Diœcesi verò omnes Vicarios, primarium
Parochum in oppidis. In Urbibus, ubi ad-
sunt Collégiatæ, ipsius Capituli Dignitates, &
Archipresbyteri, si à Capitulo erit distinctus.
Ceterum ut suo muneri faciât satis, & sciât,
quæ inspiciere, & ad Nos deferre debent, eor-
um præcipua capita hic breuiter percurramus,
& notamus.

An legata ad pias causas tempestiuè sorti-
antur effectum.

An præsentès Constitutiones Synodales ser-
uentur. An Parochi suo muneri faciant satis,
maximè in administratione Sacramentorum,
an aliqui, ex eorum incuria, sine Sacramentis
decefferint.

An Ecclesiæ debitis seruitijs fraudentur.

An res Ecclesiæ vendantur, oppignorentur,
vel seruituti subijciantur.

An sint publici Sacrilegi, blasphemæ, con-

cubinarij, adulteri, inceſtuoſi, vel coniuges ſeparatim commorantes, lenones publici, vel uſurarij, morum corruptores, & à Fidei veritate aberrantes, vel cum ſcandalo, & populi offenſione viuentes.

Emittant etiam in Noſtra, vel Noſtri Vicarij Generalis præſentia huiusmodi iuramentū ab Eutichiano Papa inſtitutum.

FORMVLA IVRAMENTI EMITTENDI à Teſtibus Synodalibus.

EGO N. teſtis Synodalis ab Illuſtriſſimo Domino Archiepiſcopo nominatus promitto, ſpondeo, ac iuro, me quidquid audiui, noui, aut poſthac ad meam notiſiam perueniet, quod contra voluntatem Dei, & veram, ac rectam Chriſti Fidem, morumque integritatē in Vrbe, vel regione Diœceſis mihi commiſſa, peccatum fuerit, nec propter humanum timorem, aut præmium, aut alias affectiones celaturum Illuſtriſſimo Domino, aut eius Nuncio, quem his de rebus inquirere iuſſerit, quando cūque me de hoc interrogauerit. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

Amoribus & ſollicitudinibus ſynodalibus ſervandis.

AC-

ACCLAMATIO, AC PLACITVM PP.

Propositis Synodalibus constitutionibus
in hac nostra Protometropolitana Basili-
ca, ac clara, distincta, & intelligibili voce tri-
duanis hisce comitijs a prima vsq; ad vltimam
lineam publicatis. Placet ne Vobis RR. PP.
omnia hæc Decreta vestra Auctoritate Firma-
re, Robur legis adijcere, & ad Omnipotentis
Dei Gloriam. Ad Tutelariss. Virginis Dei
Matris laudem. Ad Populorum salutem, morum
Reformationem, ad Urbis, & Diocesis vniuer-
salem vtilitatem mecum rata habere, obserua-
re: atq; exequutionem a nostris subditis, pro
vestrarum bonium cura, exigere?

Responderunt Placet.

Secretarius de Campis.

Magister Notarius.

Io: Baptista Salamone.

L A V A D E O.

CLAV-

CLAVSULA SALVTARIS.

Pro Obseruandis Synodi Statutis.

Approbatis iam, ac vestrum omnium consensu firmatis Synodalibus Constitutionibus, & qua decet Obedientia, ac religione, de obseruantia, tum præsentium, tum absentiu habita sponfione. Nos quoque auctoritate, qua Dei, & Apostolicæ Sedis gratia fungimur, recipimus, & confirmamus, atque ad earum executionem omnes Nostræ Diœcesis obligamus, vim, & robur Synodaliū legum adijcimus; Ac Vos omnes, & singulos admonemus, & enixè hortamur, vt vestram operam, & diligentiam ad earum receptionem exhibeatis, & inuiolabiliter à vestris subditis obseruari, curetis, & si aliqua occurrant, quæ explicatione indigent, ad Nos referenda. Omnia tamen, & singula deuota animi submissione, ac humilitate S. R. E. auctoritati subijcimus, ac Largitori omnium bonorum Deo gratias agimus, qui Synodum hanc [per tot annos à pijs, & religiosi viris expetitam] cepisse dedit, ac perficere, cui Gloria, & Imperium per æuum æternum.

Io: Baptista Salomone.

L A V S D E O.

CLAVS

CENSOR AD LECTOREM

Torcular calcaui solus ; quid mirum si labore
 pressus defeci ? nec vndique perfectam corre-
 ctionem assequutus ? ac debile , & imperfectum opus
 Torcularibus pressum , non sine mendis editum ? quam-
 uis .n. Tortura Reos , vel inuitos , ad fatendum verita-
 tem cogat : tamen in re literaria mendaces , vt pluri-
 mum , partus inuenies Torcularium Tortura editos ,
 nescio an vitio torcularis , an negligentia Censoris :
 Sed quoniam rara , quę in hoc opere irrepserūt , ex de-
 fectibili humanę deficientię inaduertentia errata Ca-
 tus aduertisti , sedulus signasti , sapiēs correxisti : Igno-
 sce Torculari : Ignosce Torquenti : Ignosce Censori.

INDEX DECRETORVM.

SESSIO PRIMA

De Fide Profitenda. pag. 1

TITVLVS PRIMVS

Fidei Professio. 2

Decretum pr. de Fide emitenda. 2

Decretum sec. de libris, & vulgata

lectione. Scripturæ Sacræ. 11

Decretum tert. de Concionibus. 13

Decretum 4. de Doctrina Christiana. 19

Decr. 5. de Hæresi, & superstitione. 21

Decr. 6. de Infidelibus vitandis. 23

Decr. 7. de Blasphæmis. 25

TITVLVS SECVNDVS

De Sacramentis. 26.

Decr. pr. de Sacram. in genere. 26

Decr. 2. de Baptismi Sacramento. 29

Decr. 3. de Confirmatione. 33

Decr. 4. de Eucharistiæ Sacramento. 37

Decr. 5. de Penitentia Sacramento. 44

CASVS RESERVATI

Decr. 6. de Sacr. Extremæ Vnctionis. 51

Decr. 7. de Sacramento Ordinis. 54

Decr. 8. de Sacramento Matrimonij. 60

SESSIO SECVNDA

De Fide Colenda. 70.

TITVLVS PRIMVS

De Ecclesijs, & Ecclesiasticis. 70.

Decr. pr. de Reuerentia debita Eccl. 71

Decr. 2. de Refugio ad Ecclesias. 75

Decr. 3. de Ecclesia Structura, &

ornatu. 78

Decr. 4. De Sacrificio Missæ. 83

Decr. 5. de Choro, & Horis Canonicis. 93

Decr. 6. de Processionibus. 98

Decr. 7. de Veneratione Sancti. 103

Decr. 8. de exequijs, & Sepulturis. 107

Decr. 9. de Festis, & Ieiunijs. 115

Festa, & Ieiunia ex precepto. 119

Decr. 10. de Immunitate. 122

Decr. 11. de Honestate Cleric. 126

Decr. 12. de Excomm. sententia. 135

Decr. 13. de Canonicis. 138

Decr. 14. de Archipresb. Parochis. 142

TITVLVS SECVNDVS

De Exemptis &c. 149

Decr. pr. de Regulari. 149

Decr. 2. de Monialibus. 160

Decr. 3. de Hospitalibus &c. 178

Decr. 4. de Sodalitatibus &c. 186

Decr. 5. de Seminario. 191

Decr. 6. de Grecis. 201

SESSIO TERTIA

De Fide Tuenda. 107

TITVLVS PRIMVS

De Miniaris. 207

Decr. pr. De Vicariis Generali. 208

Decr. 2. de Officio Penitentiarij. 211

Decr. 3. de Fiscis Patrono. 212

Decr. 4. de Vicarijs Foraneis. 215

Decr. 5. de Assessoribus. 220

Decr. 6. de Capitano &c. 222

Decr. 7. de Magistro Notario. 224

TITVLVS VLTIMVS

De Vitijs Extirpandis. 227

Decr. pr. de Vsuris. 228

Decr. 2. de Concubinarijs &c. 231

Decr. 3. de Decimis. 234

Decr. 4. de Exorcismis. 235

Decr. 5. de Alijs Excessibus. 237

Decr. 6. de Indicibus Synodalibus. 239

Decr. 7. de Examinatoribus. 242

Decr. 8. de Testibus. 246

Formula Iuramenti. 248

Acclamatio, & placitum Synodale. 249

CLAVSVLA

De Obscrvandis Synodi Statutis. 250

INDEX RERVM NOTABILIVM

Prior Numerus, vel ad Asteriscum * sequens,
Folium; Cæteri, numeros paragraphis
præfixos Indicant.

- A**bbates commendatarij Professionem Fidei emittant. 9. 3.
Abbatissa electio, munus, etas 169. 10. ipsi incumbit chori frequen-
tia, Rerum spiritualium, temporalium, & Religioſe Diſcipline
uſus 171. 10. Abbatiffæ omnes etiam priuilegiatæ viſitari poſſunt ab
Archiep. 156. 15. electioni Abbatiffæ ſubiectæ Regularibus, idem
adeſſe poſſt. 159. 24.
Abſolutio neganda, quando, & quibus 46. 4. 5. Abſolvere a Reſeruatſ
qui poſſunt 44. 12. * 148. 12. Pro Abſolutione nihil requirendum,
nec iniungenda eleemoſina a Confeſſario Diſtribnenda 47. 5. 6.
Abſentes parochi peccant: Beneficiati fructibus priuantur 244. 3. 4.
Aſſuarij curiæ ſpiritualis fraudes vitent, pecunias non extorqueant; nec
expenſas ultra taxam 126. 4. 5.
Adami Principium euident de matrimoni j indiſſolubilitate 60. 1.
Adoratio Chriſti Domini, B. Virginis, & ſanctorum quoculu 103. 1.
Adulteri j ſcelus, & pœna. 132. 2. 3.
Aduocatus Fiſcalis, ſeu Fiſci patronus ſit ad æquitatem propenſus 212.
1. Cauſas quo modo diriget, Accuſationes ſuſpectas mendacij ex odio
non admittat 213. 2. Procuratores Feſtales viſitet, & ſecundum in-
ſtitutæ leges dirigat, inuigilet in captura informationum, & in ſuis
cauſis Reſerat 213. 3. 4. De criminibus non inquirit, niſi ſemiplenè
poſſint probari, contra euidenter Reos fortiter agat 214. 6. 8. Iura Ec-
cleſiaſtica, & Archiep. defendat. 214. 7.
Ædes parochi ſint proxima Eccleſia 146. 3. Ædes ſupra Eccleſiam. non
adificanda. 73. 4. Ædes ſabrorum diſtent ab Eccleſijs. 73. 4. Ædes
propè monaſteria non incolant perſonæ ſuſpectæ. 164. 5.
Æremitarum habitus. 168. 9.
Alloqui moniales nulli licet. 167. 8.
Alumni. vide ſeminarium.
Altare, conſtruendum, ornandum. 78. 1. * 90. 11.
Anulus non ſerant Clerici. 128. 2.
Aqua Baptiſmi vide Baptiſmus. Aqua Gelida nec detur, nec vendatur
in Eccl.

In Ecclesijs 72. 2. 3. Aqua Paschalis diligenter servanda 80. 3.
Archichoræ Canonici, qui, eorum insignia, & munus. 139. 1.
Archidiaconus: Dignitas eius, & munus 139. 1. licentiam operandi in
festis quando concedere potest. 218. 9.
Archipresbyteri vide parochi: omnibus conceditur licentia Absoluendi a
reservatis. 148. 10.
Arma Ecclesiastici non deferant 129. 5. nec Confratres in processionibus
101. 7.
Assessores sint integri, & p̃i 220. 1. Causas terminent secundum senten-
tiam probabiliorem 211. 6. cum Vicario Generali sentiant, & quid in
varietate opinionum, 211. 6. quid si ut suspecti recusentur 221. 6. In
causis partes agant Iudicis, non Advocati 221. 3. Diligentes in reco-
gnitione scriptura: in Causis Fiscalibus votum clare proponant 221.
4. 5. Assessor Vicarij Foranei. 215. 3.
Baptismus est Sacramentum Regenerationis 29. 1. Materia, Forma, In-
tentio. 30. 31. * 31. 5. Collatio per se spectat ad Parochos, in casu ne-
cessitatis omnes possint, non iterandus, sed in dubio sub conditione 31.
6. 7. 8. Non differendus, Aqua lotionis post Baptismū procienda in sa-
crario; oblationes cedant Ecclesie, & Parochis, etiam si alius Baptizet
33. 9. 10. Susceptores qui, & quomodo 33. 11. contrahunt Affinitatē. 34. 13.
Nomina imponenda sint sacra. 33. 9. In Ecclesijs regulariter deter-
72. 8. Infideles Adulti nisi bene instructi non Baptizandi 34. 10. In
quibus circumstantijs obstetrices Baptizant, vide obstetrices. Baptizati
Notentur in libro parochi 34. 17. Baptisterium quale, & que in eo
servanda, ac semper clausum. 79. 3.
Beneficia Dignioribus designanda. 243. 1. Beneficiati onera missarum
in designatis Altaribus cōpleant. 87. 4. Beneficiati, qui tenentur ad cho-
rum, ab Ecclesijs non absint. 141. 5.
Benedictio Novis Nuptijs, a quo, & quando impertienda 64. 7. Benedi-
ctio Domorum in Pascha a Parochis Facienda. 146. 5. Prohibetur Re-
gularibus. 152. 5.
Bibliopola libros venales non exponant, nisi Recognitos a Revisore. 12. 4.
Blasphemi Admonendi, & corrigendi 26. 2. si sit Blasphemia Haretica-
lis, vel Haresim sapiens facit suspectum in Fide. 25. 1. In Deum, & B.
Virginem est Reservata. 50. 1.
Cadavera loco Depositum. 111. 8. Cadaver non recognoscendum in Eccle-
sia. 74. 6. Nec extrahendum sine licentia, Cadavera nec sub altari, nec
in sublimi reponenda 81. 6. * 113. 13. Cadavera expoliare, aut ex-
humare non licet. 81. 7.
Campana signum in Missa cantata. 91. 12. In Sabbato Sancto. 151. 4.
In funeribus. 113. 14.
Capi-

Capitalia piorum locorum. 185. 6.

Canonici Metropolitana, quot, quibus insignibus ornati, electio, munus, 138. 1. * 69. 6. Canonici Troienses. 139. 3. Canonici omnes ratione chori ad residentiam Tenentur, intersint Capitulo. Assistant Praelato. 141. 4. 5. 6.

Cappellanus Metropolitana eius munus. 139. 1. Cappellani monialium. 16. 6. 7. habitent in Domo proxima Monasterio ibid.

Capitaneus eius munus: Vicario obediat sine licentia neminē vexet: noctu perturbam non excurrat 222. 1. 2.

Capitulum cogendum a Canoniciis. 96. 6. quis in eo praesideat: & quo modo negotia discutienda. 97. 6. Absentes vocati si reuuant non impediunt congressum, delegari suffragium non potest. ibidem.

Garnes in Ieiuniis non exponantur. 119. 7.

Cemeteria. 82. 8.

Celleraria munus. 176. 16.

Chorus quid: quo loco construendus. 79. 2. In eo deuote voce, & mente psallendum, nec ex eo egrediendum: utendum ceremoniali nouissime impresso; legenda solum, quae praescripta, non alia. Qui absunt puniendi. Penitentiarius quando habeatur praesens. a 94.

Clausura, vide moniales.

Clericorum vita, & mores, vestis, compositio; Clerici Habitum non dimittant, nec dimissum resumant, nec Arma, nec cincinnos gerant. Cum Bannitis commercium vitandum, sicut seruitus, aut famulatus, vel secularium negotiorum susceptio. a 126. Inserviant Ecclesis in suis parochiis: Sacramenta, & scholas frequentent. a 132. Nec concubinas, nec feminas nisi prouecta aetatis ad Inserviendum habeant 131. 8. nec Clerici, nec Seculares clericalibus Aibis vestibus induti Funcratores sint 112. 10.

Concio in quadragesima, & aduentu Domini habenda; Concionandi munus ad quos spectat 113. 1. su grauis, aduirtutes inducat, scelera reprehendat, 4. 4. Concio dum habetur ab Archiepiscopo, Alij vacent ibid. 3. Concionatores exemplo Doceant; nominatim neminem reprehendant. 15. 6. Nec Indulgentias, nec elemosinas proponant In Concionibus. viri a mulieribus seiunctim sedcant. 16. 8. Concionatoribus, viſsus, Domus, utensilia largienda. 19. 14. Examen Concionatorum, & eius materia. 17. 11. Concio dum habetur, Sacerdotes non celebrent in Ecclesia. 14. 2.

Confessio vide penitentia. Non excipienda in Domibus priuatis, nec in recessu, sed Ad Grates. 48. 8. * 80. 4. Confessarii maxime parochi statim accurrant ad infirmos, qui admonendi sunt a medicis. 48. 9. 10.

Con-

Confirmationis Sacramentum, materia, forma, minister, 34. 1. 2. 3. Pa-
 trinus. 36. 4. 1043. Dispositor, & Instructor coram, qui sunt confirman-
 tes. 33. 2. * 146. 5.
 Confidiores in Seminario, qui admittendi, & studia, ac mores. 195. 4.
 Donationes fictæ non admittenda, & factæ rescindenda. 126. 7.
 Doctrina Christiana, phori, & rudēs instruendi. 201. 1. * 146. 6. 9. 10
 Ecclesia Reuerentia 701. 1. non porrigenda In Ecclesijs Frigida. 72. 2.
 Eiciendi Emptores, Pauperes, Infideles, Iudicæ, scane, & representa-
 tiones. 73. 3. non exercenda Iurisdicção, Iudicia, vel Iudicialia. 74. 6.
 Quando claudi, aut Aperturi. 74. 7. Refugium, & immunitas. 75. 1.
 Reficienda. 76. 2. si Diruta omnino quid. 77. 3. Ecclesia Parochialis
 ornatus, & suppellex. 83. 1. 11. Adhucenda Ecclesijs cæmeteria. 81. 8.
 Eucharistia sacramenti, essentia: Affernandum in Ecclesia cum lampa-
 de. 36. 1. 2. 3. Quo modo ab Ecclesia deferendum ad infirmos. 38. 2. In
 paschate accipiendū in propria Parochia. 39. 4. Renouandū, ne species
 corrumpantur. 38. 2. Exponendū, quando, & quo cultu, & in seria
 Canæ. 42. 11. 12.
 Examinatores synodales. 242. 1. Intagri. 243. 1. 2. Catalogus. 244. 1.
 Extrema unctionis materia, forma, effectus, minister 51. 1. 2. 3. oleum cau-
 se seruandum sub clau. 72. 4. quibus, & quando conferendum. 53. 5. 6.
 Excommunicatio quid, & quo modo utendum. 135. 1. monitoria præce-
 dere neesse est. 136. 2. 3. Excommunicati vitandi. 137. 4. si in Ex-
 communicatione inordescant, sunt Hæresis suspecti. 22. 1.
 Exequia in lege naturæ, scripta, & gratia 107. 1. Quo modo ordinanda,
 & quo tempore. 108. 23. Benedictio, aliaque iura. 109. 4. In Exequijs
 sonus aris campani moderandus. 113. 14. lamentationes eliminanda.
 113. 12. Exequia, & anniuersaria Ecclesiasticorum. 107. 2. In rhedis
 non deferenda cauanera. 18. 3.
 Festa Obseruanda. 115. 1. Dies festi Enunciandi populis. 117. 8. Iudi-
 cia, & actiones iudiciales prohibita. 116. 34. Apotheca omnes, & co-
 mestibulum ad minimum semiclausæ. 117. 4. Tabula Festorum. 119.
 Filij percussentes parentes puniendi. 237. 1. Filij Græcorum quo ritu Bap-
 tizandi. 205. 7. Filios instruere tenentur parentes. 20. 2.
 Græcorum encomium, & Dignitas. 201. 1. Professionem fidei emittant
 Græci. 10. 8. * 202. 1. Festa mobilia quando celebranda, & secundū
 correctum calendarium. 206. 9. Eorum Parochia S. Nicolai. 205. 2.
 Parochus ab Archiepiscopo eligendus ibid. Familia omnes Græcorum
 ad Parochiam Græcam spectant. 204. 2. Parochix computa a quo re-
 cognoscenda ibidem. Libri, qui spectant ad munera parochialia ex alijs
 Græcorum Ecclesijs tradendi parocho. 204. 4. Sacra omnia A metropo-
 litana

litana petat *Parochus Græcus* 207. 6. *Latini ad Græcum ritum tran-*
sire non possunt 206. 7. *Gubernatores* *Hospitaliū*, & *piorū operū* quæ modo eligēdi 179. * 187. 3.
Hæretici *fraudenti*, *denuciandi*, *vitandi*, 21. 1. *Hæreticorum libri*, de
heresi suspecti, qui. 221. 1. *Hospitalia* & *omnia opera pia* subiecta sunt *Archiepiscopo*. *Administra-*
tio reddituum quibus demandanda 178. 1. *Bona non locanda ad longum*
tempus non anticipatis solutionibus 180. 1. *Redditus non erogandi*, nec
electi *ignes in legatis faciende nisi secundum leges præscriptas* a *Testa-*
tore 182. 3. *Gubernatoris electio* 179. 1. *qualitates* 178. 1. *capitalia*
applicanda non possunt dari mutuo 185. 6. *sepe reddenda ratio dati*, &
accepti 179. 1. *Teiunia obseruanda* 118. 6. *Tabula Teiuniorum* 119. *Imagines & simu-*
lacræ 105. 3. *Imagines illustrium mortuorum cum radijs non pingen-*
da 196. 9. *Immunitas Ecclesiarum*, vide *Ecclesia*. *Reus ab Ecclesia extrahi non po-*
test a laica potestate, nec *decipi*, nec *circa Ecclesiam poni custodia* 76. 1.
Immunitas Ecclesiasticorum 122. 1. * 129. 4. *Immunitas a Gabellis*
124. 3. 4. 6. *Impedimenta matrimonij* 61. 3. * 63. 4. * 69. 1. *publicæ Honestatis*.
66. 10. *Infans in utero matris mortuus* 112. 9. *Infideles* *Arcendi ab Ecclesia*, eis *sacra tradere in pignus* vō licet 24. 2. 4.
non cogendi ad matrimonium, nec *ad copulam* 66. 13. *Nec ad lucra il-*
licita 239. 4. *Indices Conseruatores* 240. 1. * 152. 6. *Indices Delegati* *seruent termi-*
nos literarum 219. 12. *Indices synodales* 239. *eorum catalogus* 241. 3.
Lamentatrices eliminanda 113. 12. *Libri imprimendi prius Recognoscendi* 12. 3. *Magister* *Notarius*, *cura circa scripturas* 224. 1. 2. 3. *Matrimonij quid?* *materia* *forma*, *significatio*, *Finis*, *proprietates*, & *mi-*
nistri 60. 1. *Impedimenta* *Renunciationes*, a 61. *Denunciatio-*
nes, *libertas* a 61. *Impedimentū publicæ Honestatis* 66. 10. *Antequam*
matrimonium sponsi non cohabitent. 65. 4. *matrimonia in libris no-*
tanda 64. 8. *Matutinum quo tempore Recitandum in Metropolitana*, & *in nolle Na-*
uinitatis 95. 3. *Medicus infirmos admonet ad confessionem* 49. 10. *Ministorum Diligentia* *populos adificat* 207. 1. *Missa inuentum Sacrificium in quo omnes veteris legis victimæ*, & *bo-*
locantur

- totantia* 83. 11. In publicis tēplis, nō in priuatis oratorijs sic 85. 3. *missa* pro multis, cum multis stipendijs, applicari non potest 85. 3. pro *Nosandis missis* libri, & *tabellæ* 85. 3. ubi sunt plures *missæ*, ordo seruandus, quid cum duobus, vel una tantum 89. 9. *Cæremonia* diligenter seruanda 90. pro prima *missa* oblationes non fiant 84. 2. *missæ Auxiliatorum* & *S. Gregorij* quo modo permissæ? *Missæ defunctorum* nec in *Dominicis*, nec in festis *Duplicibus* recitanda 91. 12. In *missa* maiori signum ad eleuationem 91. 12. in *missa* seruientes diligenter, ac deuotē ministrent: 62. 14. Pro *missis* manualibus taxa: & pro *legatis*, seu *Beneficijs* 86. 3. *missæ* concionum tempore non celebranda 14. 2. *Moniales* quo ad *Clausuram* 161. 1. 2. 3. 4. quo ad colloquia 166. 8. quo ad electionem *Abbatissæ* 169. 10. quo ad ministros 168. 9. *Confessarios* 165. 7. munera; expensioes; & *custodiam*. *Ministrorum Dimissionem* 168. 9. *monialium* vota, chorus; oratio 172. 11. *Notitiæ* instruendæ, *Renunciatio*, *Professio* 174. 12. *Educanda* quo modo acceptanda, ac *Dotes* constituenda 174. 13. *Seruientes* quæ recipienda, earū mores 175. 14. *Cōmuni mensa* utantur 176. 15. *Res* ad usū attributæ non vendant ibid: *Clausura* *custodia*, *clauēs*. a 161. 2. 3. 4. 5. *Montes pietatis* quo modo erigendi 185. 7. *Mulierum* *Receptacula* 177. 17. *Nomen* in *Baptismo* 33. 9. *Notarij* tenentur admonere de pijs *legatis* 183. 4. *Notarij* in *monasterijs* *monialium* 168. 9. *Numeratio* *Adulterum* a quo, & quando *Notanda* 39. 5. *Obstetrices* quæ, & quales, examinanda 31. 7. curent ut in *Partu* prope sit aqua: *Infantes* non deferant, nisi in suis *parochis* *Baptizandos* 32. 7. *Oratio* *Funebris* quando permittenda 112. 11. *Ordo* *gratiam* confert, *characterem* imprimit 54. 1. 2. *Ordinum* *maiorum* *atque*, & *cætera* *requisita* a 55. *obligationes* 58. *Edictum* 59. 11. *Parentes* *Filios* non *Baptizent*, nec *suscipiant* 13. 11. *Parentum* *Per- cussores* *Puniendi* 237. 1. *Parochi*, eorumque *obligationes* a 147. *Ædes* eorum sint prope *Ecclesiam* 147. 8. A *negotijs* *secularibus* abstineant 145. 4. *Pueros* *instruant*, *vitia* reprehendant. a 46. 6. 7. *Quos* *libros* *habere*, & *quæ* in illis *Notare* 65. 8. * 146. 6. *Sapius* celebrant in hebdomada, semper in *Dominicis*; & *festis* 145. 4. *Quo* ad *Renunciationes* *quid*? 146. 6. *Quid* *iuris* de *processionibus* 102. 8. *Parochi* omnes, etiam *Foranci*, & *cappellani* cum *animarum* *cura* *facultatem* *habent* *circa* *reseruata* 148. 12. *Patrimonium* non alienandum, non fictum, vel *gratum* 57. 5. * 134. 14.

[illegible]

non deferenda, nec frustula tendenda. 106. 7. 8. *Gratis offerantur de-*
ascendenda. 101. 5.
Sacerdos, eius vestis, morum compositio. 84. 1. * 88. 6. * 126. 1. * 128.
129. 3. 4. 5. quæ vitia vitare, scientias comparare debet. 132. 9. 10. *
133. 11. 12. onera missarum in designatis Altaribus adimpleat. 87.
4. Notet in designatis libris pro quo offerat. Pro una missa plura si-
pendia non accipiat, nec in manualibus, si alijs committat adimple-
ndum onus partem detrahat. a 85. 3. *Nullus accedat ad celebrandum*
in Ecclesijs monialium. 92. 15. *Exteri, aut itinerantes Sacerdotes ad*
sacrificandum non accedant, sine literis suorum superiorum; 88. 7.
Sacramenta, eorum effectus Dispositio, Administratio. 27. 1. 2. 3.
Stena, Comedie, Histriones cum faminis prohibentur. 229. 5.
Seminarium, eius erectio, observantia legum, & consuetudinum. 192. 1.
Seminarij Rector, eius munus. Administratio, Computorum Redditio.
192. 2. Archivum, sortis capitalis. ibid. Alumni, eorum conditiones
ut admittantur. 195. 3. *Libri seminarij, eorumque Nota circa Alum-*
nos, & Convalescentes. 196. 5. *Quibus scientijs incumbendum.* 197. 7.
Parum idonei ad scientias, & inquieti evincendi. 198. 8. *modestia intus,*
& extra Domum. Cui egrediendū, vel ones, vel cū socio. 199. 9. * 200. 10.
Sepulchra nec sub Altari, & eius gradibus, nec in choro, aut prope Fan-
-tiscam Baptismi, nec in solo voviter effosso. 80. 6. *locus sepulture vendi*
non potest. 110. 5.
Siccum Cambium quid? 229. 2.
Sigilli confessionis rigoroſa custodia. 47. 7.
Sodalitates, Confraternitates quid? earum Regule, & Institutiones a Pro-
-lato probande. 187. 1. 2. *Electio officialium, quo modo facienda.* 188.
3. De loco in processionibus. ibid. 4. Expense. 189. 4. 6. *Dimissio sode-*
litū. ibid. nec cineres, nec palme in oratorijs benedicende. 189. 8. *Bonorū*
Administratio, computorum Redditio. 189. 7. *Paschale praeceptum in*
Ecclesijs, & sacellis confraternitatum non completur. 196. 4. *Ædifi-*
-cia consideratē, & cum licentia construenda. 189. 6.
Spansi ante contractum matrimonium non cohabitent. 65. 9.
Suggestus quo modo, & loco Firmandus? 80. 5.
Suppellex, ornamenta; vel vestes Sacra. 83. 11.
Taxa pro legatis missarum & quotidianis. 86. 3.
Vestis Clericali non vitatur secularis, nec a clerico ea dimittatur. Sit gra-
-vis. 129. 4. * 126. 1. 3.
Vicarius Generalis, eius Iurisdictio, mores, Diligentia in terminandis
causis. 208. 1. *Res maioris momenti ad Antistitem referat.* 109. 2.
Vovet omnibus curijs ministris, pias causas quam citissime decernat. Li-
-tigan-

sigantium effugia praecludat, Conueniat cum Assessore, & quid in opinionum varietate? à 210.

*Vicarij Foranei munus, Iurisdictio, causarum directio, mores. à 215. In choro & processionibus ex iure locum non habet; sed si alicubi ex consuetudine, retinenda. 218. 8. Processus criminales compleat, & ad euri-
am dirigat, Expensarum taxam seruet. 218. 9. Fidei professionem,
si aliquando ante ipsum fieri contingat, notet. 9. 4. Delegatorum Potestatem recognoscas, & Delegatis assistat. 219. 12. In morte Parochi quo modo se geret.*

Vota in capitulo secreta ut plurimum, Votum non delegandum. 94. 6.

Vsura, & contractus usurarij, venditionis Baratti. 228. 2.

Zimarras Clerici non deferant. 127. 1.

1. Government officials present, comments and efforts to help

10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846.

[illegible]

[Faint bleed-through from the reverse side of the page]

5. *Leaves, & some other conditions* *Barbieri, 1988, p. 2*

Simultaneous Cretaceous non-deposition. 125. 1.

2016.05.15

17/11/2

